

NIEUW VERTROUWEN

XIX CONGRES

30 JUNI 2012

**VERSLAG VAN HET NEGENTIENDE CONGRES VAN DE SOCIALISTISCHE PARTIJ
BRABANTHALLEN 1931 • DEN BOSCH**

© SP 2013

INHOUDSOPGAVE

Opening 7

Bespreking kandidatenlijst Tweede Kamer 9

Bespreking verkiezingsprogramma 11

Overgenomen en aangenomen amendementen XIX congres 45

Nagekomen wijzigingsvoorstellen 73

OPENING

[Het congres opent met film “Nieuw Vertrouwen”.]

Riet de Wit: Goedemorgen allemaal, welkom hier in de Den Bosch op het 19e congres van de SP. We treffen elkaar voor de tweede keer in één maand. Op 2 juni in Breda stelde we de koers van onze partij vast en vandaag vertalen we die koers in ons verkiezingsprogramma met als titel “Nieuw Vertrouwen”. De inleiding van ons verkiezingsprogramma zagen we fantastisch verbeeld in de openingsfilm. Ik vond het een heel mooie opening en ik stel voor dat we nog één keer applaudisseren voor de maker ervan: Bas Stoffelsen.

[applaus]

Dank je wel Bas. Ook dank je wel voor ons huisorkest Spic en Span, die ons weer zo ontzettend vrolijk vanmorgen in alle vroegte ontvangen hebben.

[applaus]

Fijn dat u er allemaal bij bent ook vandaag weer in Den Bosch, de hoofdstad van Brabant, de provincie waar onze partij inmiddels al tot de regering is toetgetreden, hier even verderop in het Provinciehuis. En dat is een imposante toevoeging aan de lijst Bossche bijzonderheden, u kent ze vast wel: de schitterende Sint-Jan met zijn engelen, Jeroen Bosch met zijn duivels, het meest complete middeleeuwse stadscentrum van Nederland, en natuurlijk niet te vergeten het culinaire hoogtepunt: de Bossche Bol. Kortom, een geweldige plek om ons 19e partijcongres te houden en ook tot een goed einde te brengen. Als u het goed vindt, dan zitten Bob en ik dit congres weer voor. Bob Ruers komt uit Utrecht en is lid van de Eerste Kamerfractie van de SP. En ik ben Riet de Wit, wethouder voor de SP in Heerlen.

Bob Ruers: Dank je Riet. Fijn dat u ons deze taak toevertrouwd vandaag. U bent vanaf nu dus vandaag aan onze genade overgeleverd, dan weet u dat. Maar die genade wordt op haar beurt weer strikt geleid door de regels die wij voor ons congres hebben vastgesteld en daar houden wij ons aan. We hebben vandaag veel werk voor de boeg, dus we gaan voortmaken als u het goed vindt. Ik zal eerst met u de agenda voor vandaag doornemen. We gaan het vandaag hebben over de mensen die namens onze partij komen te staan op het stembiljet dat op 12 september, zoals u weet, een beslissende rol speelt. Kijk men geeft al instemming. Ja, u bent het er helemaal mee eens.

Daarna bespreken wij uitvoering ons nieuwe verkiezingsprogramma, dat de mooie titel draagt “Nieuw Vertrouwen” zoals Riet al zei. U mag dus volop aan de bak vandaag, maar om dat dragelijk te maken, hebben we ook gezorgd voor een aantal intermezzo's in de loop van de dag. We hebben natuurlijk straks een vrije lunch voor u en in de pauze kunt u de bekende onvergetelijke foto laten maken waarmee u uw aanwezigheid op dit historische congres kunt bewijzen als u vanavond thuis komt. Afsluitend geven we straks het woord aan de SP'er die als enige zeker is van zijn plek op de lijst, een plek die we hem z'n allen op 2 juni in Breda toebedeeld hebben: Emile Roemer is onze dagsluiter. En ik reken er op dat dat het hoogtepunt van dit congres wordt. Hij is in ieder geval nu al bij ons en ik heet hem van harte welkom: Emile Roemer, onze lijsttrekker op 12 september!

[applaus]

Riet de Wit: Dank je wel Bob. Dames en heren, tijdens ons congres van 2 juni in Breda werden we toegesproken door Jan Marijnissen. Maar voordat dat congres ten einde was werd Jan toegesproken door de dokters in het ziekenhuis van Breda. Er was even iets niet goed met zijn gezondheid. Jan is vandaag even nog niet lijfelijk aanwezig, hij volgt ons congres natuurlijk wel. Speciaal van Jan krijgt u een bericht dat ik u nu voorlees: “Beste partijgenoten, dat was wel even schrikken. Precies vier week geleden, tijdens de pauze kreeg ik pijn op de borst. Dankzij snel en adequaat ingrijpen van onze mensen, ik denk vooral aan Paul en mijn vrouw Marianne en de ambulancebroeders, lag ik binnen een half uur op de operatietafel. Daar ben ik gedotterd en zijn er twee stands geplaatst. In de afgelopen weken is het herstel

voorspoedig verlopen en komende week ga ik volledig aan de slag. O ja, ik ben meteen ook maar gestopt met roken en ik ben nu veertien dagen clean [applaus]. Dank voor alle lieve kaartjes en andere blijken van medeleven. En nu even de dagorde: vandaag schrijven we geschiedenis, we stellen onze kandidatenlijst vast en onze politieke inzet voor de komende vier jaar in het parlement en als het even meezit ook in de regering. Na vandaag is alles gereed om er een mooie, strijdbare campagne van te maken. De aanvallen op de SP nemen toe en dat is een goed teken. Ik hoop jullie allemaal op 19 augustus te zien bij de officiële aftrap van de campagne in het Openluchtmuseum in Arnhem. Ik wens jullie en ons een fijn, effectief en eensgezind congres.” Is getekend: Jan Marijnissen.

[applaus]

Riet de Wit: Dames en heren, welkom ook aan onze gasten uit het buitenland, waaronder gasten uit Australië en Irak. En graag zou ik ook apart willen verwelkomen de vicepremier van IJsland, Steingrímur Sigfússon.

[applaus]

IJsland is één van de regeringen in Europa waar links momenteel de rommel van rechts aan het opruimen is. Minister Sigfússon gaat ons straks kort vertellen welke lessen daar wellicht ook voor ons uit te leren zijn. Graag een warm applaus voor onze gast uit het hoge noorden.

[applaus]

En natuurlijk een welkom aan u allemaal, de gekozen afgevaardigden van de 46.000 leden van onze partij. Dat zijn er trouwens bijna 2.000 meer dan in januari van dit jaar en we hopen dat professor Voerman, die elk jaar de ledencijfers van politieke partijen presenteert, daar alvast nota van neemt. En let wel: dit is een tussenstand. Het afgelopen congres hebben we namelijk samen afgesproken dat we rap naar de 50.000 leden gaan en ik neem aan dat u het daar nog steeds mee eens bent en u zich zult houden aan die afspraak.

[applaus]

Een congres betekent ook altijd hard werken. Ik verzoek u allemaal om er aan mee te werken, zodat dit een inspirerend congres wordt. U hebt een pagina met procedures in de congresmap zitten. Als u dat nog niet gedaan heeft, doet u er goed aan om deze spelregels nog even na te lezen. Dat is ook nodig, want Bob en ik zullen ze strikt toepassen. U moet zich houden aan spreektijden, u spreekt alleen vanaf het podium en zaal-interrupties zijn niet mogelijk. Zoals in de toelichting op de procedures kunt lezen kunnen indieners van wijzigingsvoorstellen die terugtrekken tot het moment waarop ze in stemming worden gebracht. Mocht dat het geval zijn, dan kunt u dat melden bij Lian Veenstra en Marloes Piepers die vooraan in de zaal zitten en die nu misschien even op willen staan, zodat u hen kan zien: Lian en Marloes, tot hen kunt u zich dus wenden. Bob en ik zullen er streng, maar rechtvaardig voor zorgen dat iedereen zich aan de spelregels houdt. En tot slot heb ik nog een enkele huishoudelijke mededeling, er geldt in dit gebouw een rookverbod. Roken mag alleen maar buiten. U wordt verzocht uw mobiele telefoons en alle andere stoorzenders uit te schakelen.

BESPREKING KANDIDATENLIJST TWEDE KAMER

Bob Ruers: We gaan zo dadelijk beginnen met het eerste belangrijke onderwerp van vandaag, de samenstelling van de lijst met kandidaten voor de komende Tweede Kamerverkiezingen. Naast ons op het podium zitten inmiddels twee vertegenwoordigers van de kandidatencommissie die de voordracht hebben opgesteld, Rosita van Gijlswijk en Hans van Heijningen. Beiden zijn lid van ons Partijbestuur en beiden zijn door u, begin deze maand, herkozen: Rosita als penningmeester en Hans kent u als onze algemeen secretaris. Voordat we de kandidaten aan u gaan voorstellen geef ik eerst het woord aan Hans, die een korte toelichting zal geven op de totstandkoming van de lijst.

Hans van Heijningen: Dank je wel Bob. In de tweede helft van april viel het kabinet-Rutte en dat was een hele goede zaak. Want dat kabinet pakte de mensen die het minst te makken hadden en niet verantwoordelijk waren voor de crisis. Nieuwe ronde, nieuwe kansen. We hebben niet stilgezeten en onmiddellijk een commissie gevormd om kandidaten voor de Kamerlijst op te stellen. Die commissie bestond uit: Jan Marijnissen, Rosita van Gijlswijk, Sadet Karabulut, Jan de Wit, Harry van Bommel en mijzelf. En we zijn voortvarend aan de slag gegaan.

We hebben geput uit verschillende bronnen. In de eerste plaats hebben wij gesprekken gevoerd met onze Tweede Kamerleden: "Zijn jullie bereid om voor een nieuwe termijn onze partij te vertegenwoordigen in de Tweede Kamer?" Veertien van de vijftien zittende Kamerleden zeiden door te gaan. De tweede categorie waar we uit geput hebben waren de mensen die zichzelf aangemeld hadden. We zijn een open en democratische vereniging en iedereen kan zich kandideren voor belangrijke functies zoals volksvertegenwoordiger en binnen het bestuur van onze partij. Dat leverde zestig aanmeldingen op. En dan de derde categorie mensen: de mensen die we als Partijbestuur, Kamerfractie en Scholingsteam de afgelopen jaren hebben leren kennen in onze partij als mensen met capaciteiten en inzet, en die in die zin een versterking van de Tweede Kamerfractie zouden kunnen vormen.

We hebben op dit moment vijftien Tweede Kamerleden. Dat betekent dat we een lijst mogen maken van maximaal 50 kandidaten. Maar gelukkig is daar een uitzondering op te bedingen: als je namelijk in een aantal lijsten de onderste varieert, dan kom je uit op zestig en het leek ons als commissie heel belangrijk om in te zetten op zestig. Want wij gaan op 12 september voor de grootste partij van het land!

[applaus]

En dat is nog niet alles, want wij gaan daarna de regering in als het aan ons ligt. En wij gaan daar een mooi begin maken van een nieuw Nederland! [applaus] Met heel wat gepuzzel, vooral van Rosita, hebben we nu al die lijsten op een rijtje met de kandidaten die we voorgedragen hebben. Die lijsten gaan we centraal inleveren. Dat scheelt een reisje naar Bonaire, maar ook daar gaan wij stemmen halen, want Ronald van Raak en Harry van Bommel hebben de afgelopen jaren een heleboel dingen gedaan richting de vroegere koloniën van Nederland, wat maakt dat wij ook daar er heel goed opstaan bij heel veel mensen.

Als partij selecteren we onze kandidaten niet op afkomst, kleur, leeftijd of seksuele geaardheid. Hoewel, als je het geheel ziet, dan hebben we een hele mooie mix van mensen, van nieuw talent en mensen met bewezen kwaliteiten. We hebben op drie criteria geselecteerd. In de eerste plaats op ervaring en inzet binnen de SP en organisaties waar wij ons mee verwant voelen. Op de tweede plaats op kennis van zaken, want er komt nogal wat kijken bij het Kamerlid zijn. Van die hele grote pakken papier kunnen doornemen en daar de essentie uithalen, en met voorstellen komen en dat goed kunnen verwoorden – dat is allemaal niet niks. En als derde hebben we geselecteerd op bewezen kwaliteiten als SP'er in de afdelingen, in de provincie en in de landelijke partij. En natuurlijk hebben wij ook met alle kandidaten gesproken over de afdrachtregeling. En het mooie daarvan was dan weer dat nogal wat kandidaten zeiden dat "als we die afdrachtregeling niet hadden, was een gesprek met ons overbodig geweest, want dat is juist één van de belangrijke dingen waarom wij lid van deze fantastische partij zijn geworden".

[applaus]

Wij zijn een beetje stout geweest en zijn al begonnen met het scholen van die kandidaten, een aantal avonden, maar ook een weekend. En het mooie daarvan was, ik heb er dat weekend bij gezeten en dacht: "Als ik de lijst opnieuw zou mogen maken, zouden deze mensen opnieuw op de lijst komen." Daar zat niemand tussen waarvan je bij nader inzicht dacht: "Nou, misschien toch maar niet." Wij zijn er van overtuigd dat we een hele mooie lijst hebben opgesteld en dat we met deze mensen voor en na 12 september een "Team Roemer" hebben waarmee we voor de dag kunnen komen en heel ver kunnen komen. Die kandidaten gaan we nu aan jullie voorstellen en ik hoop natuurlijk dat jullie net zo enthousiast zijn over die lijst als wij. Ik dank jullie wel!

[applaus]

[vertoning filmpje met compilatie van de kandidaten]

[applaus]

Riet de Wit: Dat is nog eens een originele manier van voorstellen van onze kandidaten. Hans, bedankt nog voor jouw toelichting over de manier waarop de lijst tot stand is gekomen. Je gaf ook aan dat alle vragen en/of suggesties en opmerkingen, die uit de afdelingen naar voren zijn gekomen over de concept-lijst, kennelijk afdoende beantwoord zijn en dat er zich geen sprekers hebben gemeld over de lijst. Dat zegt iets over het draagvlak voor de kandidatenlijst, maar dat is vanuit het oogpunt van tijd in ieder geval pure winst vandaag en daar zijn Bob en ik blij mee. Want we zullen alle zeilen bij moeten zetten om vanmiddag een beetje op tijd te eindigen. Gekozen is er nog niemand, dat moet later deze ochtend. Voor dit moment kunnen we dit onderdeel "kandidaten" afsluiten. Straks komen we daar voor de pauze nog even op terug want dan moeten we gaan stemmen.

Bob Ruers: U weet dat we schriftelijk stemmen over de kandidaten op de lijst en we gaan dat nu natuurlijk nog niet doen, dat doen we aan het begin van de middagpauze. U mag dus nog even nadenken nadat u deze mooie beelden heeft gezien. Straks zal worden uitgelegd hoe dat stemmen in zijn werk gaat.

BESPREKING VERKIEZINGSPROGRAMMA

Bob Ruers: Een kandidatenlijst hebben is mooi, maar dat werkt alleen als we ook een programma hebben waarmee we naar de kiezers gaan. Daarover gaan we het nu hebben. En daarover wilt u wel het woord voeren, en niet te zuinig ook als ik kijk naar de uitgebreide lijst van sprekers die zich hebben aangemeld. Fijn dat het bij ons kennelijk liever over de plannen gaat dan over de poppetjes. Voordat u echter het woord krijgt gaan we eerst luisteren naar een toelichting op de totstandkoming van het nieuwe programma door Ronald van Raak namens de programmacommissie. U kent zijn nieuwe boek "Op zoek naar vrijheid" en dat is ook vandaag verkrijgbaar. Maar de vrijheid wordt ook voor Ronald beperkt door de spreektijd. Ronald, aan jou het woord.

[applaus]

Ronald van Raak: Dag allemaal. Bob heeft groot gelijk. Hebben jullie ook allemaal zo'n pak gekregen vanochtend? Wie heeft z'n slaapzak allemaal bij? Eén, twee, drie... dat betekent dat de rest het allemaal vandaag moet doen. We hebben hard gewerkt, verdorie. En ik geef ook aan een groot compliment aan al die afdelingen, die in hele korte tijd twee keer een bijeenkomst met de leden hebben gehad. Wij hebben de verslagen gezien van al die afdelingen en de amendementen. Er is verdorie hard gewerkt. Er is ook heel erg goed gewerkt. En het mooie is, vanavond hebben we een programma dat beter is dan dat het nu is. Het is nu al veel beter dan toen we begonnen. In de afdelingen is het dus allemaal heel intensief besproken, dat heeft geleid tot heel veel amendementen, bijna 600. Misschien wel te veel, maar we gaan ze vandaag allemaal bespreken. En als je kijkt naar de verslagen uit de afdelingen, de amendementen die zijn ingediend, dan zie je ook dat het programma – bijna 400 voorstellen – in de afdelingen heel serieus is besproken. Er was weinig tijd en toch hebben leden het echt doorgespit en tot in details beoordeeld. Met heel veel voorstellen zijn de mensen gekomen, die het echt beter maken, soms tekstueel, zodat het er soms gewoon beter staat, soms ging het ook om helemaal nieuwe voorstellen. Op 6 juni presenteerden we ons concept-verkiezingsprogramma. Daar staan bijna 400 voorstellen in. Na de eerste discussie in de afdelingen hebben we bijna 140 voorstellen overgenomen. Dat betekent dat toen al 140 dingen in het programma zijn veranderd. In de tweede nota van wijzigingen hebben we nog eens 12 wijzigingen voorgesteld en in een tweede discussieronde in de afdelingen heeft dat nog geleid tot bijna 600 amendementen. We hadden één dag om die te bekijken en toch hebben we ze goed bestudeerd en ze allemaal van commentaar voorzien, maar niet heel uitgebreid, want dat kon gewoon niet. En wie zijn wij? Wij zijn de congrescommissie: Emile Roemer, ikzelf, Tiny Kox, Arjan Vliegthart, Eric Smaling, Ewout Irrgang, Renske Leijten, Sharon Gesthuizen, Paul Ulenbelt, Jasper van Dijk, Paulus Jansen, Arnold Merckies, Ben van Gils, Maarten Hijink... we hadden nogal wat mensen natuurlijk. Van die voorstellen, van die amendementen, hebben we er nu al 100 overgenomen. Straks gaan we stemmen. Dan lijkt het altijd bij stemmingen dat we tegen heel veel dingen "nee" zeggen, maar we hebben nu al tegen elkaar 250 keer "ja" gezegd. We hebben al 250 keer ja gezegd tegen voorstellen uit de afdelingen. En ja, het was een hoop werk, voor jullie en voor ons, maar ik ben wel heel erg trots dat we in onze partij zo snel zulke goede discussies kunnen voeren. En je ziet het ook telkens: ons verkiezingsprogramma deugt, omdat we ons er allemaal tegenaan hebben bemoeit. En met z'n allen weten we heel erg veel. Een aantal dingen hebben we niet overgenomen. Niet omdat het geen goede ideeën zijn, maar omdat ook voor ons geldt: het is crisistijd. Wij moeten straks Emile Roemer met een verkiezingsprogramma de boer opsturen, om de discussie aan te gaan, om mensen te laten zien wat wij de komende vier jaar gaan waarmaken straks bij de onderhandelingen. Dat betekent dat wat daar staat ook moet kunnen, ook moet kloppen, ook financieel. Dus bij een aantal voorstellen hebben we gezegd: "natuurlijk zijn dat sympathieke voorstellen, alleen in ons verkiezingsprogramma schrijven we op wat we de komende vier jaar kunnen doen en wat we de komende vier jaar kunnen betalen". Een aantal afdelingen heeft op dezelfde punten amendementen ingediend en daar hebben we als commissie heel goed gekeken naar wat volgens ons de beste is. En daar hebben we het advies gedaan: die afdeling heeft volgens ons het beste voorstel en misschien kunnen andere afdelingen dan in overweging nemen om die andere voorstellen in te trekken. Straks moeten wij in 40 minuten jullie allemaal gaan beantwoorden. Dat gaat lukken, dat hebben we afgesproken, dat gaan we proberen zo goed mogelijk te doen. Alleen het kan zijn dat we niet iedereen persoonlijk kunnen aanspreken, maar wij gaan ons uiterste best doen. Er zijn natuurlijk ook, als je zoveel werk verzet, dingen misgegaan: afdelingen die dingen verkeerd hebben ingevoerd

op SP net of dingen als motie hebben ingediend in plaats van als amendement. Daarom hebben we ook een tweede nota van wijzigingen met aanvullingen gemaakt: die hebben jullie allemaal gevonden in je congresmap. Alle voorstellen zijn er nu en ik zie er naar uit om ze te bespreken. Ik ben nu eigenlijk al trots op het vele werk dat we geleverd hebben. Dank je wel en veel succes!

[applaus]

Riet de Wit: Dank je wel Ronald. Bob, we gaan beginnen.

Bob Ruers: Nu zijn de afgevaardigden aan het woord die zich als sprekers hebben aangemeld over het nieuwe verkiezingsprogramma. Ik herinner nog even iedereen eraan hoe we dat gaan doen. Alle deelnemers aan het debat spreken vanaf het podium. Om zo snel en efficiënt mogelijk te werken hebben we dus twee spreekstoelen. Het is de bedoeling dat om en om, eerst van de ene en dan van de andere kant, gesproken wordt. Maar dat heeft u waarschijnlijk al begrepen. Ik wijs er op dat alleen diegene die zich vooraf hebben aangemeld als spreker in de eerste termijn gebruik kunnen maken van de gelegenheid om te spreken in de tweede termijn – natuurlijk voor zover men daar dan behoefte aan heeft. De spreektijd in eerste termijn bedraagt twee minuten en in de tweede termijn, het zal bekend zijn, één minuut. Om die spreektijden en de sprekers in de hand te houden, hebben we hier een stoplicht voor ons staan om u te waarschuwen. Gaat tijdens het spreken het oranje lampje branden, dan is uw spreektijd bijna afgelopen en is het tijd om te stoppen. Brandt het rode lampje, dan is uw spreektijd volledig voorbij. En als u dan niet stopt, dan weet u wat er gebeurt.

Aan het begin van het debat zo dadelijk zal ik de sprekers uitnodigen om naar voren te komen. We hebben in totaal 45 sprekers, maximaal twee minuten in eerste spreektijd, maar dat mag natuurlijk ook best korter. Ik zal eerst de eerste tien sprekers opnoemen. Laurens Ivens is de eerste en de bedoeling is dat hij naar rechts gaat en de tweede naar links. Ik noem ze op en onthoud dat een beetje zodat we het goed verdelen en het tempo er in kunnen houden. De eerste tien sprekers zijn: Laurens Ivens, Jordi Clemens, Diederik Olders, Daan Brandenburg, Petrosjka Sterk, Daniel Westhoek, Fenna Feenstra, Jos Swartjes, Arnoud Hoekstra en Frank Futselaar. Ik verzoek u om nu alvast naar voren te komen, zodat we snel kunnen beginnen en het tempo er in kunnen houden.

Verder ziet u inmiddels dat er achter ons een delegatie van de programmacommissie op het podium plaatsgenomen heeft. De commissie was in zijn totaliteit natuurlijk veel groter, maar dan zou het podium heel erg uitgebreid moeten worden. Dat kan dus niet. Vandaar dat er vandaag een delegatie uit die commissie hier aanwezig is en die bestaat uit: Ronald van Raak (Tweede Kamerlid en voorzitter van ons wetenschappelijk bureau), Renske Leijten (Tweede Kamerlid en lid van het dagelijks bestuur van de partij), Arjan Vliegthart (Eerste Kamerlid en directeur van ons wetenschappelijk bureau), Sharon Gesthuizen (Tweede Kamerlid), Eric Smaling (Eerste Kamerlid) en Ewout Irrgang (Tweede Kamerlid). En op hen, beste mensen, rust de taak om een gepast antwoord te geven op alles wat u, de sprekers, zo dadelijk gaat zeggen. Dat antwoord komt overigens pas na de pauze, want ze moeten ook enige tijd hebben om zich voor te bereiden.

We gaan nu spreken, degene die de spits afbijt is zoals gezegd, Laurens Ivens uit Amsterdam, Laurens aan jou het woord:

Laurens Ivens (Amsterdam): Goedemorgen, afdeling Amsterdam geeft de congrescommissie een groot compliment voor een buitengewoon strijdbaar, haalbaar en sociaal verkiezingsprogramma. Met dit programma kunnen we vol vertrouwen de kiezers overtuigen om niet de crisis uit te zitten met Rutte. Wij kiezen er voor om er sociaal uit te komen met Roemer. Laat niet de armste mensen opdraaien voor de schade van de bankiers en de topmanagers. Wij geven hen deze rekening terug en kiezen met “Nieuw Vertrouwen” voor een sociale samenleving. Dat doen we niet alleen in Nederland, maar in de hele wereld. Deze internationale solidariteit begint natuurlijk met goede ontwikkelingshulp en dat betekent dat wij daar niet op gaan bezuinigen. Aldus Emile Roemer in 2010. Helaas koos Rutte er daarna voor om, net als in andere landen, toch bijna een miljard op de allerarmsten te bezuinigen. Voedsel- en waterprogramma's voor de vrouwen, mannen en kinderen in Afrika komen nauwelijks meer tot stand. De allerarmsten lijden het allerhardst onder de economische crisis. Dat is het omgekeerde van internationale solidariteit. Amsterdam en Rotterdam stellen voor om de Nederlandse bijdrage aan ontwikkelingshulp weer terug te brengen op het oude niveau van 0,8 procent van het Bruto Nationaal Product (BNP). Wij trekken het Amsterdamse wijzigingsvoorstel 552 in om 553 van Rotterdam te ondersteunen. Jawel, Amsterdam steunt graag minder ontwikkelde gebieden... Internationale solidariteit kost geld, dat is bijvoorbeeld te betalen door het beter innen van belastingen, het verhogen van de bankenbelasting, het verder verminderen van de dure inhuur of in plaats van een hoge bijdrage aan de neoliberale EU die de internationale solidariteit verslechterd. Dat de congrescommissie dit wegzet met de opmerking “dekking ontbreekt” is niet zo netjes. Ze bedoelen waarschijnlijk hun eigen tekortkoming, want de financiële bijlage ontbreekt. Ontwikkelingssamenwerking staat nu onder druk door populistisch rechts, wij vervallen niet in goedkope retoriek. Wij verschuilen ons niet achter de dijken, wij kiezen ook in moeilijke tijden voor internationale solidariteit. [Wilt u afronden?] De regering Roemer

moet dan ook niet achter Rutte's bezuiniging aanlopen maar de woorden van Emile Roemer waarmaken. Laat de allerarmsten niet de rekening betalen. Stem daarom voor voorstel 553 en kies voor een eerlijke en rechtvaardige verdeling van de welvaart. Dank u wel.

Jordy Clemens (Heerlen): Dames en heren, de SP kan niet besturen. Als de SP regeert, stijgen de belastingen. Een bestuur met de SP zal bedrijven en investeerders afschrikken. De SP heeft niets met veiligheid. En de SP heeft bovendien de mensen niet. Zijn dat actuele uitspraken, vraagt u zich af? Integendeel, deze uitspraken werden allemaal gedaan toen de SP een kleine tien jaar geleden in Heerlen de grootste partij werd. Het CDA sprak van een ramp voor de stad en samen met anderen probeerde de voormalige KVP-'old boys' de SP koste wat het kost buiten het bestuur van de stad te houden. In de tussentijd zit de SP echter al jaren in het college van Heerlen als grootste partij. En wat blijkt, de SP kan besturen. Onder SP-bestuur zijn de belastingen niet gestegen maar in verhouding tot omringende gemeenten zelfs gedaald. Bedrijven komen naar Heerlen toe en in tijden van crisis, waar bedrijven de hand op de knip houden, worden er tientallen miljoenen in Heerlen gestoken. Heerlen heeft zich bovendien ontwikkeld van onveilige drugs-stad tot een prettige plek om te wonen en te werken. En, dames en heren, de SP heeft de mensen, en dan betrek ik dat ook maar weer even op Heerlen, want die wethouders van ons oogsten van zowel vriend als vijand respect en waardering voor hun werk. Dames en heren, Heerlen is niet de heilstaat, mocht u dat nu gaan denken. Er is nog veel te doen, maar je kunt wel zien wat links beleid voor een stad kan betekenen. Vandaag ligt er een goed verkiezingsprogramma voor, de SP heeft duidelijk de ideeën, er ligt een kandidatenlijst vol kennis, ervaring en kunde en de SP heeft dus duidelijk ook de mensen. En, laat je niks wijsmaken, de SP heeft dus ook bewezen dat ze kan besturen. Vrienden, er is dus een sociale uitweg uit de crisis, dat is de weg van Team Roemer. Nu is het moment om het nieuw optimisme met vastberadenheid en vooral met mensen in buurten en dorpen en op de werkvloer waar te maken, om van het verhaal van Heerlen het verhaal van Nederland te maken. De SP kan het!

Diederik Olders (Rotterdam): Kameraden, we hebben grote dromen en zijn tegelijk realistisch. Het verkiezingsprogramma is een echt SP-programma dat de spannende balans tussen droom en realiteit opzoekt. Eén standpunt in het concept getuigt van iets te veel realiteitszin wat betreft de afdeling Rotterdam en, zoals jullie hebben gehoord, ook wat betreft de afdeling Amsterdam. Met zulke vrienden, zou ik zeggen... Het gaat om voorstel 553, het staat op pagina 125, dan weten jullie waar je een plusje bij moet zetten. Nederland gaf jarenlang 0,8% van het BBP aan ontwikkelingshulp. Maar Rutte, Verhagen en Wilders vonden dat te veel en verlaagden het naar 0,7. "Dat zal ze leren, die luie uitvreter." Wie moet de crisis betalen? De SP zegt: niet de mensen die het toch al niet kunnen missen. Van alle posten die er te bedenken zijn is dit toch de post die gaat over de aller-, allerarmsten. Dus 0,8 is logisch en eigenlijk nog te laag. Helaas is er door een foutje in ons concept-programma 0,7 terecht gekomen, dus dat kunnen jullie even goed maken door voor voorstel 553 te stemmen. Het argument van de commissie is natuurlijk "geen dekking", dat hebben we veel gezien. Daar wil ik wel wat over kwijt: geen van de voorstellen in het concept hebben dekking, tenminste geen die wij kunnen controleren. Zonder bijgeleverde begroting is het kolder van ons om dekking te leveren. Natuurlijk, dingen moeten betaald worden, dat snappen we allemaal. Mijn voorstel is: voor echt goede voorstellen, zoals deze, moeten we gewoon echt dekking gaan zoeken, door aan de goede knopjes te draaien. Dat is moeilijk, dat snappen we. Waarom neemt de commissie voorstellen 562 en 570 dan niet over? Die leveren samen structureel miljarden op en zijn op zichzelf rechtvaardige voorstellen. Voor de duidelijkheid: het gaat om eerlijke vermogensbelasting voor de rijksten, de aller rijksten, en om de belastingdienst bedrijven ook echt te laten controleren. Doe dat, stem daarvoor of neem het over en heel wat linkse hobby's komen weer in zicht. Complimenten voor de duurzame voorstellen. [Wilt u afronden?] Ik wil nog even een vraag stellen: graag uitleg waarom bij 443 een CO2-reductie van 40 procent niet realistisch zou zijn. Duitsland, Denemarken en Zweden hebben zich daarop al vastgesteld.

Daan Brandenburg (Groningen): Partijgenoten, het lijkt wel alsof we altijd met mooi weer binnen zitten. Als de zon schijnt, hebben wij congressen. Maar ik denk dat als we dit geweldige verkiezingsprogramma straks gaan aannemen met elkaar, in heel Nederland wel eens de zon kon gaan schijnen. En dat is wel mooi, want ik hou van zon, iets minder van lichaamsbeweging en daarom ben ik ook heel blij dat drie van onze voorstellen al zijn aangenomen. Dat wordt dus iets minder je hand opsteken. En om het onszelf nog makkelijker te maken trekken wij voorstel 429 in. Maar Groningen zou ook Groningen niet zijn als we toch niet nog even wat kritische punten moeten zetten. In voorstel 313 staat dat de Wet kraken en leegstand herzien en aangepast moet worden. In 2007 hebben we partijbreed op een congres een motie aangenomen waarin we ons duidelijk hebben uitgesproken tegen een kraakverbod dat toen op handen was. En wij zouden graag een toevoeging zien, samen met Amsterdam en Rotterdam, namelijk dat het kraakverbod weer teruggedraaid gaat worden. Dan nog iets anders: veel studenten studeren op dit moment af onder enorme tijdsdruk. Een tijdje terug is er een regel ingevoerd waardoor studenten eerst hun bachelor afgerond moeten hebben en alle punten gehaald moeten hebben voordat ze naar de master kunnen doorstromen. Met als gevolg dat mijn broertje nu vakken als seksuologie en China in de 21e eeuw volgt, omdat hij alle punten wel al heeft gehaald, behalve een paar vrije vakken, en anders een jaar studievertraging oploopt. Daarom stellen wij in voorstel 243 nog voor dat de 'harde knip' tussen de bachelor en de master-opleidingen terug wordt gedraaid in ons verkiezingsprogramma. En als dat er allemaal in staat, dan hebben we een geweldig programma en wordt het een hele mooie nazomer.

Petroesjka Sterk (Middelburg): Goedemorgen partijgenoten, namens de afdeling Middelburg wil ik jullie graag wijzen op de wijzigingsvoorstellen 446 tot en met 449. In mei 2010 hebben de Zeeuwse SP-afdelingen het initiatief genomen in de strijd tegen de komst van een nieuwe kerncentrale, hierbij geholpen door de prominente SP'ers Trix de Roos, Fons Huijben en Kees Slager. En met goedkeuring van het Partijbestuur. In de afgelopen twee jaar hebben wij maar liefst, lokaal, 30 acties gevoerd met het comité "Borssele 2, Nee". Onze grootste acties was in april 2011 toen, na de kernramp in Fukushima, 10.000 mensen naar Amsterdam kwamen om te demonstreren tegen kernenergie. De SP en ROOD zaten in de organisatie en Emile Roemer zei op dat podium: "Kernenergie is eigenlijk een oplossing uit de 20e eeuw, terwijl wij geconfronteerd worden met een 21e eeuwse probleem." Wij onderschrijven de uitspraak van Emile volledig en vinden het dan ook wel een beetje vreemd dat de programmacommissie een andere mening lijkt te hebben. Een tijdelijk verbod van vier jaar zal echt niet tot andere inzichten leiden. Een oplossing uit de 20e eeuw is ook over vier jaar, twintig jaar of vijftig jaar een oplossing van de vorige eeuw. We hebben bovendien erg hard en effectief gestreden, de geplande kerncentrale is door onze acties voorlopig van de baan. In Zeeland is het draagvlak voor kernenergie aanzienlijk verkleind en Delta stapt over op duurzaam. Maar het gevaar is nog niet geweken, er kan altijd een nieuw energiebedrijf opduiken dat een nieuwe kerncentrale wil bouwen in Nederland. En Borssele 1 draait voorlopig nog steeds door met alle risico's van een oude rot-centrale van dien. [Wilt u afronden?] Ik wou namens Ike Teuling nog even zeggen dat zij in Japan de feiten heeft kunnen aanschouwen en dat we gewoon tegen een tijdelijk verbod zijn van vier jaar, dat is niet acceptabel. Wij zijn voor een toekomst zonder kernenergie. Ik citeer graag de laatste zin van de congrescommissie uit de resolutie van 2 juni: 'Het kan, het moet, laten we het daarom doen.' Dank u wel.

Daniel Westhoek (Zoetermeer): Goedemorgen partijgenoten. Er ligt een goed verkiezingsprogramma, maar de afdeling Zoetermeer denkt dat het nog net wat beter kan worden. En daarom wil ik nog aandacht vragen voor een aantal ingediende voorstellen. Om te beginnen met voorstel 3: daarin stellen wij dat we toch willen dat er een beperking komt voor het aantal koopzondagen. We zien in veel gemeenten, waaronder in Zoetermeer, dat de koopzondagen maar vrij gegeven worden. De kleine ondernemers krijgen het alleen maar zwaarder en de simpele werkkrachten, de studenten en dergelijke, worden allemaal maar gedwongen om op zondag te gaan werken. Daar moeten wij gewoon nee tegen zeggen. Als we dan kijken naar voorstel 73, daar stelt het verkiezingsprogramma op dit moment dat we tijdelijke werkvergunningen moeten in gaan voeren voor Oost-Europese werknemers. Maar volgens mij zijn we als partij toch voor gelijkwaardigheid en moeten we het of voor iedereen invoeren of voor niemand. Dus wij zien liever dat Oost-Europese werknemers dan geschrapt wordt. Vervolgens willen we even naar Europa kijken, voorstel 535. Heel goed wat wij met Europa willen, de bevordering van welvaart natuurlijk, maar is het niet veel belangrijker om ook op te nemen dat wij zijn voor bevordering van sociale rechtvaardigheid. Volgens mij is dat toch wel het kernpunt van wat de SP met Europa zou willen. Dan willen wij op het gebied van de zorg, voorstel 162, een nieuw voorstel toevoegen. En dat betreft het moment dat je echt met zorgverlof moet om voor je moeder, je vader of je partner te zorgen. Ons voorstel is dat dan toch je pensioenpremie wordt doorbetaald, zodat je niet een pensioengat krijgt waar je dan later mee zit. Voorzitter, als laatste voorstel, nummer 27: wij stellen dat wij op cd-rommetjes een belasting moeten heffen, zodat de auteursrechten ook beschermd worden. Maar het is natuurlijk een beetje vreemd dat als je dat medium gebruikt om documenten op te slaan je dan ook deze belasting moet betalen. Dus wij zijn er geen voorstander van om over cd-rommetjes auteursrechtelijke belasting te moeten betalen.

Fenna Feenstra (Sudwest Frylân): Er ligt een mooi programma dat vertrouwen geeft. Maar vanuit Friesland hebben we toch nog een aantal zaken waar we aandacht voor willen vragen. Het betreft, in eerste instantie, nummer 200. Isoleren, drogeren en vastbinden is een hele ongewenste zaak in de zorg. Daar zijn we het allemaal over eens. Waar wij aandacht voor willen vragen is het woordje 'verbod': een verbod is iets waar handhaving op moet plaatsvinden. De hulplener wordt gecriminaliseerd, bij een uit nood voorkomende situatie. In de praktijk gebeurt vastbinden of isoleren in overleg met de wettelijke vertegenwoordiger, het gebeurt na zorgvuldig overleg, na toetsingen. Wij zijn een voorstander van de tekst, alleen zouden we er voor pleiten om voor motie 200 te stemmen en er voor te zorgen dat zowel de patiënt als de hulpverlener goed de aandacht krijgt. Dan nummer 367: te hard rijden is slecht voor het milieu, op welke manier dan ook. De kapitalistische asfalt-lobby moet bestreden worden, laten we daar helder over zijn. Dus stem voor nummer 367. Dan een punt over de scheepsvaart en de vervuiling. Het is mooi dat er een afdeling komt om hier aandacht voor te vragen, alleen de toelichting daar vragen we even uw aandacht voor, want die is niet helemaal juist. Het rendement van de verbrandingsmotoren van schepen is op dit moment het hoogste, beter dan de motoren die op de weg gebruikt worden. [Wilt u afronden?] Er wordt op dit moment met aardgas gewerkt, dus hou dat vast en zorg dat de scheepvaart milieubewust blijft. Maar wees als SP'er zorgvuldig in je onderzoek.

Jos Swartjes (Beuningen): Vrienden en vriendinnen... want als ik "kameraden" zeg dan klinkt dat gelijk weer te beladen voor de journalisten. Ik wil proberen om, in verband met de grote lijst, ons wijzigingsvoorstel in 140 tekens te vertellen. Afdeling Beuningen vraagt aandacht voor wijzigingsvoorstel 295 met betrekking tot de hypotheekschulden. Hier staat dat de aflossing van hypotheekschulden wordt aangemoedigd. Dat woord 'aangemoedigd' klinkt te Lubberiaans. En wij zouden dat woord graag vervangen door het woord 'verplicht'.

Arnout Hoekstra (Vlaardingen): Ik spreek namens de afdeling Vlaardingen, ik ben daar ook wethouder, onder andere verantwoordelijk voor jeugd en onderwijs. Ik wil allereerst de congrescommissie bedanken dat zij het congres adviseren om voorstel 343 over te nemen, dat is het voorstel van de afdeling Vlaardingen om afstand te nemen van die achterlijke Blankenburgtunnel, om ons te blijven verzetten tegen die tunnel en de bijbehorende snelweg, en te zorgen dat dat ding niet het prachtige groen- en recreatiegebied van Vlaardingen gaat vernietigen. Dus steun dat voorstel. Maar ik wil me ook graag nog even hard maken voor voorstel 245 van de afdeling Vlaardingen. Dat gaat over onderwijshuisvesting, momenteel is het zo dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor de schoolgebouwen van basisscholen en voortgezet onderwijs. Ze zijn verantwoordelijk om die te bouwen en die te onderhouden. Daar krijgen ze geld voor van het Rijk en zij organiseren dat. Op dit moment is er een ontwikkeling – er is ook een motie aangenomen in de Kamer – waarin het Rijk dat geld wil doorsluizen naar de scholen zelf, zodat die zelf die gebouwen gaan bouwen. Dat lijkt me heel onverstandig. De SP is voor kleinschalig onderwijs, de SP is voor scholen in de buurten in plaats van onderwijsfabrieken op bedrijventerreinen. Als je als overheid, en dus ook als SP, de regie in handen wilt houden, dan moet je zorgen dat de gemeente die regie in handen houdt. En zorg dat het geld op de juiste plek terecht komt en niet doorgepompt wordt naar de scholen, die er allemaal grote paleizen van bouwen, waar we niet op zitten te wachten. Dus stem voor 245. Dank jullie wel.

Frank Futselaar (Zwolle): Goedemorgen partijgenoten, ik ben Frank Futselaar van de afdeling Zwolle. Ik wil toch graag beginnen met te melden hoe trots wij in Zwolle zijn op onze Tjitske Siderius die zo hoog op deze kandidatenlijst staat. Daar mag best voor geklapt worden. Tjitske heeft zich in Zwolle jarenlang keihard ingezet op straat en in de raad waar wethouders voor haar sidderen en directeurs van woningbouwcorporaties smeken of het niet wat minder kan met die kritische onderzoeken. En dat zijn volgens mij vaardigheden die we in Den Haag uitstekend kunnen gebruiken. Maar ik kom hier natuurlijk ook over het programma praten en ik wil het graag met jullie hebben over voorstel 106 over sociaal ondernemerschap. Partijgenoten, wij weten allemaal: de SP is de partij voor ondernemers. Wij zijn dol op ondernemers en wij zijn vooral dol op ondernemers die hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. Bijvoorbeeld door een groot aantal mensen aan te nemen met een afstand tot de arbeidsmarkt. En dit voorstel wil die ondernemers net een klein beetje helpen door bijvoorbeeld een iets lager Btw-tarief of een ander belastingvoordeel. En dat kan! En dan zegt de commissie: "er is geen dekking voor". En dat is vreemd, want normaal zijn dit verstandige mensen. Maar dit voorstel, partijgenoten, betaald voor zichzelf. Want wat je bespaart aan uitkeringen en aan de extra zorgkosten die je maakt als mensen thuis moeten zitten, compenseert gemakkelijk een kleine verlaging van het Btw-tarief. Dus, ik ken u als intelligente mensen, stem voor voorstel 106 en natuurlijk stem voor Tjitske Siderius.

Bob Ruers: Ik roep nu de volgende tien mensen op om zich alvast op te stellen. Dat zijn de volgende mensen: William van de Heuvel, Marleen van Dam, Jan Breur, Patrick Zomermeijer, Anke van Hest, Christiaan Serbanescu, Neeltje Peters, Hans van Hooft jr., Patrick Adriaanse en Jan Mutter.

William van de Heuvel (Hengelo): Ik wil graag jullie aandacht vragen voor een reeks amendementen die betrekking hebben op kernenergie. En ik wil met name aandacht vragen voor een bepaalde zinsnede die daarin voorkomt. In het huidige voorstel staat: "Voor kernafval dat nu nog vrijkomt, kiezen we niet voor ondergrondse opslag maar zetten we in op hergebruik, dan wel bewerken tot isotopen die minder lang gevaarlijk zijn." Nou, het bewerken van isotopen tot varianten die minder gevaarlijk zijn klinkt heel sympathiek, maar je moet goed bedenken dat dit op dit moment alleen mogelijk is op experimentele schaal door isotopen te beschieten met neutronen. Om het grootschalig in te voeren zal een snelle kweekreactor moeten worden gebouwd, waarin deze isotopen kunnen worden beschoten met de snelle neutronen. Snelle kweekreactoren zijn zeer kostbaar en ook zeer gevaarlijk, omdat het proces in snelle kweekreactoren veel instabieler is. In het verleden zijn ook bijna alle projecten met snelle kweekreactoren, zoals een Calcar, op kostbare mislukkingen uitgelopen. Ik vind daarom niet dat we op een indirecte manier moeten pleiten voor de bouw van snelle kweekreactoren en dat we het pleidooi voor de transmutatie van isotopen niet zouden moeten opnemen in onze tekst. Verder wordt er gepleit voor het hergebruik van kernafval. Hergebruik betekent dat kernafval opgestuurd wordt naar opwekkingsfabrieken zoals Sellafield en La Hare. Daar worden dan isotopen zoals plutonium eruitgehaald, die dan weer opnieuw gebruikt kunnen worden in kerncentrales. Dit opwekkingsproces is echter zeer milieubelastend en er zijn in het verleden veel lekkages bij opgetreden, waardoor de gebieden rond die fabrieken zwaar vervuild zijn geraakt. Bovendien geeft de productie van plutonium ook extra gevaar voor de verspreiding van kernwapens. We zouden daarom ook niet moeten pleiten voor de opwekking van kernafval, in plaats daarvan moet kernafval, zolang het nog geproduceerd wordt, gewoon bovengronds worden opgeslagen en dat zal inderdaad voor een zeer lange tijd het geval zijn, omdat het circa 100.000 jaar duurt voordat het afgebroken is of hun activiteit is afgenomen. Daarom vragen we jullie om de volgende amendementen te steunen: 447, 452, 457 en 460. Verder: zolang er nog geen goede oplossing voor kernafval is zouden we er in de eerste plaats voor moeten zorgen dat er geen nieuw kernafval wordt geproduceerd. De beste manier is om zo snel mogelijk te stoppen met de kerncentrale in Borssele. [Wilt u afronden?] En daarop is een groot aantal amendementen van betrekking, van 446 tot 463. Ik neem aan dat dat nog wordt samengevoegd. U moet er wel om denken dat u in elk geval een van die amendementen steunt.

Marleen van Dam (Purmerend): Hallo, goedemorgen. Allereerst complimenten aan de congrescommissie. Ik heb beloofd aan een Afghaanse man die op dit moment in het detentiecentrum in Zeist zit om hardop voor de microfoon te pleiten voor afschaffing van detentie van uitgeprocedeerde asielzoekers. Hij zit daar nu 15 maanden. Wij steunen daarom het voorstel van afdeling Eindhoven, dat is voorstel 90, en trekken ons eigen voorstel 88 in. Die is van dezelfde strekking. In voorstel 393 vragen wij om een blauwdruk van kwaliteitseisen aan gemeenten voor de uitvoering van de jeugdzorg. Dit omdat wij bezorgd zijn om verschillend aanbod van gemeenten als straks geen kwaliteitseisen aan deze zorg gesteld worden. Wij realiseren ons dat het woord blauwdruk wel heel rigide is gekozen, maar de rijksoverheid dient eisen te stellen aan de capaciteit en de kwaliteit van de jeugdzorg in gemeenten, zodat voor alle ouders die dat nodig hebben een kwalitatief gelijksoortig aanbod van jeugdzorg beschikbaar is. Zonder deze eisen bestaat de vrees dat financiële belangen zwaarder kunnen wegen dan het welzijn van de kinderen. Ik wil daar aan toevoegen dat er binnen de kwaliteitseisen natuurlijk wel ruimte moet blijven voor maatwerk. Zo vraagt de jeugdzorg in Amsterdam een andere aanpak dan de jeugdzorg in Groningen. Verder wil ik het hebben over voorstel 325, die wordt gesteund door de afdelingen Alkmaar, Heerhugowaard, Velsen, Zaanstad en ook Waterland en Wormerland – een brede steun inmiddels al. Dat gaat hierover: op dit moment valt ruimtelijke ordening en volkshuisvesting onder het ministerie van Binnenlandse Zaken. En de congrescommissie beargumenteert haar afwijzing van dit voorstel door te zeggen dat het onwenselijk is om de ministeries te herindelen. Dat kan ik begrijpen. Het is een lastig en kostbaar proces, maar door de huidige indeling zo te laten ontbreekt het aan centrale regiovoering op ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. De afweging van de commissie om eventueel wonen naar het ministerie van Infrastructuur en Milieu over te hevelen lijkt iets tegemoet te komen aan ons standpunt. Maar het blijft ontbreken aan een krachtig departement dat eindverantwoordelijk is. [Wilt u afronden?] Onze zorg op dit punt is daarom niet weggenomen, wij vragen daarom om dit punt te steunen.

Jan Bruer (Veenendaal): Goedemorgen allemaal. Ik zie bekenden die ik goed ken en bekenden die ik minder goed ken. Laat ik ook beginnen met complimenten te maken aan de programma-commissie. Het is een goed programma en ook het punt waarin er geschreven wordt over kwaliteitsbewaking op de HBO's is iets wat ons aan het hart gaat. Er wordt echter voorgesteld om landelijke examens in te voeren en wij van afdeling Veenendaal hebben daar een punt van zorg bij. De kwaliteit op HBO's kan ook bewaakt worden in bijvoorbeeld de eindwerkstukken met een goed toetsbeleid, certificering van examinatoren en docenten, en door visitatiecommissies. Landelijke examens zouden daar op zich niet zoveel meer aan toevoegen, sterker nog, we vrezen gevaren. Namelijk dat de opleidingen eenheidsworsten worden, omdat iedereen zich richt op de landelijk vastgestelde exameneisen. Innovaties en eigenheden in de curricula worden daarmee in een verdomhoekje gebracht en we vrezen dus eenheidsworst. Dus vandaar onze oproep om te stemmen voor wijzigingsvoorstel 280. Dank u wel.

Patrick Zoomermeijer (Zaanstreek): Goedemorgen, ik ben Patrick Zomermeijer van de afdeling Zaanstreek. Wij willen als eerste aandacht vragen voor de meest schrijnende schending van mensenrechten in Nederland op dit moment. Wegkijken daarbij is geen optie. Dan hebben wij het over meer dan de helft van de gedetineerden in vreemdelingen-detentie. Na kortere of langere tijd, soms pas na een jaar zelfs, worden zij weer op straat gezet, omdat ze niet kunnen worden uitgezet. Eenmaal op straat hebben ze vaak geen onderdak of werk. Wij pleiten voor een ruimhartigere toepassing van de zogenaamde "buiten schuld"-regeling, waar Amnesty International ook voorstander van is. In geen geval mogen vluchtelingen zonder uitzicht op uitzetting worden opgesloten. En hulp bij vrijwillige terugkeer verdient de voorkeur boven gedwongen terugkeer. Vandaar ons amendement, nummer 59. Amendement 62 van Rotterdam heeft een gelijke strekking, dus ik vraag jullie echt om die te steunen. Het kost ons helemaal geen geld, dus wat dat betreft kan het zo in het verkiezingsprogramma. De Nederlandse dijken houden gelukkig water tegen en geen mensen. Dijken zouden moeten voldoen aan de meest recente veiligheidsnormen en niet die van 1960, zoals nu in het concept verkiezingsprogramma staat. Zie daarvoor amendement 338. De grote Britse socialist Tony Benn, ooit geïnterviewd door Jan Marijnissen in de Tribune, zei ooit: "Als we geen controle uitoefenen over de economie in het belang van de mensen, dan moeten we controle over de mensen uitoefenen in het belang van de economie." Hij had een vooruitziende blik. Met het accepteren van de Europese 3%-norm voor het begrotingstekort leggen we de dwang tot een kleinere overheid en sociale kaalslag vast en accepteren we de neoliberale ideologie die daarachter zit. Wij vinden dan ook dat het onwenselijk is dat de 3%-norm in het concept-verkiezingsprogramma vanaf 2015 wordt geaccepteerd. Wij willen hem helemaal niet accepteren. Vandaar ons amendement, nummer 563. [Wilt u afronden?] Want welke norm wij ook accepteren, dat willen wij laten afhangen van onze wensen en niet die van de grote bedrijven en mogendheden die de EU nu besturen. [Dank u wel.] Tot slot: 65 moet 65 blijven.

Anke van Hest (Eindhoven): Een deskundige zei over het milieu-deel van het verkiezingsprogramma: "Het is lichtjaren beter dan de vorige programma's." En daar ben ik het mee eens. Toch wil ik een paar wijzigingsvoorstellen onder jullie aandacht brengen. Punt 23 in hoofdstuk 9 is een prima punt over fijnstof. Wij willen echter een toevoeging, wijzigingsvoorstel 371: onderzoek van ultra-fijnstoffen wordt versterkt. Ultra-fijnstof wordt nu niet genoemd, terwijl steeds meer rapporten wijzen op de nadelige gevolgen voor de volksgezondheid. Er zijn nog geen normen voor. Des te belangrijker is dus goed onderzoek, daarom graag jullie steun voor voorstel 371. Verder is er wijzigingsvoorstel 444: wij gaan niet over tot ondergrondse opslag van kooldioxide. De redenen zijn simpel: CO₂-opslag is niet duurzaam en

het is niet bekend of het veilig is. CO₂-opslag kost zo'n 25% extra. We willen geen oplossingen waarmee we toekomstige generaties opzadelen met de kosten en de gevaren. Van iets wat zoveel belangrijke nadelen heeft willen we toch zeker geen onderzoek naar de effecten? Daarom: steun wijzigingsvoorstel 444. Verder wil ik nog iets zeggen over wijzigingsvoorstel 462, waar Petrosjka van Middelburg het al over had en Hengelo net ook over sprak. Dat voorstel is door Rotterdam, De Bildt en Middelburg ingediend. Het gaat over kolen en kernenergie. Wij denken dat Nederland die echt niet nodig heeft. Schone stroom wordt op deze manier uit de markt gedrukt en natuurlijk is er het gevaar van kernafval. Ik denk dat iedereen wel weet waar ik het over heb. Ook om deze redenen hebben wij motie 463 ingediend: huidige kerncentrale Borssele wordt gesloten. Tot slot nog motie 590, de laatste op het losse blaadje dat bovenop jullie map zat, die is later toegevoegd. De motie gaat over alle vervoer. En hij luidt: meer aandacht voor duurzaamheid van de luchtvaart. Daar staat nu niks over in en dat zouden wij graag veranderd hebben, vandaar wijzigingsvoorstel 590. Bedankt voor jullie aandacht.

Christiaan Serbanescu (Emmen): Hallo beste mensen, ik ben Christiaan Serbanescu uit Emmen. Vooraf wil ik nog één ding zeggen: voor jullie ligt een prachtig verkiezingsprogramma en ik twijfel er niet aan dat deze prachtige partij hiermee op 12 september een prachtig resultaat gaat boeken. Ik wil graag even jullie aandacht voor voorstel 240: er komt geen eigen bijdrage voor vervolgoopleidingen, zoals die tot medisch specialist. Zo nu en dan steken voorstellen de kop op voor een eigen bijdrage bij opleidingen en onlangs werd door een groep zorgmanagers een rapport uitgebracht waarin werd gekeken hoe er bij ziekenhuizen nog meer geld gehaald kan worden. Nou, de slager keurde zijn eigen vlees en de heren lieten de bureaucratie en de marktwerking in de zorg alweer buiten slag. Terwijl zij zelf niet de chronisch zieke, niet de bejaarde, niet de handen aan het bed zijn, maar de overbodige en overbetaalde managers die hoofdverantwoordelijk zijn voor de onbetaalbaarheid van onze zorg. De kliek heeft bedacht dat we aiossen (artsen in opleiding tot specialist) best kunnen vragen om een eigen bijdrage van 13.400 euro per opleidingsjaar. De aios, het manusje van alles onder de artsen, is zeker geen kostenpost. Maar de zorgbestuurders lijkt het slim om jongeren op deze manier volledig de schulden in te jagen, terwijl dit bijna geen geld oplevert. Het resultaat laat zich raden: de zoon van de bankier kan chirurg of internist worden, maar de dochter van de stratenmaker heeft al een lening als ze is afgestudeerd, die gaat echt geen 80.000 euro aan schulden riskeren in de hoop ooit specialist te worden. Want dat is simpelweg onbetaalbaar. Zulke voorstellen blijven echt niet alleen bij de medisch specialisten, want vandaag is het de arts en morgen is het de jonge leraar die een eerstegraads bevoegdheid wil halen of de verpleegkundige die diabetisch verpleegkundige wil worden. En daardoor wordt hun droom verpest. Wij als SP moeten garanderen dat iedereen de kans krijgt zichzelf te ontplooiën. En daarom moeten wij als SP stelling nemen tegen de eigen bijdrage in welke vervolgoopleiding dan ook. Want niet de dikte van de portemonnee van papa of mama, maar de kennis en kunde van het individu moeten bepalen wie welke opleiding mag doen.

Neeltje Peters (Amsterdam): Partijgenoten, namens de afdeling Amsterdam wil ik jullie meenemen naar hoofdstuk 7, "Investeren in kennis en onderwijs". Een heel goed en belangrijk hoofdstuk, omdat de SP natuurlijk de enige echte onderwijspartij is. Maar volgens de afdeling Amsterdam kan het nog beter. Ten eerste jullie aandacht voor voorstel 246. Kent u ze? Protestants-christelijke parken, in plaats van openbare? Islamitisch vervoer, boeddhistische zwembaden? Ik ook niet en gelukkig maar. De tijden van verzuiling zijn voorbij en de scheiding op basis van geloof is niet meer van deze tijd. Maar in het onderwijs doen we het wel. Hoe geloofwaardig zijn we als we segregatie willen bestrijden en dan beginnen met het scheiden van leerlingen op basis van geloof. Amsterdam wil een eerste stap zetten op weg naar het onderwijs van de 21e eeuw, om segregatie tegen te gaan en te kijken of het nog geld oplevert ook. Voorstel 246 geeft richting, het geeft tegelijkertijd veel ruimte voor de toekomstige fractie. De congrescommissie zegt in haar advies praktische problemen te willen oplossen. Prima, laten we dan beginnen met segregatie. De verzuiling houdt die mede in stand, steun daarom dit voorstel. Dan jullie aandacht voor voorstel 272, daar wil Amsterdam graag expliciet genoemd zien dat ook jongeren onder de 27 jaar recht hebben op bijstand. De congrescommissie schrijft: natuurlijk behouden mensen sociale rechten, maar het is beter als jongeren een opleiding volgen of aan het werk kunnen. Ik zou dat willen omdraaien: natuurlijk vinden wij het beter als jongeren werken of naar school gaan, maar dat vinden andere partijen ook. Andere partijen morrelen wel aan de sociale rechten van deze jongeren en daarom moeten wij daar expliciet stelling tegen nemen. Een bouwvakker van 25 jaar die op zijn 16e is begonnen met werken en nu geen baan meer heeft, moet hetzelfde recht op bijstand hebben als de net afgestudeerde 27-jarige politicoloog. De SP is tegen afbraak van sociale rechten en hoort dat altijd en overal uit te dragen, zeker in het verkiezingsprogramma. Dan weten onze toekomstige coalitiepartners ook meteen waar we staan.

Hans van Hooft (Nijmegen): Goedemorgen, ik ben Hans van Hooft uit Nijmegen. We hebben een mooi programma waar we trots op kunnen zijn. Maar op één punt schieten we als SP toch echt tekort, en dat is het punt van de woningnood. Het woord woningnood komt één keer in het programma voor in relatie tot kraken, maar verder bieden wij in ons programma daar geen enkele oplossing voor. En de woningnood in ons land is groot. In heel veel steden en omliggende dorpen moeten met name starters soms 10 jaar of nog langer wachten op een betaalbare huurwoning en wij kunnen dat probleem oplossen. Eenvoudig zelfs. Pakt u daarom allemaal even het velletje met het nietje erdoor met de nagekomen wijzigingsvoorstellen en bij de eerste daarvan, 572, kunt u alvast een plusje zetten. Want met dit voorstel maken we een eind aan de woningnood in Nederland door 200.000 betaalbare huurwoningen te bouwen in

steden en regio's met lange wachttijden. En wat is nou het mooie van dit voorstel? Het kost lang niet zo heel veel geld en het levert in de komende jaren heel erg veel geld op. Want ik zal het u even vertellen: als we die 200.000 woningen bouwen, dan is dat een impuls voor de economie van 30 miljard euro. Dat is tien keer zoveel als waarmee wij Emile Roemer nou op pad sturen. Het betekent dus ook dat we voor vier à vijf jaar werk hebben voor – pak 'm beet – 50.000 bouwvakkers. Dat betekent dus 50.000 mensen minder in de bijstand. Het betekent dus ook dat we heel veel extra belastingopbrengsten ophalen, ik zei net 30 miljard. Pak 'm beet 30 procent haal je daar van op, dat zijn dus 10 miljard extra aan belastingopbrengsten voor de Staat. Met al dat geld kunnen we dus al die ongedekte voorstellen die ook zijn ingediend, allemaal in één keer dekken. Dus mocht u het niet eens zijn met het voorstel, maar wilt u wel die andere voorstellen dekken, dan kunt u hier ook op stemmen. Tot slot, dit voorstel leidt ertoe dat gemeentes niet meer voor tientallen, soms honderd of meer miljoen euro het schip in gaan met grondexploitaties. Want wij kunnen dus bouwen op al die locaties die nu gewoon braak staan, omdat er geen dure koopwoningen meer worden gebouwd. [Wilt u afronden?] Wij zijn altijd de partij geweest die tegen de afbraak van de sociale volkshuisvesting is en we zijn nu dus, als we dit voorstel aannemen, de partij die weer een begin maakt met betaalbaar bouwen. Dat is dus goed voor de woningnood, goed voor de economie, goed voor werk en goed voor de staatskas. Dus steun even voorstel 572.

Patrick Adriaans (Amstelveen): Namens de SP Amstelveen wil ik hier een pleidooi houden voor voorstel 177. Wat in het verkiezingsprogramma onvoldoende naar voren komt, en met deze toevoeging tot zijn recht komt, zijn twee zaken. Als eerste dat het in de zorg niet alleen over bewoners of cliënten of alleen over medewerkers gaat. We moeten juist erkennen dat het in de zorg – volgens het motto “mensen zorgen voor mensen” – gaat over het samenspel tussen de degene die zorg nodig heeft en degene die zorg verleent. Onze plannen op het gebied van zorgen moeten daar dan ook altijd aan getoetst worden. Te vaak zien we dat medewerkersbelangen of cliëntenbelangen tegen elkaar uitgespeeld worden. Als tweede brengen we naar voren dat zorg kwalitatief gelijk moet zijn voor iedereen en dat onderlinge solidariteit geregeld moet worden. Dat betekent ook: zorg betalen uit algemene middelen met dezelfde regels voor iedereen. Kwaliteit moet leidend zijn en niet het geld. Dat kan niet genoeg naar voren komen. Dit voorstel is een toevoeging op de huidige voorstellen 5 en 6 bij het hoofdstuk “Zorg geen markt” en kan daar dus makkelijk tussen geplaatst worden. Tegen de congrescommissie zou ik dan ook willen zeggen; het is een toevoeging op en geen verandering van de voorstellen 5 en 6. Dus afwijzen omdat de huidige tekst beter is, nee. De huidige tekst is goed, maar wij vinden dit een mooie aanvulling die het compleet maakt. Stem voor voorstel 177.

Bob Reurs: Voor ik de heer Muttert het woord geef wil ik alvast de volgende tien sprekers verzoeken om naar voren te komen: Lilian Bruigom, Anne Marie Mineur, Jeroen Pomper, Hilco Plantinga, Karl Lutterkort, Ilya Jongeneel, Eric Maasen, Elizabeth Deus, Quirinne Velten en Ed van der Schaft. Als zij vast naar voren kunnen komen, links en rechts, dan kunnen we snel verder gaan.

Jan Müttert (Velsen): Partijgenoten, ik vraag uw aandacht voor een viertal punten: Fort Europa, boetes naar draagkracht, het VMBO en innovatie. Ons verkiezingsprogramma wordt steeds beter, en het kan nog beter worden als we nadrukkelijker afstand nemen van de politiek van Fort Europa. In onze beginselen maken we niets voor niets geen onderscheid tussen mensen van daar en hier, tussen wie daar is geboren en wie hier is geboren. Ook onze solidariteit is per definitie internationaal. Daarom moeten, ook in Europees verband, de landsgrenzen open. En daarin past het niet om akkoorden te sluiten met omliggende landen, om deze voor ons het vuile werk van het ongelijk behandelen te laten opknappen door hun de grenzen te laten sluiten. Ontheemden en stateloze mensen ontnemen wij niet hun menselijke waardigheid, we sluiten ze dus niet op en een tweederangs burgerschap bevorderen we niet. Steun dus graag voor amendementen: 85, 59, 261, 74, 88, 90 en 91. Heffingen: we kiezen op veel terreinen voor heffingen en bijdragen naar draagkracht. De belastingen maken we progressiever, de ziektekosten worden eerlijker verdeeld en kinderbijslag kan omlaag. Waar we op willen knijpen dat is de villa-subsidie. Datzelfde principe gaan we ook toepassen op het terrein van de sancties: boetes voor overtredingen moeten daarom naar draagkracht, amendement 224. Het VMBO wordt in ons programma onderbelicht. Bijna 50 procent van de jeugd gaat naar dit schooltype. Wij zien mogelijkheden om de status en het rendement van dit onderwijs te verhogen door het karakter van de ambachtsschool meer ruimte te geven. De interesse voor techniek moet al op de basisschool worden aangebracht. [Wilt u afronden?] Ten slotte – en dat is een amendement dat in het verkeer is gesneuveld – bij het derde punt in hoofdstuk 1 willen we nadrukkelijk bepleiten dat het investeringsfonds ook voor innovatie wordt aangewend. Want daarmee gaat het hollend achteruit in Nederland.

Lilian Bruigom (Echt-Susteren i.o.): De afdeling in oprichting wil graag uw aandacht vragen voor twee voorstellen. Als eerste nummer 57, dat gaat over de gezinsherenigingsprocedure voor vluchtelingen. Het feitelijk behoren tot het gezin is een criterium dat in de Vreemdelingenwet staat: Nederland stelt als enige land in Europa als extra eis dat gevluchte kinderen feitelijk tot het gezin moeten behoren. Op dit moment betekent dat dat als een moeder vlucht en haar kinderen – noodgedwongen – bij de burens moet achterlaten, omdat het te gevaarlijk is om als gezin te vluchten, dat er geen gezinshereniging mogelijk is. Veel gezinsleden van vluchtelingen verblijven elders onder moeilijke, gevaarlijke omstandigheden, vaak meer dan een jaar of jaren in een ander land. Soms gaat het zelfs om broertjes en zusjes die zonder volwassenen moeten zien te overleven, terwijl vader of moeder hen in Nederland een veilig thuis zou kunnen

geven. Voorstel 57 gaat hierover. Daarnaast voorstel 382: de subsidies voor ouderenorganisaties moeten wat ons betreft gehandhaafd worden. Het huidige ministerie van Volksgezondheid en Welzijn wilde subsidies op ouderenorganisaties helemaal schrappen. Dat betekent het einde van een aantal zeer belangrijke organisaties.

De minister vindt dat mensen met een ziekte of een beperking zich maar moeten aansluiten bij bepaalde, bestaande patentenorganisaties. Veel ouderen hebben echter meerdere beperkingen en bovendien proberen ouderenorganisaties met goede voorlichting juist te voorkomen dat ouderen in de zorg terecht komen. Bijvoorbeeld om ze te stimuleren om meer te bewegen of programma's aan te bieden over valpreventie. Ouderenorganisaties zijn van groot belang voor de samenleving. Duizend vrijwillige ouderenadviseurs hebben we, voor belastingsservice, voorlichting over regelingen en talloze andere onderwerpen. De afschaffing van de subsidies zal een contributie-verhoging betekenen, waardoor het lidmaatschap van een ouderenorganisatie voor de beter bedeelden wordt. Het zoveelste voorbeeld van de tweedeling in de maatschappij.

Anne Marie Mineur (De Bildt): Goedemorgen allemaal. SP De Bildt heeft zijn best gedaan om zo weinig mogelijk wijzigingsvoorstellen in te dienen. Maar er zijn twee onderwerpen waar we toch graag jullie aandacht voor willen hebben. Dat zijn de waterschappen en het pgb. Wijzigingsvoorstel 46 gaat over de waterschappen. De congrescommissie stelt voor om de waterschappen onder te brengen bij de provincies. Wij denken dat dat geen goed idee is. Niet alleen omdat de waterveiligheid niet de sluitpost moet worden van de provincies, maar vooral omdat de gebieden waar de waterschappen over gaan georganiseerd zijn rond de watersystemen. Waterschappen trekken zich niets aan van de provinciegrenzen en dat kan ook niet. Dus stem voor voorstel 48. Wijzigingsvoorstellen 183 en 184 gaan over het persoonsgebonden budget, het pgb. De congrescommissie probeert fraude te voorkomen door alle zorgaanbieders te dwingen om zowel pgb-zorg als zorg in natura aan te bieden. Dat streven is natuurlijk mooi, maar het gevolg is dat familie, vrienden en kennissen geen pgb-zorg meer kunnen leveren. En het gevolg is ook dat het echte maatwerk, dat nu buiten de zorg in natura valt, niet meer geleverd kan worden. Dat lijkt niet de bedoeling, daarom zeggen wij stem voor voorstel 183 en 184. Tot slot, we trekken voorstel 476 in ten gunste van het voorstel 475 van Utrecht, ook volgens advies van de congrescommissie. En wij stellen jullie voor om voorstellen 446 tot 449 van Middelburg over kern-energie te steunen en onze voorstellen 459, 460 en 461 te schrappen.

Jeroen Pomper (Hoogeveen): Partijgenoten, voordat ik mijn betoog begin: zet een mooi kruisje voor voorstel 511 op pagina 117. Een vraagje: wie spreekt er hier Gronings, Fries, Sallands, Twents, Achterhoeks of Limburgs? Er gaan heel wat handen op. Van hen verwacht ik in elk geval dat ze er een kruisje voorzetten en nu de rest nog. Dit gaat over streektaalen. Nederland kent drie erkende streektaalen: het Fries, het Nedersaksisch en het Limburgs. Zijn allemaal erkend door het Europees Handvest voor Minderheidstalen. Was men vroeger bang dat het spreken van een streektaal voor een achterstand in het onderwijs zorgde, uit onderzoek blijkt echter het tegendeel. Meertaligheid is erg goed voor de taalontwikkeling in het bijzonder en het denkvermogen in het algemeen. Ook is vast komen te staan dat tweetalige ouderen vier tot vijf jaar winnen aan levenskwaliteit. Het dementeren wordt namelijk met die periode uitgesteld, daar kan geen medicijn tegenop. Ik heb het niet onderzocht, die onderzoeken zijn er. Streektaal is dus uit verschillende oogpunten gezien een zeer waardevol goed. Helaas denkt de demissionair minister daar heel anders over. Zij wees – op oneigenlijke gronden – een hoge erkenning van het Nedersaksisch onder hoofdstuk 3 van het Europese Handvest voor Minderheidstalen af. Wij denken daar anders over. Door de streektaal te stimuleren help je een geweldig cultuurgood, stimuleer je de taalontwikkeling en hou je de mensen geestelijk gezond. En wie kan daar nou op tegen zijn? Het Nedersaksisch en het Limburgs zijn volgens het Europees Handvest erkend als niet-Nederlandse streektaalen, het Fries overigens ook. Maar het Fries wordt wel door de overheid gestimuleerd en de andere talen eigenlijk niet. Het mooie is: het hoeft ook eigenlijk helemaal niets te kosten, er zijn subsidies voor en er zijn heel veel organisaties die zich inzetten om het streektaal te stimuleren. Sterker nog, als we naar ons buurland kijken, Duitsland, daar worden de streektaalen goed gestimuleerd. Er zijn meer mensen die Nedersaksisch spreken dan Nederlands. En nou mag Nederland het eigenlijk nog doen. [Wilt u afronden?] Motie 511, pagina 117, kruisje ervoor, dank u wel.

Hielko Plantinga (Duiven): Beste partijgenoten, het betreft hoofdstuk 3, punt 9 en 10. Dat gaat over uitgeprocedeerde asielzoekers. Het woord "detentie" valt daar. Volgens mij hoort dat niet thuis in een SP-programma. Het is ook nog een overtreding van artikel 9 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Voor degene die dat niet uit zijn hoofd weet: artikel 9 zegt dat niemand zal onderworpen worden aan willekeurige arrestatie, detentie of verbanning. Een bestuursrechtelijke uitspraak krijgt hier dus een strafrechtelijke invulling en dat moeten we niet willen. Bovendien is het een overtreding van de uitgangspunten van de SP, namelijk gelijkwaardigheid van mensen en menselijke waardigheid. Dus ik wil u vragen om voorstel 571 te steunen. Eventueel kan de zin met "detentie" gewoon worden weggelaten, er wordt namelijk door de programmacommissie bezwaar gemaakt tegen het woord beschermde opvang. Dat is natuurlijk een interpretatie van bepaalde woorden, maar het woord "detentie" zou ik er graag uit willen hebben.

Karl Jongeneel (Deventer): Kameraden, te midden van de vele amendementen die wij ons hier zelf hebben aangedaan zijn er nogal wat die van de commissie het predicaat "geen dekking" krijgen opgespeld. Dat geldt bijvoorbeeld voor een amendement van ons, 261, waarin het invoeren van een maximum-grootte van klassen in het voortgezet onderwijs wordt bepleit. Maar het geldt ook voor talrijke andere amendementen. Wie ziet dat er op middelbare scholen een

sterke tendens is tot klassenvergroting, die begrijpt de zin en de redelijkheid van ons voorstel. Klassen moeten kleiner, ook in het voortgezet onderwijs. In het licht daarvan is het negatieve advies op budgettaire gronden bij ons voorstel te betreuren. En daarmee kom ik op een cruciaal punt naar mijn smaak. Het verkiezingsprogramma van onze partij moet duidelijk maken waar wij de komende jaren heen willen met Nederland. Wij moeten alternatieven formuleren voor het botte bezuinigingsbeleid dat Nederland de afgelopen jaren getroffen heeft. Daarmee moeten wij ons geen beperkingen opleggen. Natuurlijk moet er bezuinigd worden in Nederland, ook als de SP in de regering komt. Tegelijkertijd is het van levensbelang dat wij vasthouden aan onze principes en uitgangspunten. Zoals het handhaven van de pensioengerechtigde leeftijd op 65 jaar. Aan dergelijke punten moet niet vooraf getornd worden, dat kan altijd nog tijdens de onderhandelingen. Het is duidelijk dat niet alles wat de SP wil gerealiseerd kan worden. Dat moet ons er niet van weerhouden onze uitgangspunten vrijelijk en ongezoeten te formuleren. Daarom roep ik jullie op om onze amendementen, die uitsluitend om financiële gronden worden afgewezen, nog eens welwillend te bekijken. Daarbij denk ik in het bijzonder aan voorstellen over de pensioenen, sluiting van de kern- en kolencentrales, en het ongedaan maken van bezuinigingen op ontwikkelingshulp. [Wilt u afronden?] Kameraden, laten wij onszelf blijven en trouw aan onze uitgangspunten, die wij gedurende vele jaren terecht hebben gekoesterd. Alleen een trotse en zelfbewuste SP kan verkiezingen winnen.

Ilya Jongeneel (Deventer): Goedendag, ik ben Ilya Jongeneel van de afdeling Deventer. Wij hebben niet gerekend op een meerdaags congres, dus ik hou het heel kort. Twee wijzigingsvoorstellen zijn door de congrescommissie overgenomen, dat zijn voorstel 581 en 585. Die trekken we dus in. Er blijft er één staan wat ons betreft, dat is wijzigingsvoorstel 583. Dat gaat over leegstandsbelasting. Het commentaar van de congrescommissie is "afwijzen", want er zijn al voldoende middelen voor gemeenten om leegstand via belasting aan te pakken. Wij denken dat dat niet helemaal juist is. Er komt te veel leegstand voor, zowel bij kantorengebouwen, fabrieksgebouwen en andere gebouwen, maar ook bij woningen. Het voorstel dat wij doen is een heel simpele. Wij willen een wet die in Vlaanderen goed functioneert. Wij zien eigenlijk geen reden om het niet te doen. Het voordeel van deze wet in Vlaanderen is dat er geld dat uit leegstandsbelasting komt, geoormerkt wordt voor armoedebestrijding en voor het verbeteren van de wijken. Dus wij zien eigenlijk geen enkele reden om dit voorstel niet over te nemen. Voorstel 583.

Eric Maassen (Voorschoten): Beste partijgenoten, ik ben Eric Maassen uit Voorschoten en ik wil graag jullie aandacht vragen voor twee amendementen die over de woningmarkt gaan, namelijk 298 en 307. In 298 stellen wij voor om de hypotheekrenteaftrek op de lange termijn helemaal af te bouwen, helemaal af te schaffen. Dat is een idee dat de SP al vele jaren heeft. We werden er altijd op aangevallen, maar de tijden zijn veranderd. De lobbyclubs van de woningbezitters, de Vereniging Eigen Huis en de Vereniging van Makelaars, hebben zich zelfs kortgeleden geschaard achter een plan om de hypotheekrenteaftrek helemaal af te schaffen, weliswaar in 30 jaar, maar wel helemaal afschaffen. Het is dus niet langer taboe om deze subsidies voor de rijken aan te pakken, maar in de SP kennelijk wel. Want in ons programma staat dat wij hypotheekrenteaftrek in stand willen houden, we gaan hem afbouwen, maar in stand houden. Dat betekent dat alle huizenbezitters nog steeds met een belastingvoordeel kunnen sparen, waar huurders dat niet kunnen. Dat is ongelijkheid tussen huurders en kopers. Zelfs de PvdA heeft een verdergaand voorstel om de hypotheekrenteaftrek aan te pakken dan wat wij in ons programma hebben staan op dit moment. Mensen, dit is het moment om voorgoed een einde te maken aan de hypotheekrenteaftrek. Er is nog nooit zoveel steun geweest voor dat idee. De commissie schrijft dat het alternatief beter uitgewerkt moet worden. Da's waar, maar ga dat dan uitwerken in plaats van vast te houden aan een regeling waarvan wij allemaal weten hoe oneerlijk die is. En dan 307. Ik ben het eens met Nijmegen: er moet echt iets gedaan worden aan de woningmarkt, aan de woningnood. Wij pleiten daarom voor een huursom-benadering. Dat is een voorstel dat er voor zorgt dat huizen die opnieuw worden verhuurd niet te maken krijgen met die zogenaamde harmonisatie, waarin bij een nieuwe verhuuring dat huis ineens 200, 300 euro duurder is per maand. Nee, door die harmonisatie die er nu is, betalen starters en verhuizers veel meer dan hun burens die in eenzelfde huis wonen. Het werkt als een verhuisboete en het zorgt niet alleen voor oneerlijkheid maar is ook de oorzaak van de lange wachtlijsten. [Wilt u afronden?] Het huidige voorstel houdt dat in stand, daarom moeten we kiezen voor de huursom-benadering, waarin de woningmarkt weer vlot wordt getrokken.

Elizabeth Deuzen (Leudal): Goedemorgen, ik spreek namens de afdeling Leudal. Wij hebben als afdeling geprobeerd ons steentje bij te dragen aan dit verkiezingsprogramma. Wij hebben daar onze gedachten over laten gaan en helaas verschilt de congrescommissie met ons op een aantal punten van mening. Dat vonden we erg jammer en ik wil dan ook graag van de gelegenheid gebruik maken om een aantal punten nog eens onder uw aandacht te brengen. Als eerste is dat voorstel 95. Wij vragen ons af waarom de huidige tekst zoveel beter zou zijn dan ons voorstel. Ieder mens, dus ook de uitgeprocedeerde asielzoeker en dakloze, heeft recht op primaire levensbehoeften. Als die niet eens gegarandeerd worden, zoals recent in Ter Apel, is recht op medische zorg op enig moment niet eens meer nodig. Is dit wat we willen? Dan is er nog voorstel 335. Dit betreft de rechtspositie van huiseigenaren bij een gedwongen verkoop. Een onderwerp dat op dit moment ook veel aandacht in de media krijgt. De verkochte woningen brengen meestal te weinig op en alle gemaakte kosten komen ook nog eens voor de verkopende partij. Deze kosten zijn vaak buitensporig hoog en de betrokken notarissen weigeren hierover openheid van zaken te geven. Gezien de huidige economische

tendens lijkt het niet ondenkbaar dat in de nabije toekomst meer mensen hiermee geconfronteerd zullen worden. Ik verzoek de congrescommissie dan nogmaals naar ons voorstel te willen kijken, waarbij we het graag aan u overlaten om te beoordelen waar dit voorstel beter op zijn plaats zou zijn. Ook willen we uw aandacht vragen voor de Ecologische Hoofdstructuur, welke naar onze mening onvoldoende aandacht, uitwerking en prioriteit krijgt in het huidige verkiezingsprogramma. Wij vragen daarom uw steun voor ons voorstel 507, om dit voorstel op de agenda te houden. Ons voorstel 198 trekken wij in, daarvoor in de plaats steunen we voorstel 200 van de afdeling Sudwest Fryslân.

Quirinne Velten (Rotterdam): Hallo allemaal, namens de afdeling Rotterdam breng ik twee belangrijke voorstellen onder uw aandacht. Tienduizenden uitgeprocedeerde asielzoekers leven in ons land op straat, veel van hen in kwetsbare situaties. Het gaat om mensen die, buiten hun schuld, niet kunnen worden uitgezet. Mensen waar hun thuis in een bijzonder onveilige situatie verkeert, zoals Irak en Somalië. Wij vragen daarom uw steun voor voorstel 62, maar ook voor de voorstellen van Zaanstreek, 59, en van Rheden, 91. We moeten onderkennen dat als uitzetting van mensen zonder een verblijfsvergunning niet lukt, deze mensen de mogelijkheid geboden moet worden om uit de illegaliteit te treden. Graag ook uw aandacht voor amendement 204. Overal in ons land zien we loondumping in de huishoudelijke zorg. Op dit moment worden zorgmedewerkers, die met hart en ziel voor onze ouderen zorgen, massaal in de steek gelaten, net als de ouderen zelf. Door de aanbestedingen in de WMO vanuit gemeentes worden zorgmedewerkers nu voor keuzes gesteld: 20 procent loon inleveren of vertrekken. Dat is een onmogelijke keuze. Met de wetten Leijten/Kant is er een hele grote stap gemaakt. Er is na jaren eindelijk ruimte om het tij te keren. Maar gemeenten zetten, helaas, de afbraak van de huishoudelijke zorg gewoon door. Nu de vakbonden, doordat de grootste vakbond niet werd gesteund, geen goede Cao-afspraken hebben kunnen maken rond de beloning, moeten we dit zo snel mogelijk concreet in de wet zien te regelen. Steun daarom ons voorstel 204, mede ingediend door Haarlem en Eindhoven. Maar dat is niet genoeg. In het hele land vechten actiegroepen “Wij zijn de Thuiszorg” voor hun rechten, maar ze redden het niet alleen. We moeten echt met z’n allen opkomen voor de huishoudelijke zorg. We roepen daarom het congres op om het overal te doen. Onze ouderen moeten kunnen vertrouwen op goede zorg en zorgmedewerkers hebben recht op respect en waardering voor hun belangrijke werk.

Bob Reurs: Ik verzoek de volgende sprekers alvast naar voren te komen: Hank Koeler, Harry Burgers, Astrid Geffel, Bert van Wier, Bas Rooyen, Wim Hoogervorst, Bob van Vliet, Max Jansen, Chris Verweij, Nicole Gemert en Matthias van Hunnik.

Ed van der Schaft (Zevenaar): Ik wil jullie aandacht vragen voor voorstel nummer 2 op pagina 9, hoofdstuk “Innovatie en economische groei”. Het is een wat technisch verhaal, niet heel specifiek zou ik zeggen. Dus lees vooral de tweede kolom vanaf regel 18. Het gaat over ondernemerschap. De SP heeft aandacht voor ondernemerschap. Dat is geweldig. En de partij doet dat op een manier die mij en de overige mensen van onze afdeling erg aan het hart gaat. Grote ondernemingen bedienen zich van praktijken – en in toenemende mate doen overheden dat ook – die de kleine ondernemer geen eerlijke kans geeft. Het gaat zelfs zover dat de kleine ondernemer niet eens over zijn eigen geld kan beschikken. Als we praten over bijvoorbeeld de kleine ondernemers die kwartaalaangiften doen en zien dat hun facturen maar voor een deel betaald worden, en dat de rest op een geblokkeerde rekening komt waar ze pas maanden later over kunnen beschikken, dan is dat een ernstige bedreiging. Ik wil even een koppeling maken naar Europese aanbestedingen. Daar is aandacht voor in het programma, dat is hartstikke goed. Maar dit zal voor de overheden een volgende stap zijn. Ik heb al signalen gezien dat overheden zich ook van deze praktijken gaan bedienen. Ik vraag jullie om het voorstel te ondersteunen, zodat we dat rap voor kunnen zijn.

Frank Köhler (Amsterdam): Frank Köhler, afdeling Amsterdam. Partijgenoten, de minimuminkomens zijn de afgelopen tientallen jaren steeds verder achtergebleven bij de gemiddelde inkomens in ons land. Dat is een verkeerde ontwikkeling die we moeten zien te keren. Het heeft voor ons grote prioriteit, want van een minimuminkomen kan je in Nederland niet meer fatsoenlijk meedoen in de samenleving. Daarom stelt de afdeling Amsterdam in voorstel 126 op bladzijde 37 voor om het minimumloon en de sociale minima de komende jaren met in totaal 5 procent bovenop de indexatie te verhogen. Dat punt staat ook in ons huidige programma. Daarmee geven we mensen met een minimuminkomen een concreet perspectief op een menswaardiger bestaan. De programmacommissie wijst ons voorstel af. Is dat omdat zij ons streven om de minimuminkomens hun achterstand te laten inlopen niet deelt? Of is dat omdat ze denkt dat we deze verhoging niet kunnen betalen? Dat is een vraag. We hebben overigens wel een financiële dekking voor dit voorstel en die staat op bladzijde 72, onder punt 300. Wij stellen daar voor om de villa-subsidie niet in 10 maar in 5 jaar af te schaffen. Het programma noemt de villa-subsidie terecht – ik citeer – “een geldverslindende subsidie voor mensen die best zonder die subsidie kunnen”. Daar zijn we het mee eens. Maar waarom zouden we er dan 10 jaar over moeten doen om deze misstand uit de weg te werken? Bovendien zijn er de komende jaren voor miljarden aan bezuinigingen nodig. Het afschaffen van de villa-subsidie is een van onze belangrijkste alternatieven. Het levert dekking voor onze eigen wensen en is een alternatief voor de door ons niet gewenste bezuinigingen van andere partijen. Laten we dat bedrag dan in 2017 niet voor de helft maar helemaal binnen halen. De programmacommissie gaat in haar advies niet in op onze argumenten. Wil ze dat alsnog doen?

Harry Burgers (Nijmegen): Lieve medemensen, ik sta hier vanuit Nijmegen. En ik heb het niet over een financiële zaak, meer een principiële zaak. En die principiële zaak gaat over, wat ik noem, zelfbeschikking. Artikel 294 van het Wetboek van Strafrecht zegt dat zelfdoding niet strafbaar is, maar hulp bij zelfdoding wel. En dat vinden wij heel merkwaardig. Iets is niet strafbaar is, maar je helpt daar iemand mee en dan ben je ineens strafbaar. Daarom moeten wij dus die strafbaarheid zien te schrappen in het Wetboek van Strafrecht. Ik heb daar een heleboel argumenten voor. Tweede punt: mantelzorg, door partners thuiswonende kinderen, voor hulpbehoevende ouderen wordt actiever ondersteund om het thuiswonen langer vol te houden. Alles in het beleid is er op gericht om ouderen die hulpbehoevend worden, zo lang mogelijk thuis te laten wonen. De eigen wens en de eigen regie van zorgbehoevende ouderen moet daarbij leidend zijn, dat staat in ons programma. Mensen met dementie krijgen een vast aanspreekpunt, één persoon die voor hen de zaken regelt, een casemanager. Gemeenten worden gestimuleerd om een actiever mantelzorgbeleid te voeren. De innovatieprogramma's die zijn opgesteld in het Nationaal Programma Ouderenzorg krijgen een kans en daarom zal het programma na 2012 nog doorlopen. Ouderen zijn vaak het slachtoffer van telefonische verkoop. Dit soort malafide praktijken wordt hard bestraft. [Wilt u afronden?] Ik wil nog even noemen dat mensen die aan de zorgvuldigheidseisen van de Euthanasiewet voldoen maar geen arts kunnen vinden om hen te helpen, en mensen die niet aan de zorgvuldigheidseisen voldoen en dus geen hulp bij zelfdoding van een arts kunnen krijgen, zich vaak gedwongen zien om op slinkse wijze aan middelen te komen. Deze pogingen mislukken dan ook vaak. Wij vinden daarom dat die straf op hulp uit het Wetboek van Strafrecht moet verdwijnen.

Astrid Geffell (Schiedam): niet aanwezig

Bert van Wier (Heerenveen): Goedemorgen aanwezigen, ik wil het graag hebben over voorstel 115, zekerheid in crisistijd. Soms zie je ze nog wel eens op een vuilnisbak of achter het raam. Het rood is vaak wat verkleurd, maar de tekst is nog glashelder: "65 blijft 65". Op die poster, op die sticker stond niet met kleine lettertjes "in ieder geval tot 2020". Ik sta hier dan ook niet alleen namens mijzelf, maar ook namens de afdeling Heerenveen, Friese afdelingen en vele, vele SP'ers die zich in het verleden hard hebben gemaakt voor het behoud van 65 als pensioenleeftijd. Ik sta hier ook namens die vele, vele demonstranten, gemobiliseerd door en mogelijk zelfs lid geworden van onze partij vanwege de kreet "65 is 65". Ze vonden een stukje zekerheid in crisistijd. Wilders liet het breukpunt een dag na de verkiezingen vallen en de SP doet het nu al voor de verkiezingen. Hoe dat voelt? Vraag het aan Paul Ulenbelt, die had het in het debat in de Tweede Kamer niet makkelijk toen het ging om die zin "in ieder geval tot 2020". Dit punt – de keiharde eis dat "65 blijft 65" – laten vallen, voelt als de SGP die de evolutietheorie van Darwin opneemt in haar programma. 65 blijft 65. En geacht congres en geachte congrescommissie, dit verdient een betere tekst. Dat er geen dekking voor is, dient voor u een uitdaging te zijn en geen constatering. Bedankt.

Bas Rooyen (Kampen): Graag jullie aandacht voor voorstel 186 van de afdeling Kampen. Wij willen graag dat de tandzorg weer wordt opgenomen in de basisverzekering. De congrescommissie geeft aan dat daar geen financiële dekking voor is. Het is nu zo dat de tandzorg in de aanvullende verzekering zit, een verzekering die veel mensen niet kunnen betalen en we willen niet terug naar een tijd waarin je aan iemand gebit kunt zien hoe dik z'n portemonnee is. Het is zo dat de premie voor de basisverzekering afhankelijk is van de te verwachten kosten voor die basiszorg, dus die premie haal je toch altijd binnen, die wordt vastgesteld. Dus het argument "geen financiële dekking" snappen we dan ook niet en we hopen dat iedereen voorstel 186 wil ondersteunen. Dank je wel.

Wim Hoogervorst (West-Friesland Oost): Allereerst de complimenten voor dit warme, menselijke en sociale verkiezingsprogramma. Toch zou onze afdeling, West-Friesland Oost, een aantal wijzigingen willen zien. Wij vragen jullie dringend om in te stemmen met wijzigingsvoorstel 202, de leeftijdsgrens voor verkoop en gebruik van zwak alcoholische dranken moet omhoog naar 18. Alleen voorlichting, zoals de congrescommissie voorstelt, is volstrekt onvoldoende. Onze afdeling is al drie jaar betrokken bij het project "West Frisse Jeugd". Wij vinden dat onze partij borg moet staan voor een gezonde jeugd. Wetenschappelijk onderzoek laat namelijk zien dat de hersenschade, die jongeren oplopen door alcoholgebruik, schokkend is. Onze partij mag daar niet voor weglopen. In dit kader wijs ik ook op voorstel 400: wanneer jongeren onder de 16 jaar in het ziekenhuis belanden door alcoholgebruik dient een AMK-melding verplicht te worden. Het is naïef om te denken dat deelname aan een 'alcohol-poli' een logisch vervolg is op ziekenhuisopname en nog naïefer is het om te denken dat daarmee ook de directe omgeving van het kind wordt bereikt. In voorstel 267 gaan we naar het basisonderwijs, we vragen om de toetsen in de onderbouw af te schaffen. Het toetsen van kleuters is namelijk volledig overbodig en miskent de natuurlijke ontwikkeling van het jonge kind en het harde werk dat mensen dagelijks op de werkvloer leveren. Kleutertoetsen zijn inmiddels geworden tot ordinare instrumenten om scholen af te kunnen rekenen op onvoldoende resultaat. Alsof een opbrengst van het onderwijs teruggebracht kan worden tot het vergelijken van een vaardigheidsscore. Overigens, het terugdraaien van de verplichte eindtoets in het basisonderwijs juichen wij van harte toe. Kleutertoetsen zijn echter van een andere orde. [Wilt u afronden?] Tot slot onderwijshuisvesting: wij vinden dat het bedrag, dat gemeenten voor onderwijshuisvesting krijgen, geoormerkt moeten worden. Alleen dan kunnen scholen in de gaten houden waar dat geld terecht komt. In de huidige praktijk lijkt het in veel gemeenten volstrekt ondoorzichtig en verdwijnt veel onderwijsgeld in andere zaken. Landelijk regelen dus, voorstel 283. Dank u wel.

Bob van Vliet (Delft): Goedemorgen, nog net. Ik vergeet altijd dat je bij een congres zo groot op beeld komt. Volgende keer maar voor het congres naar de kapper in plaats van daarna. Ik wil het over drie dingen hebben: jongeren, onderwijs en drugs. Leek me wel een leuke combo. Allereerst – kort – voorstel 398: voeg aan ons standpunt, dat jongeren die zorg nodig hebben niet in een jeugdgevangenis horen, toe dat er dan ook voldoende behandelplekken moeten zijn. Het lijkt me logisch dat als je een probleem signaleert in je programma, je daar dan ook de oplossing bij zet. Dan onderwijs. 252, 253 en 254 zijn alle drie hetzelfde. We gaan straks bij de lunch wel bakkeleien over welke we intrekken en welke het wordt. We willen schrappen dat alle leraren een masterdiploma moeten hebben. Elders neemt de congrescommissie al een voorstel over om praktijkdocenten hiervan uit te zonderen, maar volgens ons zijn er nog veel meer docenten voor wie een goeie opleiding belangrijk is maar waarvoor dat niet altijd betekent dat het een academische wetenschappelijke opleiding moet zijn. Dit is een sympathiek voorstel, maar in onze ogen te absoluut. We kunnen het beter niet op deze manier in ons programma zetten. En als laatste, de slagroom op de taart, de drugs: legaliseren. In het programma staat nu dat we de teelt en de verkoop van softdrugs gaan reguleren. Volgens mij kunnen we het pas gaan reguleren als je het eerst legaliseert. Dat is namelijk het hele punt: als je de teelt en de verkoop legaal maakt, dan kun je de Keuringsdienst van Waren er op af sturen, dan kun je daar regels aan stellen, je kunt er accijns op heffen, wat je maar wilt. Je moet legaliseren om te kunnen reguleren, dus het bezwaar van de congrescommissie lijkt ons vreemd. Daarbij lijkt me dit een punt waarop we onze traditie van klare taal hoog kunnen houden en – in tegenstelling tot veel andere partijen – het beestje bij de naam kunnen noemen. Legaliseren dus, plusje bij 226. Dank u wel.

Max Jansen (Amstelveen): Dit gaat over amendement 314 op bladzijde 75. In ons verkiezingsprogramma staat dat de Wet kraken en leegstand wordt herzien. Wat dat precies in gaat houden staat echter niet vermeld. Afdeling Amstelveen stelt voor om: (a) het kraken uit het strafrecht te halen en (b) de rechtspositie van anti-krakers te versterken. Waarom willen wij dit? Het probleem van de nijpende woningnood aan de ene kant en de leegstand aan de andere vraagt om een gedegen aanpak. Het verbieden van kraken lost de woningnood niet op. Het kraakverbod bevordert de leegstand juist, speculanten en vastgoedeigenaren kunnen nog makkelijker hun kantoren leeg laten staan. In tijden van woningnood moet leegstand op een juiste wijze aangepakt worden. De SP wil een leegstandsregister in het leven roepen en kraken gedogen als de eigenaar zich niet aan de meldingsplicht bij dit register heeft gehouden. Dit leegstandsregister heeft veel weg van een extra laag bureaucratie. Ooit was kraken het laatste vangnet om leegstand tegen te gaan, omdat het spontaan en los georganiseerd was. Het leegstandsregister kan veel leegstand voorkomen, maar kan kraken niet vervangen als het laatste vangnet. De spontaniteit en organisatie van onderaf die kraken kenmerken, hebben veel bijgedragen aan de maatschappij: weggeefwinkels, volkskeukens, buurttuintjes, vrijplaatsen voor artiesten en inspiratie voor andere manieren van leven. Door kraken strafbaar te stellen, verdwijnen ook deze fundamenten van alternatieve levensstijlen. Ten tweede stelt onze afdeling voor: duidelijkheid omtrent gebruikerscontracten voor anti-kraak. Anti-kraak als oplossing voor leegstand en woningnood is in werkelijkheid uitbuiting van bewoners. Geen aanspraak op huurrechten of privacy, terwijl er wel maandelijks een vergoeding wordt betaald die eigenlijk op huur neerkomt. De SP wil wettelijk eisen stellen aan gebruikscontracten. Onze afdeling vindt dat huurrechten voor anti-kraak hierin opgenomen moeten worden en wil dat dit duidelijk in het verkiezingsprogramma komt te staan. Dank je wel.

Chris Verweij (Wageningen): niet aanwezig

Nicole van Gemert (Utrecht): Partijgenoten, goedemorgen. Na verschillende sprekers van Amsterdam en Rotterdam is het nu dan tijd voor de leukste stad van Nederland: Utrecht. Graag zou ik namens de afdeling Utrecht de programmacommissie willen bedanken voor een werkelijk prachtig programma en ook voor het overnemen van heel veel van onze amendementen, zoals die op landbouw. Daar zijn we heel blij mee. Dat betekent ook dat onze discussie in de afdeling heel goed geweest is. Toch zou Utrecht Utrecht niet zijn als we niet wat extra aandacht zouden willen vragen voor verschillende amendementen. Als eerste 557 over de extra investeringen in de belastingdienst. Zowel de afdeling Zuidplas als Rotterdam hebben te horen gekregen dat het amendement van Utrecht beter was, maar helaas heeft Utrecht te horen gekregen dat het te specifiek was. Wat ons betreft is het op dit moment zo dat de belastingdienst controleert op basis van vertrouwen, oftewel ze controleert gewoon helemaal niet en ze zeggen "het komt allemaal wel goed". Helaas hebben we zo – dat is zojuist bekend gemaakt in de krant – 2,8 miljard misgelopen. Dat is de dekking voor heel veel goeie voorstellen van vandaag zou ik zo zeggen. Wat ons betreft lopen we door dit vertrouwen heel veel inkomsten mis. We moeten dus investeren in de belastingdienst. Leuker kunnen we het niet maken, maar we kunnen er wel meer geld mee ophalen. Verder graag dekking voor amendement 107, over het uitbetalen van daklozenuitkeringen door het Rijk. Dat scheelt enorm veel rompslomp. Wij in Utrecht en andere, met name grote steden zullen het ook meemaken dat er voortdurend daklozen van het kastje naar de muur gestuurd worden, nergens terecht kunnen wegens het ontbreken van een vaste verblijfplaats. Dus als je die uitkeringen door het Rijk zou laten uitkeren, dan zou dat bureaucratie schelen, geld schelen en een heleboel ellende en misère op straat. De redenering van de programmacommissie dat we geen dekking hebben lijkt me in dit geval helemaal niet van toepassing: het levert eerder veel geld op. Ik heb nog even tijd over, dus ik kan nog even steun vragen voor amendement 553 van Rotterdam en Amsterdam, voor de 0,8 procent extra budget voor ontwikkelingssamenwerking. Heel belangrijk, vanavond staan de kranten vol over de poppetjeswissel bij GroenLinks en al het geharrewar en gehakketak bij alle congressen die er vandaag zijn. En de enige

conclusie die ze hier kunnen trekken is: bij de SP geen gedoe over poppetjes en het budget voor ontwikkelingssamenwerking gaat naar 0,8 procent. Volgens mij is dat een supergoed signaal dat we naar de pers en naar Nederland kunnen sturen. Dank je wel.

Matthias van Hunnink (Nijmegen): Dank je wel. En dan sluiten we af met nog een keer de oudste stad van Nederland: Nijmegen. Partijgenoten, ik ben trots op onze partij, omdat we in zo'n korte tijd en in deze bijzondere omstandigheden met een programma zijn gekomen dat met recht het SP-stempel draagt. Want voor ons ligt het beste programma van Nederland. Het kan natuurlijk nog iets beter. En om het jullie makkelijk te maken staan alle Nijmeegse voorstellen op dat aparte velletje met nagekomen wijzigingsvoorstellen. Twee voorstellen wil ik toelichten. Nummer 576 gaat over de werkvergunningen voor de Oost-Europeanen, Europese werknemers. Wij stellen voor om hier aan toe te voegen dat de volgende stap is een vergunning in te voeren voor alle werknemers uit alle Europese landen. Ten eerste is het raar om hier alleen te spreken van Oost-Europeanen. Het is immers niet ondenkbaar dat nu de crisis is Zuid-Europa toeslaat, ook werknemers daarvandaan op zoek gaan naar werk elders in de EU. Wij hebben namelijk ook niet bedacht dat de Europese arbeidsmarkt een rondreizend circus moet zijn van werknemers die in andere landen voor een schijntje de rottigste baantjes gaan doen. Dat, partijgenoten, was een neoliberale uitvinding om een open arbeidsreserve te creëren voor werkgevers, en het zijn de werknemers die daar de dupe van zijn. Door werkvergunningen in te stellen voor alle landen kan de overheid sturen en de poort zo wijd open zetten als ze wil. Maar als wij hier bijvoorbeeld met een enorme jeugdwerkeloosheid zouden zitten, dan zouden we ook kunnen zeggen "Nu even wat minder", en dat lijkt ons heel redelijk. Dan naar voorstel 582: het kabinet-Rutte heeft helaas een inkomensafhankelijk bijdrage ingevoerd voor peuterspeelzalen; die worden verhoogd voor de laagste inkomens. Juist peuterspeelzalen zijn belangrijk om kleine kinderen vroeg in aanraking te laten komen met taal en te voorkomen dat ze met een achterstand aan school beginnen. Dus daarom moeten we voorkomen dat juist de groep met de laagste inkomens de dupe wordt en denkt: "Nou ja, al die stapeling van extra kosten, laten we de kinderen maar thuis houden." Dat moeten we niet willen. De commissie wijst dit overigens af vanwege de dekking, daar is al eerder over gesproken. Het is misschien een beetje flauw, maar wij verwijzen graag naar het voorstel dat mijn afdelingsgenoot Hans van Hooft heeft gedaan, 572, want dat levert genoeg geld op om ook dit te kunnen betalen. [Wilt u afronden?] Wij trekken voorstel 579 in ten gunste van voorstel 200. Ten slotte wil ik zeggen dat wij straks vanmiddag het beste programma hebben en we hebben de beste lijst voor Nederland. Laten we nu ook zorgen voor de beste regering voor Nederland. Ik heb daar zin in.

Bob Ruers: Ik heb nog één spreker voor wie ik apart aandacht wil vragen: Christine Monk-Simon uit Rotterdam.

Christine Monk-Simon (Rotterdam): Dank iedereen. Ik ben van de vakbeweging van schoonmaaksters uit Rotterdam. Maar ik sta hier namens alle schoonmaaksters. [applaus] Ik wil vandaag vertellen, twee jaren, 105 dagen, met respect de mars gelopen, wij hebben gestaakt. Wij dachten, wij hadden iets goeds gedaan voor onszelf, voor ons gezin, voor onze toekomst. En ja, het wordt in één klap gewoon weggehaald door de bezuiniging en door het Kunduz-akkoord. Afgelopen donderdag hadden wij een bezoek bij de VVD in Den Haag op het kantoor en wij hadden daar een stand opgebouwd. Wij hebben hen ook laten weten dat wij, als vakbeweging van de schoonmakers, zich nu gaan bemoeien met de verkiezingen. Want wij staan sterk achter de SP. [applaus] En wij gaan, ik en mijn collega's. Want wij zien de regering, en de regering moet voor zijn mensen staan. Ik sta 100 procent achter de SP en dat weten ze ook. En wij ontmoeten veel mensen en stimuleren hen ook om op 12 september te gaan stemmen voor de SP. Ik ben niet bang, ik schaam mij nergens voor, wij gaan gewoon voor de SP. Dank u wel! [applaus]

Riet de Wit: Dank je wel Christine. En neem deze staande ovatie mee naar al je collega's, want het is eigenlijk het bewijs van ons respect voor jullie. Goed beste mensen, ik wil in de eerste plaats alle afgevaardigden bedanken voor hun bijdragen. De congrescommissie heeft ook voor dit congres gevraagd aan Remine Alberts om op te treden als voorzitter van het stembureau. Zij wordt daarbij geassisteerd door Tim van Houten. En ik zou nu aan Remine willen vragen om even de stemprocedure toe te lichten rond de kandidatenlijst.

Remine Alberts (voorzitter stembureau): Dank je wel, Riet. Eerst nog even herhalen, het is vanmorgen al gezegd: stemmen over personen gebeurt schriftelijk en geheim. U hebt dus vanmorgen voor de schriftelijke stemming een stembiljet ontvangen in uw map. Het is goed om daar even naar te kijken, u hebt namelijk twee mogelijkheden met dat stemmen. Als u instemt met de kandidatenlijst in zijn geheel, dan kruist u het daarvoor geldende vakje aan en dat is het allerbovenste vakje waarachter staat "Optie 1: stemt in met de hele lijst". Dan optie 2: mochten er één of meer kandidaten op de lijst staan die uw instemming niet hebben, dan vinkt u die niet aan en zet u alleen een kruisje voor de naam van de kandidaten die u wel steunt. Dus, ik doe het nog een keer, optie 1: hele lijst oké, bovenste vakje. Optie 2: minder dan de 60 die daar genoemd staan, aankruisen wie u wel wilt hebben. Voor alle kandidaten geldt dat ze minimaal de helft plus één stem van het totaal aantal stemmen moeten krijgen om gekozen te zijn. Ik verzoek u dan ook om bij het verlaten van de zaal uw stembiljetten te deponeren in de stembussen die u bij de uitgang en bij terugkeer-ingang van de zaal aantreft – dat zijn er vier. En, let op, een half uur na aanvang van de lunchpauze sluiten de stembussen en zal het tellen van de stemmen beginnen. Aan het eind van de middag zal ik dan uitslag van de stemming bekend maken. Succes ermee.

Riet de Wit: Dank je wel Remine. Dames en heren, zo meteen zijn wij toe aan de lunch. Maar blijft u nog even zitten, we hebben nog een mooie afsluiting van het ochtendprogramma. Als u zo meteen gaat lunchen, denk er aan: u bent hier met bijna 1200 SP'ers. Er zijn heel veel buffetten waar u terecht kunt, dus richt u niet allemaal op het eerste buffet, er is meer dan genoeg. Er is ook gerekend op mensen die geen vlees of geen vis eten en dat betekent dat niet alle vleeseters moeten beginnen met het opeten van alle broodjes kaas. Dus let een beetje op, dan komt het allemaal goed. Mocht u nog geen mooie congresfoto hebben laten maken vanochtend, dan kan dat zo meteen ook nog. En natuurlijk kunt in de pauze onze SP-winkel bezoeken. En bij die SP-winkel kunt u vanaf vandaag, voor het eerst, ook al een kaart kopen die u toegang geeft tot de opening van onze verkiezingscampagne op zondag 19 augustus in het Openluchttheater in Arnhem. Jan Marijnissen heeft u daarvoor zojuist in zijn brief al uitgenodigd. Vergeet ook niet uw stembiljetten te deponeren in de stembussen bij de uitgang van de zaal. Die stembussen zijn niet de hele lunchpauze geopend, maar tot 30 minuten na het begin van de lunchpauze, dus let op. Dus doet u dat vooral in het begin. Wij zien u hier allemaal terug over een uur, dat is om kwart over één stipt, want dan gaan we beginnen met het middagprogramma. Maar voordat u de deur uitgaat, moet ik u eerst de groeten doen van heel veel partijen uit het buitenland. Een aantal partijen heeft dat mondeling gedaan, een aantal schriftelijk en we kregen zojuist nog een hele mooie brief. Ik ga hen niet allemaal noemen, maar ik zou willen volstaan met één inkomende boodschap, speciaal voor u, uit het zuiden van onze planeet, van president Eva Morales van Colombia – Bolivia, sorry.

[videoboodschap van Eva Morales, president Bolivia]

[lunchpauze]

Riet de Wit: Goedemiddag, ik hoop dat jullie goed geluncht hebben. We gaan weer aan het werk, want er is nog heel veel te doen vanmiddag. Ik zou als eerste het woord willen geven aan Ewout Irrgang, die namens de programmacommissie vanmiddag het spits afbijt en de beantwoording op zich zal nemen van een deel van de vragen en opmerkingen die u vanmorgen in eerste termijn hebt gesteld. Ewout, het woord is aan jou.

Ewout Irrgang: Dank je wel, Riet. Beste partijgenoten, we staan op een historisch moment in de geschiedenis van onze partij, voor het eerst hebben we kans om bij de volgende verkiezingen de grootste partij van Nederland te worden. De kans op regeringsdeelname voor de SP is groter dan ooit. En het is goed om op zo'n moment ons te realiseren waar we het uiteindelijk allemaal voor doen. We doen het niet om de grootste te worden, we doen het niet om tot regeringsdeelname te komen. We doen het uiteindelijk om er voor te zorgen dat Nederland, voor de mensen waar wij voor opkomen, de komende jaren een beter in plaats van een slechter land wordt. Dat klinkt misschien niet heel ambitieus, maar in de grootste financiële, economische crisis sinds de jaren 30 van de vorige eeuw is dat eigenlijk verschrikkelijk ambitieus. Ons verkiezingsprogramma past bij die kleine, maar tegelijkertijd heel grote ambitie. Het is geen wedstrijdje in 'ver gaande eisen stellen', maar het gaat erom binnen het haalbare de komende kabinetsperiode te doen wat we kunnen om ons land menselijker en socialer te maken. De randvoorwaarde daarbij is steeds dat ons programma haalbaar en betaalbaar moet zijn. Dat betekent dat ook wij de komende jaren moeten bezuinigen om de begroting op orde te krijgen. Echter, alleen maar dom bezuinigen, dat werkt niet en dat zien we iedere dag in alle uithoeken van Europa. We willen daarom de economie eerst stimuleren in plaats van frustreren. Rutte zei dat je moest snoeien om te groeien, maar je moet natuurlijk sproeien om te groeien [applaus] en daarom staat er in ons verkiezingsprogramma een stimuleringspakket van 3 miljard euro. In de jaren daarna moet de begroting op orde worden gebracht. Uiterlijk in 2015 willen we weer voldoen aan de Europese 3%-norm en daarna werken we, zo snel als verantwoord, toe naar begrotings-evenwicht. Tegen Patrick Zomermeijer, uit de afdeling Zaanstreek, zeg ik: natuurlijk willen wij een grote overheid, wij willen geen kleine overheid, maar een grote overheid maak je niet met een groot tekort, maar met een klein tekort, zodat je die overheid ook op de lange termijn in stand kunt houden. En in dat licht heeft de programmacommissie, namens het Partijbestuur, alle amendementen – de vele amendementen, bijna 600 – beoordeeld. Soms hebben we amendementen afgewezen, niet omdat we het met het doel oneens waren, in tegendeel vaak, maar wel omdat er grote financiële gevolgen aan verbonden waren en de dekking ontbrak. Niet alles wat de voorgaande jaren onder Rutte en voorgaande kabinetten verkeerd is gegaan, en waar wij het mee oneens waren, kunnen wij repareren in de komende Kabinetsperiode, in de grootste crisis sinds de vorige eeuw. Wat wij wel kunnen is het de komende jaren beter in plaats van slechter maken dan wanneer de VVD de komende jaren aan de leiding is. En dit hoort ook bij de ontwikkelingsfase van onze partij. We willen een programma dat haalbaar en betaalbaar is. Ondanks de economische crisis doen we in hoofdstuk 4 een groot aantal voorstellen om sociale werkplaatsen in tact te laten, de sociale zekerheid voor ZZP'ers uit te breiden, de ontslagbescherming te verbeteren in plaats van een wegwerpproduct van werknemers te maken. We verkleinen de inkomensverschillen, we verhogen het sociaal minimum, de huishoudtoets verdwijnt en er komt meer geld beschikbaar voor armoedebestrijding, vooral voor armoedebestrijding onder kinderen. En partijgenoten, ik weet niet hoe het met u zit, maar dit zijn allemaal voorstellen waarom ik lid van deze partij ben geworden. [applaus] Een viertal afdelingen hebben amendementen ingediend over de AOW. De kern van ons verzet tegen de verhoging van de AOW-leeftijd heeft altijd gelegen in het feit dat er nog heel veel mensen zijn onder de 65 jaar die graag willen werken maar dat niet kunnen. En partijgenoten, dat moet veranderen. Dat moet veranderen, onder meer door het automatisch leeftijdsontslag met 65 jaar af te schaffen en meer ruimte voor deeltijdwerk voor oudere werknemers te

creëren. We stellen ook voor dat werkgevers, overheid en vakbonden een nieuw Sociaal Contract sluiten om langer doorwerken ook echt mogelijk te maken, en dat kost tijd. Daarom blijft de AOW-leeftijd in ieder geval tot 2020 gehandhaafd op 65 jaar. De overheid moet, ook na 2020, voldoende financiële ruimte beschikbaar stellen om er voor te zorgen dat mensen – voor wie dat echt niet anders kan – met 65 met pensioen kunnen gaan, ook na 2020, ook als de pensioenleeftijd omhoog gaat. En ik ben trots, enorm trots, op de enorme eensgezindheid die we als partij hebben laten zien met betrekking tot onze voorstellen rondom de AOW. De ingediende amendementen moeten we helaas ontraden, omdat we als partij vinden dat we met deze tekst in het concept-verkiezingsprogramma een evenwichtig standpunt over de AOW hebben. De afdelingen Amsterdam en Rotterdam hebben amendementen ingediend om een passage op te nemen over de verhoging van het sociaal minimum met 5 procent, bovenop de gebruikelijke indexatie. Omdat dit minimaal 2 miljard euro kost, moeten we die amendementen helaas ontraden, hoe sympathiek het doel ook is. Maar ik zeg er wel bij richting deze afdelingen, richting dit congres, dat de tekst in ons huidige verkiezingsprogramma eigenlijk magerder is dan ons programma feitelijk is. Het laatste kabinet-Rutte heeft een wet doorgevoerd die de komende jaren leidt tot een lager sociaal minimum en wij maken die maatregel in de komende kabinetsperiode ongedaan, wat neerkomt op een substantiële verhoging van het sociaal minimum bovenop de gebruikelijke indexatie. En als de afdeling Amsterdam – het gaat om voorstel 126, Frank Köhler – bereidt is om die passage aan te passen, zodanig dat wij het sociaal minimum beschermen (dat staat nu in het programma), dat wij het sociaal minimum willen verhogen, dan zouden we dat amendement van harte aanraden aan dit congres. Anders moeten we het helaas ontraden, ook al omdat de voorgestelde dekking, het snel afschaffen van de villasubsidie, natuurlijk niet een structurele besparing is waar je dat mee zou kunnen dekken. Maar we denken dat we met deze aanpassing het congres en de afdeling Amsterdam tegemoet kunnen treden. Dus ik hoor graag hoe de afdeling Amsterdam daarop reageert. De afdeling Zwolle heeft een amendement ingediend op sociaal ondernemerschap, om daar een belastingvoordeel voor te creëren. Wij stellen in ons verkiezingsprogramma een andere aanpak voor, namelijk dat alle ondernemers sociale ondernemers moeten worden en dat er een verplicht percentage arbeidsgehandicapten moet komen voor alle middelgrote en grote bedrijven. [applaus] Over de hypotheekrenteaftrek is in eerste termijn door een aantal afdelingen iets gezegd. Er is bepleit om de hypotheekrenteaftrek helemaal af te schaffen. Nou, dat stellen we in dit programma niet voor, hoewel de voorstellen in ons programma een vergaande inperking betekenen van die hypotheekrenteaftrek, natuurlijk voor de hoogste inkomens. Maar we zijn er geen voorstander van om nu in ons programma op te nemen dat we die hypotheekrenteaftrek helemaal afschaffen. Vanuit de afdeling Beuningen is gesuggereerd om een verplichting tot aflossing in te voeren. Dat is niet wat we in dit programma voorstellen, maar het komt toch een aardig eind in die richting, zou ik tegen de afdeling Beuningen willen zeggen. Wij stellen namelijk voor om te stoppen met de automatische hypotheekafbrek bij aflossingsvrije hypotheeken. Wanneer je niet meer beloofd wordt om niet af te lossen, stimuleer je mensen indirect om hun hypotheeken af te lossen. Als je kijkt naar de Nederlandse hypotheekschuld dan is dat ontzettend nodig.

De afdeling Utrecht heeft een amendement ingediend over de Belastingdienst. Dat weet u misschien nog: het was dat amendement waar in de ene versie stond “afdeling Utrecht beter” en bij Utrecht stond “te specifiek”. Ik heb er nog eens goed naar gekeken met de congrescommissie en we willen met de Belastingdienst ook een aantal efficiëntie-maatregelen doorvoeren. Daar kan nog veel verbeteren, onder andere dat er nog veel gedigitaliseerd kan worden. Maar zoals het amendement er nu staat, en als ik dat strikt lees, dan wordt dat ook niet uitgesloten. We zijn er groot voorstander van dat de Belastingdienst meer ouderwets gaat controleren op belastingaangiftes, vooral bij grote bedrijven, grote multinationals. Want we horen het uit de Belastingdienst, we lezen het in de krant, dat er een groot probleem zit en daarom kunnen we dit amendement van harte aanraden aan dit congres. [applaus] In een diepe crisis, zoals deze crisis, staat internationale solidariteit, hulp aan de allerarmsten in de wereld, als snel ter discussie. En het verbaast SP'ers daarom niet dat de VVD de ontwikkelingshulp bijna volledig wil afschaffen, nadat er in de afgelopen twee jaar al fors op is bezuinigd. De VVD wil de allerarmsten in de wereld de rekening van de crisis laten betalen. En de SP wil in de komende jaren niet minder hulp maar betere hulp. Want er valt vaak nog veel te verbeteren. Ook wat dat betreft hebben wij in de afgelopen jaren in de Kamer, ikzelf ook als woordvoerder ontwikkelingssamenwerking, bij voortduring de vinger op de zere plek gelegd: dat het ook vaak binnen het budget veel beter kan, met dezelfde hoeveelheid geld. Ik heb daar vele amendementen en wijzigingsvoorstellen voor ingediend en die zijn ook aangenomen, zodat dezelfde hoeveelheid geld meer terecht komt waar het nodig is, bijvoorbeeld de bestrijding van HIV en AIDS in Afrika. We hebben daar vele voorstellen voor ingediend, daar moet nog veel voor gedaan worden. Om die reden vinden wij het ontzettend mooi dat op dit congres, nota bene door de eerste spreker, er weer bepleit wordt om het budget weer te verhogen, van de huidige 0,7 procent naar 0,8 procent. Helaas moeten we die amendementen toch ontraden vanwege de financiële consequenties. Maar ons programma is wel ontzettend duidelijk, vooral het onderscheid met de VVD is duidelijk. De VVD wil de ontwikkelingshulp helemaal afschaffen. En wij zeggen: “Wij willen de komende jaren niet minder hulp, maar betere hulp.” Nederland houdt zich ook de komende jaren aan die internationale norm van 0,7 procent ontwikkelingshulp. En ik vind het ontzettend mooi, en ben daar ontzettend trots op, dat wij deze discussie op dit congres hebben, omdat het laat zien dat wij een partij zijn die internationale solidariteit hoog in het vaandel heeft, terwijl de VVD daar de botte bijl in wil zetten. Wie durft er dan nog te zeggen dat de SP een partij is die zich achter de dijken wil terugtrekken?

Renske Leijten: We moeten een hoop behandelen vandaag en daarom stel ik voor dat we even hard gaan rijden. 130 kilometer: waar het kan daar vinden we dat het ook prima is. De SP is niet tegen hard rijden, de SP is voor goede milieuvorwaarden voor mensen die langs snelwegen wonen. Daarom heeft Farshad Bashir zich ook zo verzet tegen het weer verhogen van de maximumsnelheid op de ringwegen rondom Amsterdam en Rotterdam, omdat het gewoon direct slecht is voor de omwonenden daar. Maar 130 op de Afsluitdijk, wie heeft daar nu wat op tegen? De SP pleit voor flexibele snelheden, dat is goed voor de doorstroming en ook goed voor het milieu. De huidige formulering in ons verkiezingsprogramma hebben we echt doordacht. Dus bijvoorbeeld het voorstel van Zuidwest Friesland, om de 130 km overal terug te draaien, dat raden wij af. Dan het voorstel van Eindhoven om onderzoek te doen naar ultra-fijnstof: daar zijn wij voor, we hebben er alleen voor gekozen om in een verkiezingsprogramma niet alles op te nemen. Dus wanneer u dat aanneemt dan is dat geen probleem. We hebben alleen soms gezegd "het is te specifiek", maar feitelijk pleiten we al voor een dergelijk onderzoek. En als het gaat om de verduurzaming van de luchtvaartsector, dan is dat ook al een jarenlange strijd van ons. We vinden dan ook dat het amendement, dat is ingediend door de afdeling Eindhoven, eigenlijk overbodig is. En dan gaan we van hard rijden naar goede zorg. Economen zijn hard voor de zorg: de zorg zou veel te veel kosten, daarom moeten patiënten meer de rekening gaan betalen en moeten we minder in het pakket hebben. En ik zeg het telkens weer: het zijn oude maatregelen voor hetzelfde probleem. De stijging van de zorgkosten houden we niet in de hand door de rekening te presenteren aan de patiënt. Stijging van de zorgkosten houden we niet in de hand door winstuitkeringen toe te staan in ziekenhuizen. Stijging van de zorgkosten houden we niet in de hand als we de toppen laten graaien. Alle mogelijke verbeteringen op dit soort vlakken hebben we overgenomen. We hadden gezegd: er moet een maximum komen voor bestuurders, maar natuurlijk ook voor managers. We waren vergeten op te nemen dat artsen bij ons in loondienst werken, waardoor ze niet meer verdienen dan een gewone minister. Ik ben eigenlijk heel erg blij dat onze partij accepteert hoe we het nu doen met het eigen risico. Ik heb twee weken een fel debat gevoerd in de Tweede Kamer over deze belasting op ziek zijn. En wat graag zouden wij zien dat deze helemaal zou verdwijnen. En dat gaan we ook doen, als het kan. [applaus] Het verrichtingenstelsel – het productiedraaien in de ziekenhuizen – is ten einde, dat zei de VVD laatst tijdens een radiodebat. De pers heeft het nog niet opgepikt, maar als de VVD zegt dat betaling per verrichting in de zorg eigenlijk ten einde is, dan zeg ik: dames en heren, ons gelijk is nabij! Amstelveen heeft een amendement ingediend waarin zij zegt: we moeten centraal stellen waar de zorg voor is, het zijn mensen die zorgen voor zorg voor mensen. Dat is mij uit het hart gegrepen. Ik denk echter dat het voorstel 177 niets toevoegt aan ons verkiezingsprogramma, wat dit hoofdstuk betreft. Het is mooi zoals het is, het is uitgebalanceerd. En daarbij: er zit ook een fout in voorstel 177, namelijk dat alles uit de algemene middelen wordt betaald. En dat is onjuist, want we betalen het nu uit premies. Daarom raad ik jullie af om voor dit voorstel te zijn. In ons land is het strafbaar om iemand van zijn vrijheid te beroven. Artikel 282 van het Wetboek van Strafrecht spreekt daarover. En als een docent een leerling zou opsluiten in een kast omdat hij te druk is, dan zou het land te klein zijn, en terecht. Maar in de ouderenzorg en in de gehandicaptenzorg en in de geestelijke gezondheidszorg worden mensen dagelijks van hun vrijheid beroofd. Permanent een blad op je rolstoel, waardoor je niet kunt opstaan. Even de rolstoel vastzetten, waardoor je niet kunt bewegen. De deur op slot, maar ook bedhek omhoog, waardoor je 's nachts niet uit bed kunt. Of een Zweedse band. Het gebeurt in de ouderenzorg dat ouderen een druppeltje Haldol krijgen, zoals dat heet, dat maakt ze lekker rustig. En dit zijn geen uitzonderingen. Iedereen die werkt in de zorg weet dat dit gebeurt. En daarom pleit ik er voor om op te nemen in ons verkiezingsprogramma dat het vastbinden, isoleren, drogeren van mensen in zorginstellingen strafbaar is. Dat is namelijk strafbaar voor iedereen. [applaus] Maar dat is natuurlijk niet het enige in ons verhaal. Want willen wij daarmee medewerkers in de zorg – die soms onder barre omstandigheden werken – criminaliseren? Nee, natuurlijk niet. Wij moeten knokken tegen een werkdruk die zo hoog is dat dit soort maatregelen genomen moeten worden. Maar we kunnen niet weggijken bij dit soort maatregelen. [applaus] Ik heb de wijzigingsvoorstellen op deze passage in ons verkiezingsprogramma gezien en ik snap de pijn bij mensen die werken in de zorg. Ik zou een voorstel willen doen, we plaatsen na de zin dat het strafbaar is een tussenzin met de volgende woorden: "slechts onder strikte voorwaarden kan hierop een uitzondering plaatsvinden". [applaus] En dan het persoonsgebonden budget: de afdeling De Bilt heeft twee voorstellen waarvan zij denkt dat ze het beter maakt. In mijn opinie is dat het niet. Heel veel zorgaanbieders bieden nu zorg aan, en goede zorg, volgens een pgb. En mensen die zorg zouden willen hebben in natura, hebben dan geen toegang. Dat is een slecht zaak, daarom stellen wij voor dat een aanbieder van zorg dat doet, ook via zorg in natura. Dat vergroot de keuzemogelijkheid. En het is heel goed als je bedenkt dat op dit moment 41 procent van de mensen die een pgb hebben, liever reguliere zorg zou ontvangen. Familie- en ouderinitiatieven, waar De Bilt over spreekt, kunnen prima onder de AWBZ vallen; dat doen ze ook al in sommige gevallen. En het zou voor de continuïteit van dat soort initiatieven helemaal niet gek zijn als ze zo'n toelating zouden krijgen. En als het gaat over mantelzorgers die betaald krijgen via een pgb, dan vind ik dat daar andere zaken voor nodig zijn. Die zouden meer rechten moeten krijgen; ze zouden pensioen moeten kunnen opbouwen. Maar ook moeten we er voor waken dat we niet hele gezinnen afhankelijk maken, enerzijds van de zorg van iemand en anderzijds van het geld dat daar tegenover staat. Dat maakt de situatie ook wel heel erg kwetsbaar. Ik sprak laatst een vrouw die net haar man met MS verloren had, na 20 jaar zorgen voor hem. Via een pgb regelt u het toch zelf mevrouw... Ze is nu haar man kwijt, haar inkomen kwijt, heeft geen pensioen opgebouwd, geen recht op WW. Dit ga ik aanpakken, maar dat doen we niet via de amendementen van De Bilt. Het Centrum van Jeugd en Gezin moet dichtbij zijn en moet kwalitatief goed zijn en moet bereikbaar zijn. Maar we moeten daar geen blauwdruk voor opleggen en eigenlijk zei Purmerend bij de verdediging van dit amendement dat ook al. We weten dat de zorgvraag in Amsterdam anders kan zijn dan in Groningen, maar zelfs in een stad als Schalkwijk is er een andere vraag dan in Haarlem-Noord.

Laten we alsjeblieft de initiatieven voor kleinschalige, toegankelijke gezinshulp – Centra voor Jeugd en Gezin, hoe we het dan ook noemen – niet nu alvast in het stramien gaan leggen. Laten we vooral de medewerkers zelf de regie geven. Dat we kwaliteit willen, lijkt me buiten kijf staan. Daar strijdt onze Nine Kooiman zich helemaal suf voor in de Kamer. [applaus] Ja, daar mag je best voor klappen. Het zorgverlof, een voorstel van Zoetermeer, is een voorstel waar wij voor zijn en waar wij voor pleiten. We vinden dat het in de CAO moet worden opgenomen en dat werkgevers vaker zorgverlof moeten afgeven. Maar als er nu gezegd wordt dat het altijd mogelijk moet zijn, met behoud van pensioenopbouw, dan moeten we gewoon heel eerlijk zijn en zeggen dat wij daar de middelen niet voor hebben kunnen vinden in de begroting. Dus daarom ontraden we het voorstel, maar we zullen natuurlijk wel met initiatieven blijven komen om de situatie rondom zorgverlof te verbeteren. Hulp bij zelfdoding door een arts is op dit moment toegestaan. Onder strikte voorwaarden, de wettelijke zorgvuldigheidseisen, kan een arts mensen helpen te sterven, geheel tegen datgene in waarvoor hij is opgeleid, namelijk mensen beter maken. Het voorstel van de heer Burger uit Nijmegen, om artikel 294 uit het Wetboek van Strafrecht te halen, maakt dat iedereen kan helpen bij zelfdoding en niet alleen een arts. Wij vinden dat niet wenselijk. Maar het doet ook nog iets anders, het laat ook het verbod op het aanzetten tot zelfdoding vervallen, want dat staat daar ook in. En iemand aanzetten tot zelfdoding kan ook treiteren of verwaarlozing zijn. En nu, omdat het een wetsartikel is in het Wetboek van Strafrecht, vindt daar een rechterlijke toets plaats. Een rechter kan in ons land afzien van vervolging of ook bepalen om geen strafmaat op te leggen als hij de omstandigheden bekijkt. Wij vinden dat een goede situatie en zouden dat zo willen houden. Dan gaan we naar de ouderenzorgorganisaties en daar sprak de afdeling in oprichting Echt-Susteren over. Ik heb me echter suf gezocht naar welk voorstel dat is en ik heb het niet kunnen vinden. Ouderenzorgorganisaties doen heel veel nuttig werk, maar ze krijgen op dit moment geen structurele subsidies van de overheid. Ze krijgen wel subsidies voor onderzoeken of projecten die ze doen. Volgens mij moeten we dat zo houden. En tegen Nicole van Gemert uit Utrecht zeg ik: een daklozenuitkering landelijk regelen, dat klinkt heel sympathiek, maar het lijkt ons niet echt haalbaar. Het lijkt ons veel beter dat we zorgen dat mensen zonder dak of thuis wel een postadres krijgen waardoor de uitkering uitbetaald kan worden door de gemeente. En dan de tandarts terug in het pakket, een voorstel van Kampen: we kunnen de afbraak van de afgelopen decennia niet in vier jaar goed maken, maar ik ben er wel voor dat de tandarts onder het pakket valt. Dus ik zou met jullie de volgende afspraak willen maken: we gaan naar Roemer I, we nemen dan vier jaar om de zorg fors te verbeteren en bij Roemer II hebben we weer voldoende ruimte om de tandarts weer in het pakket te halen. [applaus] Ik beschouw dit als een afspraak, dames en heren! De behandelplekken die de afdeling Delft graag wil voor de jongeren die in detentie zitten, die willen wij ook. We snappen het tegenvoorstel eigenlijk niet, ook niet hoe die samenhangt met de voorstellen die wij doen. Want volgens ons staat daar eigenlijk wat Delft ook wil. Dan alcohol: West-Friesland Oost heeft daar twee voorstellen over ingediend. Het eerste is om de leeftijdsgrens om alcohol te kopen, te verhogen van 16 naar 18. Dat is ons standpunt, dat hebben we in de Kamer ingenomen, dus er is niets op tegen om het op te nemen. We hebben het niet opgenomen, omdat er eigenlijk nog veel meer bij hoort. Er hoort ook bij dat we jongeren die alcohol bij zich dragen, niet strafbaar willen laten zijn. Want dat is een beetje gek natuurlijk. Je moet jongeren niet gaan beboeten, je moet zorgen dat ze het niet kunnen krijgen. Het is een heel genuanceerd standpunt, het kan er wat ons betreft gewoon in. Wij dachten: laat het geen telefoonboek worden, daarom staat het er niet in. Maar hierover is dus geen inhoudelijk verschil. Ik heb nog twee amendementen te doen. De alcoholpoli is een behandeling voor kinderen die met een coma na alcoholmisbruik in het ziekenhuis komen. Daar worden zij daarna getest en begeleid. En met hun ouders worden er ook veel gesprekken gevoerd om te voorkomen dat het weer gebeurt. Bij een tweede opname van kinderen met een coma in het ziekenhuis wordt er melding gedaan bij het Anonieme Meldpunt Kindermishandeling. Dus dat wat West-Friesland Oost vraagt, gebeurt al, alleen in een later stadium. En wij zouden eigenlijk de huidige praktijk willen laten zoals die is. Dan het laatste punt. Rotterdam houdt terecht een vurig pleidooi voor de thuiszorg. Dat komt ook bij mij uit de grond van mijn hart. We hebben lang gestreden en er zijn twee wetten aangenomen. Nu zien we dat de lokale afbraak voortgaat. Gemeenten zijn fors in overtreding, ze voeren de wet niet uit door huishoudelijke verzorging niet aan te bieden aan hun burgers. Dat is een lokale strijd! Dus ik neem graag het amendement van Rotterdam over, waar wij voor dat salaris gaan staan, maar niet zonder de afspraak te maken dat jullie ook die strijd voeren. Want we kunnen het niet vanuit Den Haag: wetten die lokaal worden overschreden, dat moet lokaal worden bestreden. De opdracht aan mij is duidelijk: ik probeer zo hard mogelijk te strijden voor de thuiszorg, maar laten we dat dan ook met z'n allen doen. [applaus]

Sharon Gesthuizen: Goedemiddag mensen, ik wil beginnen met degene die eigenlijk als laatste was, met al die nagekomen voorstellen op het aparte blaadje, Matthias van Hunnik uit Nijmegen. Het gaat om nummer 577, het voorstel om werkvergunningen in te stellen voor alle landen in Europa. Ik denk dat uit dit wijzigingsvoorstel een hele terecht zorg spreekt. Kijk naar hoe de crisis om zich heen slaat. En het zou straks zomaar kunnen dat heel veel werknemers uit landen als Griekenland, Spanje en Italië naar Nederland komen. Wie zullen er nog volgen? Waar zullen de problemen van de crisis nog heel veel andere mensen dwingen om bijvoorbeeld in Nederland aan de slag te gaan? En het is ook terecht dat het voorstel er op wijst dat dit eigenlijk een manier is voor werkgevers om aan heel goedkoop personeel te komen. Dat zien we nu namelijk op heel grote schaal gebeuren met werknemers uit, bijvoorbeeld, Polen. Ik vind het dus een terechte zorg, maar laten we nu eerst iets proberen te regelen voor die landen waar we nu daadwerkelijk mee geconfronteerd worden, zoals bijvoorbeeld Polen en de andere landen in Oost-Europa. Ik zou wat dit voorstel betreft willen zeggen: we houden de vinger aan de pols en op het moment dat blijkt dat ook uit

andere landen, zoals bijvoorbeeld uit Zuid-Europa, een toevlucht komt van werknemers die op zoek zijn naar werkgelegenheid in Nederland, dan maken we ons er hard voor. Vooralsnog blijven we er bij: dit voorstel zouden we willen afwijzen. Ik heb beter nieuws voor Daniel Westhoek uit Zoetermeer: zijn voorstel 3 over de koopzondagen zou ik willen overnemen. Het is een heel terecht punt. We dachten: "Past dit wel in het verkiezingsprogramma?" Maar het is gewoon hartstikke actueel, in Zoetermeer, maar zeker ook op een heleboel andere plekken, Wageningen bijvoorbeeld. Gelukkig zien we dat veel ondernemers steeds meer de strijd aangaan en dat ze gelijk krijgen bij de rechter of in de gemeenteraad. Hartstikke goed, we zetten het er gewoon in. Voorstel 3: overnemen. Ik kom bij een ander voorstel van Daniel Westhoek en dat ging over de heffingen op dragers. Dat gaat dus eigenlijk over de auteursrechten, die willen we eigenlijk beschermen. Wat ik in de Kamer wel eens zeg is: internet is populair, muziek en film zijn heel erg populair, en gratis is het allerpopulairst. Maar wie betaalt dan de makers? We moeten er als SP toch ook voor zorgen dat de creatievelingen, degene die werk maken, betaald krijgen voor het werk dat ze doen? Als we alles zo maar weggeven, wie moet er dan voor zorgen dat die mensen een boterham verdienen en dat ze ook nieuw werk kunnen blijven maken? We zijn tegen een downloadverbod. En ik ben er voor dat makers op nieuwe wijze zelf creatief op het internet zoeken naar nieuwe verdienmodellen, zoals we dat noemen. Dat kun je doen, je kunt je verkoop ook in eigen hand nemen en het internet helpt daarbij. Maar op dit moment is het gewoon nog zo dat als we dit niet regelen – als we er niet voor zorgen dat creatieve mensen, muzikanten, filmmakers, op de een of andere manier hun geld krijgen – we die industrie gewoon de das omdoen. Dus we zijn tegen een downloadverbod, maar we moeten wel opkomen voor deze rechten en ik zou dit voorstel dan ook willen afwijzen. Dan komt nu voor mij wel het zwaarste onderdeel van het hele congres. Ik begin met de opmerking die Marleen van Dam uit Purmerend maakte, over die Afghaanse man die in detentie zit. Ja, dat gaat ons allemaal volgens mij heel erg aan het hart. Die man zit in vreemdelingendetentie, begreep ik. En hij is niet alleen, er zitten veel vreemdelingen die zijn uitgeprocedeerd of op een andere manier ongewenst zijn in Nederland, in vreemdelingendetentie. En ik merk de enorme betrokkenheid van de afdelingen. Zo straks zei iemand tegen mij: "Goh, ik wist niet dat dat nog speelde." Ja, dat speelt zeker nog. En dat is ook goed. Al onze afdelingen zijn heel erg betrokken, wij allemaal, alle mensen hier, en daar ben ik heel erg blij mee. Maar kijk wel goed naar wat we al in het programma hebben staan. Kijk bijvoorbeeld naar voorstel 10. En dat zeg ik dan ook in reactie op wat Marleen van Dam zei over voorstel 90, waar afdeling Purmerend voor pleitte. Kijk eens goed naar wat we bij immigratie en asiel allemaal zeggen. We zijn als SP echt degene die keer op keer in de Kamer zegt: dit moet op de agenda, wij willen niet zomaar onschuldige mensen – mensen die alleen maar de keus hebben gemaakt om naar Nederland te komen – straffen door ze soms maandenlang, soms jarenlang in detentie te laten zitten. Dan gaan ze erin, dan komen ze eruit, dan gaan ze er weer in en dan komen ze er weer uit, maar uiteindelijk komen ze altijd weer achter tralies. Wij zijn daar tegen en we zijn als SP degenen die daar keer op keer het hardst voor knokken in de Kamer. Wij zijn ook degenen die alternatieven bedenken, wij zijn degenen die moties indienen. Het voorstel is in mijn ogen dan ook echt niet nodig. Het staat al in het programma. Als er een alternatief is, dan moet je dat zeker doen: je kunt ze op een vrijheidsbeperkende locatie onderbrengen, je kunt ze onderbrengen bij andere maatschappelijke organisaties, je kunt ze een soort meldplicht geven. En als het echt duidelijk is dat iemand, bijvoorbeeld op 17 december, het land gaat verlaten – want hij heeft een paspoort, hij heeft een laissez, zodat hij zijn land in kan, en zijn vlucht is geboekt – dan kan het nodig zijn, bijvoorbeeld omdat iemand al twee keer eerder niet is komen opdagen op de gemaakte afspraak. Dan kan het nodig zijn om iemand één, misschien twee weken van te voren in detentie te bewaren, maar niet als er alternatieven zijn die evengoed werken. Ik denk dat we daarmee het meest realistische voorstel hebben gegeven dat we maar kunnen doen. En ik voel echt wel de urgentie op dit punt. Ik zou hetzelfde willen zeggen tegen Patrick Zomermeijer, met betrekking tot zijn voorstel nummer 59. Kijk in het verkiezingsprogramma naar de voorstellen 10, 11, 12, 13, 14 en 15, allemaal in hoofdstuk 3. We gaan als SP heel ver. En ja, we zijn voor ruime toepassing van de buitenschuldverklaring. Maar ook onze partij moet verschil blijven zien tussen mensen die echt niet terug kunnen en mensen die wel terug kunnen maar niet terug willen. Die mensen zijn er namelijk ook. En ik kan me voorstellen – dat is namelijk ook een stukje van het immigratie- en asielbeleid – dat we ruimhartiger moeten zijn, dat we vaker tegen mensen moeten zeggen: "Jij mag wel hier blijven." Kijk naar de mensen uit Irak, kijk naar de mensen uit Somalië, kijk naar de mensen uit andere landen waar het echt gevaarlijk is en waar je niet naar terug wilt. Voor jezelf niet, voor je kinderen niet, voor niemand niet. Maar toch is het zo dat er mensen zijn die op een gegeven moment alle procedures hebben doorlopen en waarvan we als Nederland zeggen: "Ja, we zien je niet als vluchteling." Dan blijft er niets anders over, hoe verdrietig dat voor die persoon zelf ook is, dat iemand terug gaat. En dus zul je uiteindelijk voet bij stuk moeten houden voor die mensen. Dan is een buitenschuldverklaring niet terecht. Je zult met die mensen aan terugkeer moeten blijven werken. Dat wil niet zeggen dat je ze vervolgens geheel aan hun lot overlaat. Gemeenten blijven het recht houden om zorg te bieden aan die mensen en om huisvesting te regelen. Mensen hebben sowieso recht op zorg. En het Rijk is verplicht om daar ook voor te betalen. Daarover gaan voorstellen 11 en 13 uit het verkiezingsprogramma: recht op opvang, recht van de gemeente om deze te verlenen en de plicht van het Rijk om daar geld voor beschikbaar te stellen. Dit is ook een reactie op Elizabeth Theusen uit Leudal. Dan is er nog een punt over asiel en immigratie, ingebracht door Lilian Bruigom uit Echt-Susteren, voorstel 57. Dat gaat over de mogelijkheid om wat ruimhartiger om te gaan met de gezinshereniging. Ik vind dat een goed punt en ik zou dat willen overnemen. Het is namelijk niet terecht dat als jij je kinderen uit het oog verliest, kwijtraakt of moet achterlaten – omdat jij moet vluchten, en wie weet wat er in tussentijd allemaal gebeurt met die kinderen – je ze dan niet vervolgens naar Nederland kunt halen. Dus ik vind dat een goed voorstel. Voorstel 57: overnemen. [applaus] Ik ga ervan uit dat ik de opmer-

king die Jan Mutter uit Velsen heeft gemaakt, hiermee ook heb beantwoord. Maar er was nog een ander punt van Jan. Moet ik afronden? Nu al? Ik ben er bijna doorheen. Ik ga even door met Jeroen Pomper uit Hoogeveen, voorstel 511. Drie landelijke talen zijn er in onze ogen: Nederlands, Fries en Papiaments. Die hebben alledrie het hoogste niveau van erkenning. Waarom zouden we dat niet uitbreiden, vraagt Jeroen, Fries heeft immers toch ook als streektaal die erkenning? Maar waar is dan het eind, vraag ik. We moeten ook beseffen dat als we alle streektaalen de erkenning geven die ze willen, en als we de overheid verplichten om dat te promoten, we dan niet goed weten waar het einde is. En dat gaat heel veel kosten aan inspanning van de overheid en kost dus helaas ook geld. En zeg nou eerlijk: hebben we nou de overheid echt nodig om dit cultureel erfgoed te behouden? Is dat echt nodig, om het Limburgs en het Nedersaksisch te promoten? Wij denken van niet. Ik kom toch nog bij de inkomensafhankelijke boete van Jan Mutter uit Velsen, voorstel 224. Ja, ook mensen die ontzettend rijk zijn, moeten een boete voelen. Let wel, dit was bij ons vorige SP-verkiezingsprogramma het enige punt waar de bevolking in meerderheid tegen was. We denken dat het punt, zoals dat nu wordt voorgesteld door de afdeling Velsen, te veel op detailniveau is. We kunnen 224 niet goed genoeg uitleggen in ons verkiezingsprogramma. Daarom willen we het als congrescommissie toch afwijzen, maar ik ben heel benieuwd wat het congres daarover gaat zeggen. Ik kom bij het punt van de afdeling Zevenaar. Ik heb er nog twee te gaan. Sorry, maar de naam is me even ontschoten. Voorstel 2: een heel lang voorstel, heel erg sympathiek. En als woordvoerder economische zaken ben ik heel blij met al die aandacht voor het midden- en kleinbedrijf. Het is alleen een enorme lap tekst. Ik vind het aan de ene kant te specifiek en aan de andere kant is het ook niet concreet genoeg. Volgende week stemt de Kamer over een SP-amendement om de betalingstermijn van 60 dagen naar 30 dagen terug te schroeven. We knokken echt tegen die grote bedrijven – ik mag dat eigenlijk niet zo zeggen, dus beter gezegd: voor de belangen van het kleinbedrijf. Ik wil dit voorstel graag meenemen in een herdruk van “Hart voor de Zaak”. Dat rapport wordt dan weer vermeld in het verkiezingsprogramma en zo wordt het er toch weer een beetje een onderdeel van. Maar ik zou het zoals het er nu staat, zo'n enorme lap tekst, niet willen overnemen voor het verkiezingsprogramma. Het laatste punt, dat kwam van Bob van Vliet in Delft en gaat over het legaliseren van softdrugs, waar Bob dus een pleidooi voor houdt. En het gaat eigenlijk alleen maar om het verschil tussen de woordjes “reguleren” en “legaliseren”. We willen met de formulering die we nu in ons verkiezingsprogramma hebben gekozen, “we willen softdrugs reguleren”, ook laten zien dat we de risico's van softdrugs niet onderschatten. Partijgenoot Nine Kooiman hamert hier ook steeds op. Het moet wel meer aan banden worden gelegd, het moet wel onder controle komen, maar we willen het niet vrij geven. Want het kan echt een heel destructief effect hebben op mensen, mensen kunnen er zwaar door in de problemen komen. Daarom moeten we die risico's dus niet onderschatten. Wij denken dat we met het woordje “reguleren” in het verkiezingsprogramma ook die nuance aangeven: we laten zien dat we de risico's niet onderschatten en we geven ook niet de indruk dat we het allemaal maar willen vrijgeven. Dat was het, dank je wel.

Eric Smaling: Goedemiddag allemaal. Nou, dat is toch lastig, om naar mij te luisteren na zo'n leuk iemand als Sharon, ik hou het dan ook kort. Maar ik heb het wel over iets dat we allemaal doen en dat is namelijk wonen. Vandaar dat op hoofdstuk 8 ook vrij veel inbreng is geleverd door u en dat is ook zeer zeker gewaardeerd. Er zijn een paar items die hete hangijzers genoemd kunnen worden. Er zijn een paar zaken die op zich heel veel geld kunnen opleveren, of niet, afhankelijk van de keuzes die je maakt. Ik wil een beetje gegroepeerd door de amendementen heenlopen. De woningmarkt is erg in beweging. Van recente datum is het rapport “Wonen 4.0”, waarbij voor het eerst in de geschiedenis de Vereniging Eigen Huis, de verzamelde corporaties, de verzamelde makelaars en de Woonbond een gezamenlijke visie op tafel hebben gelegd. Een visie die niet heel politiek is, dus het is ook aan ons om in dat document de keuzes te maken. Een simpele vraag als “Wat is een aanvaardbare huurquote? Waar ligt die?” wordt door dat document eigenlijk aan ons gelaten om daar een keuze in te maken en er is dus ook gericht uit te winkelen. Ze zeggen: “Je mag niet winkelen uit het document je moet het geheel overnemen of het wordt niks.” Maar dat gaan we toch doen. Nu even concreet: we wonen allemaal ergens, tenminste dat hoop ik, want we hebben ook daklozen. Dat is heel vervelend, maar de meeste mensen van ons wonen ergens. In koophuizen of in huurhuizen. En er zijn problemen zat, er zijn grote wachtlijsten als het op sociale huurwoningen aankomt: de middenklasse komt moeilijk uit de huur naar de koop, hypotheek worden moeilijk verstrekt, investeringen komen moeizaam aan gang doordat de markt op zijn kont ligt, en dat heeft ook weer effect op de werkgelegenheid. Dus het is zaak om een goed verhaal te hebben over wonen, over bouwen en over volkshuisvesting. En het halve A4-tje dat elk hoofdstuk inleidt, is niet toereikend. Dat geef ik ook meteen toe en dan heb ik het ook meteen tegen Hans van Hooft die daar ook wel de vinger oplegde. Ja, dit is uitermate belangrijk. En is ons verhaal nu duidelijk genoeg? Ik ga hier nu niet zeggen: ja, dat is duidelijk genoeg. Ik hoop dat we daar de komende vier jaar ook heel veel aan kunnen doen. We hebben ook veel expertise op dat vlak en die zin heb ik daar goeie verwachtingen van. Nu even over de koopmarkt en de hypotheekrenteaftrek. Ewout heeft het er al over gehad. Beuningen en Voorschoten hebben al gezegd hoe wij daar instaan. Frank Köhler, fijn dat je bij ons hoort, ik weet niet waar je zit, maar dat waarderen we zeer. Aan je manier van praten kunnen we ook zien dat je dat vaker hebt gedaan. Je wilt terug naar vijf jaar voor het binnenhalen van die aftop. An sich zeg ik dan: “Ja, laat die rijken maar snel aflossen, laat die maar snel lappen.” Maar we doen vier dingen: we toppen af naar 350.00 euro, we zetten de grens op 42 procent, er zit een aflossingsverplichting in, en we pakken oud en nieuw. Dat zijn vier zaken. Zijn de mensen van anderhalf of tweemaal model onze klassenvijanden? Nee, dat zijn zij niet. Dat zijn de financiële markten, zonder gezicht, zonder adres, zonder naam. De ratingbureaus, dat zijn onze klassenvijanden. [applaus] Dus laten we het niet overdrijven. En als het financiële plaatje klopt – ik kijk even naar Ewout, ik hoop niet dat hij om die reden weggaat

– dan moeten we het zo stap voor stap kunnen doen. Ik zou u toch willen adviseren om de tien jaar aftopping te handhaven, hoeveel sympathie ik ook heb voor Frank Köhlers voorstel. Dus ik raad amendement 300 af. Over 295 en 300 hebben we het al gehad. Ja, die huurharmonisatie – Erik Maassen – daarbij snijdt het mes een beetje aan twee kanten. Om het gewoon heel kort te houden, enerzijds zou je kunnen zeggen: "Er is een noodzaak om een deel van de woningen richting marktconform te brengen". Aan de andere kant, als je dat doet, dan creëer je verdere segregatie, zodat de armen en de rijken niet meer bij elkaar in de buurt wonen, om het zo maar simpel te zeggen. Willen we dat? Ik denk het niet, maar ik laat het oordeel graag over aan de zaal. Dan weer even naar Hans van Hooft: hij heeft een fraai voorstel ingediend, amendement 572. Maar Hans, je vraagt om 10 miljard euro. Er staan drie getallen in jouw voorstel: 65, 1.000 en 200.00. Als je die vermenigvuldigt dan krijg je 10 miljard en dan zit ik nog aan de lage kant. Dat lijkt mij wel vrij veel. En het stimuleringspakket, waar wij ook mee zullen komen, behelst onder andere een eenmalige investering in woningcorporaties, in huurwoningen. Dus ik hoop dat u met dat in het achterhoofd wilt inzien dat het voorstel uit Nijmegen toch wel aan de hoge kant is. Je kunt een grote broek aantrekken, maar je kunt ook een hele grote broek aantrekken. Hopelijk wilt u dat meenemen. Dan kraken en leegstand: ben je voor kraken of ben je tegen leegstand? Misschien is dat een kunstmatig contrast. We hebben natuurlijk een mooie historie als het op kraken aankomt. Er zijn heel veel zaken waar protest ook echt gewerkt heeft. Ik kom uit Amsterdam, de Nieuwmarktbuurt, en als daar destijds niet heel fel was geprotesteerd, dan lag er nu een snelweg van het Amstel Station naar het Centraal Station, waar Joop den Uyl nota bene als wethouder economische zaken heel hard voor gepleit had. Nu is het nog een mooi buurtje, nu kun je er nog lekker bij de waag of bij de cafeetjes zitten, nu is het nog een lekker plein. Dus protest – het krakersprotest uit de jaren 80 en 90 – heeft ook heel veel nut gehad. Dat heeft het nog steeds. Dus wij zijn niet tegen kraken, maar ik zou iedereen willen aanraden: lees nog eens goed wat daar staat. Er staat: de wet wordt herzien en aangepast. De Wet kraken en leegstand was een initiatiefwet en daar waren we buitengewoon op tegen. Maar in de Tweede Kamer hebben we iemand zitten met de naam Paulus Jansen en die heeft die wet helemaal suf weten te amenderen. Daar staat al heel veel in waardoor die wet net iets minder ondraaglijk is geworden dan die aanvankelijk was. En dat moeten we wel in de gaten houden. Op het gebied van leegstandsbestrijding ligt er al het een en ander. En we kunnen daar verder ook nog wel het een en ander aan doen. Dus ik wil ook tegen de mensen uit Groningen en Amstelveen – amendementen 313 en 314 – zeggen: lees met name de punten 10 en 23 uit hoofdstuk 8 nog eens goed, daar wordt toch heel nadrukkelijk gezegd dat we de leegstand bestrijden en dat we de Wet kraken en leegstand willen herzien en aanpassen. Die woordkeuze lijkt mij voldoende, dus uit dat oogpunt zou ik de amendementen 313 en 314 willen ontraden. Ook wil ik nog aanraden om naar de argumentatie bij amendement 315 te kijken. Daar staat enigszins een opsomming van de zaken die we op dit punt al bereikt hebben. Dan amendement 583 van Deventer, die hoort hier eigenlijk ook bij, daar wordt een leegstandsbelasting gesuggereerd. Ja, dat is misschien niet zo'n slecht idee. België wordt als voorbeeld gegeven. Dat is soms goed, om België als voorbeeld te gebruiken. Dat zou kunnen. Maar als je dat doet, dan lijkt het ons beter om zoiets op Rijksniveau in te voeren. Dus kijk daar nog eens naar en kom daar eventueel in tweede termijn nog eens op terug. Maar we staan niet onsympathiek tegenover amendement 583. Purmerend wil het Ministerie van VROM terug. Ja, dat zou fijn zijn, maar ik zou toch zeggen: je moet vorm en inhoud onderscheiden. We hebben daar nu Melanie Schultz-Verhagen, dat is een hele aardige meid, maar zo rechts als de plint. Maar als we daar straks minister Jansen hebben zitten, die geeft het VROM-onderdeel waarschijnlijk veel meer inhoud dan het deel Verkeer en Waterstaat. Dus wat betreft de vorm van de samenvoeging van ministeries... kijk, het ruimtelijk domein van de ministeries is ingewikkeld: ruimtelijke ordening, milieu, wegverbredingen, tracébesluiten, zaken over spoorlijnen, vaarwegen – dat hangt met elkaar samen. Maar die samenhang is wel noodzakelijk. En of je nou twee of drie verschillende ministeries hebt waar dat in is belegd, dat vind ik ondergeschikt aan het feit dat je aan die samenhang werkt. Dus die samenhang moet centraal staan. We moeten niet een ministerie terug verplaatsen naar hoe het was. Dus helaas, hoe sympathiek ook, ik zou amendement 325 willen afraden. En dan Zaandam, heel snel: de 1960-richtlijnen voor dijkdoorbraken zijn heel streng en een derde van het land voldoet er niet aan. Dus lang leve 1960! Ik was toen drie, hoe oud waren jullie? Ik moet snel door, want ik klets te veel en we hebben nog een heel belangrijk onderwerp. Even langs de twee koolstof-amendementen. Ten eerste amendement 443 van Rotterdam. Over de doelstelling: die zou 40 in plaats van 30 procent moeten zijn. De gehele verzamelde milieubeweging heeft hem op 30 procent gezet onder het programma "Green for sure" en daar wil ik me maar even aan houden. 40 procent zou fijn zijn, maar het is niet haalbaar, gezien wat er gerealiseerd is. Dus die raden we af. Eindhoven heeft het over CO2-opslag. Ik wil met Eindhoven nog graag eens over klimaatverandering praten en over het CO2-probleem op zich. Maar laten we vooral niet een einde maken aan onderzoek. Laten we niet zeggen: nu we kappen dit radicaal nu af. Je moet gewoon altijd open blijven staan voor onderzoek, naar nieuwe inzichten, waardoor zoiets misschien op een gegeven moment toch nog eens een optie zou kunnen zijn. Nu niet in ieder geval. Maar ik zou het amendement willen afraden. Mijn laatste punt gaat over alle amendementen over kernenergie. Het zijn er veel en dat geeft ook aan hoe het gevoeld wordt, hoe het leeft van Middelburg, via Petten, naar de buurt van Urenco en naar het noorden van het land. Niemand hier is voor kernenergie. Als Emile vorig jaar heeft gezegd "Kernenergie is een oplossing van de 20ste eeuw", dan deed hij misschien kernenergie nog wel te veel eer. Want is het wel een oplossing? We zijn straks met negen miljard mensen op de wereld, en we hebben allemaal energie nodig. Het moet duurzame energie zijn in de eerste plaats. En daar zitten verschillende aspecten aan. Dat zijn aspecten van de bron: leg je zonnepanelen, kies je voor windenergie of hou je die kernenergie en die kolen toch nog een beetje achter de hand? Dit heeft ook heel veel te maken met isolatie van woningen en heeft ook heel veel te maken met gedrag. Dus de inzet op duurzame energie moet onze inzet zijn.

Kernenergie hoort daar wat ons betreft niet bij, maar dat staat ook heel duidelijk in het programma: "We zien geen toekomst voor kernenergie in ons land". Kan het helderder? Dus ik wil de verschillende amendementen die hierover zijn ingediend, toch helaas afraden. We kunnen Borssele de komende vier jaar niet gaan sluiten, dat kost klauwen met geld. Dus wees graag idealistisch en realistisch op dit punt. Ten slotte, Leudal heeft onze volle sympathie met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur, maar budgettair wordt het lastig om 2018 te halen. Die zeven zoveel honderdduizend hectare is toch een beetje de natte duim. Daar gaan we gewoon iets langer over doen. Ondertussen zorgen we dat we mooie parken hebben in de steden, dat we veel groen hebben rondom de dorpen en steden, en dat we gebruikersnatuur ook centraal stellen naast het behoud van biodiversiteit, want dat heeft twee kanten. Natuur maakt ook dat we ons goed en happy voelen, dat we gezond blijven en daar zetten we wat ons betreft op in. Dus 507 is sympathiek, maar we ontraden hem helaas. Dank u wel.

Riet de Wit: Dan nu Arjan Vliegthart als laatste spreker namens de congrescommissie. En Arjan, ik wijs je er op dat je collega's alle spreektijd al hebben opgesnoept. Ik vraag je dan ook om zo kort en bondig mogelijk te zijn.

Arjan Vliegthart: Zo gaat dat in het leven, mevrouw de voorzitter. Dank voor het feit dat ik nog heel even het woord mag voeren. En ik zal met een wiedewervelwind van 140 door de verschillende amendementen gaan. Anne-Marie Mineur spreekt over de waterschappen en vindt dat ze niet bij de provincies moeten. Het gaat er om dat waterschappen doen waarvoor ze opgericht zijn, namelijk pompen en niet babbelen. Dat wil zeggen dat we de politieke laag boven die waterschappen weg willen hebben. En laten we nou reëel zijn met elkaar: als in Zeeland de waterschappen met de provincies kunnen samenvallen, waarom kan dat dan niet in provincies die veel minder last hebben van water? Dat zou de vraag zijn van de programmacommissie. [applaus] Dan kom ik op het onderdeel onderwijs en ik wil daar graag speciale aandacht voor van de jongens en meisjes van de G500 die vandaag elders in het land zijn. En van de Jonge Democraten die vanochtend wilden vertellen dat de SP te veel geld uitgeeft. Ja, de SP geeft geld uit aan onderwijs, wij zijn tegen de langstudeerdersboete, wij zijn ook tegen de verhoging van de collegegelden, wij er voor dat we investeren in onderwijs, maar dat betalen we doordat we wat doen tegen bonussen en we geen subsidies geven aan bankiers die in problemen zijn en dan dreigen dat ze het systeem laten klappen. Dat is onze keuze. En daarom ben ik het helemaal eens met Neeltje Peters, zij zei: "Het is een goed hoofdstuk." De SP is de onderwijspartij van Nederland en laat je door niemand anders vertellen dat dat niet zo is. [applaus] Maar ook hiervoor geldt: we zijn realisten voor het heden en optimisten voor de toekomst. En vandaar dat ik de amendementen in noodtreinvaart doorloop. Daan Brandenburg, amendement 233, sprak over de harde knip tussen BA en MA. Volgens mij is het iets waar we het erg inhoudelijk mee eens zijn. Maar we vinden het net even te gedetailleerd om het op te nemen in het verkiezingsprogramma. Dan kom ik op amendement 280 van Jan Breur uit Veenendaal, die tegen landelijke eisen is voor HBO-diploma's. Ik stel voor dat af te wijzen. Want er zijn algemene vakken op het HBO-onderwijs waarvoor wel degelijk een goede landelijke toets noodzakelijk is. We hebben de afgelopen tijd te vaak meegemaakt dat er inflatie is geweest van HBO-diploma's, zodat mensen die afgestudeerd waren aan het HBO een diploma hadden dat in de volksmond helemaal niets meer waard is. Daar moeten we paal en perk aan stellen en dat doen we door de bestuurders van de HBO's op de huid te zitten, maar ook door er voor te zorgen dat die diploma's daadwerkelijk wat voorstellen. Daarom raden wij dat amendement af. Dan spreek ik tot Christiaan uit Emmen, die op een prachtige manier – veel gloedvoller dan ik het ooit zou kunnen doen – het amendement over de specialisten in de zorg aan de kaak stelde. Christiaan wees erop dat zij moeten betalen voor hun eigen opleiding. Ja Christiaan, we zijn het erg met je eens dat het bedrag van 13.000 euro per jaar inderdaad veel te veel is. En daarom heeft Renske Leijten zich in de Kamer daar ook tegen gekeerd. Maar wat jij voorstelt, dat gaat toch net even een stapje te ver. We zijn er niet voor, per definitie, dat specialisatie op specialisatie alleen maar uit publiek geld betaald moet worden. Zoals het er nu staat is het te rigide. En wat je betoogt, dat doen we al. Amendement 240 niet overnemen dus. Dan kom ik op 246 van Neeltje Peeters, over Artikel 23 en over het verzuilde onderwijs. Neeltje, is dat nou echt het probleem waar we in Nederland mee te maken hebben? Nee, zegt de programmacommissie, want het probleem waar we in Nederland mee te maken hebben is dat kinderen niet samen naar school toe gaan. En dat moeten we aanpakken. Dat wil zeggen dat de SP stemt voor invoering van de acceptatieplicht. Als er mensen – leraren – worden geweigerd, simpel om het feit dat ze homofiel of lesbische zijn, dan stemmen wij daar tegen. Dat mag niet. Maar laten we dat debat nou niet kapen door een discussie uit het verleden. Als we een nieuwe Grondwet zouden schrijven, dan zou Artikel 23 er niet in komen, wat onze partij betreft. Maar dat is geen reden om daar nu te vuur en te zwaard tegen te gaan strijden. Er zijn praktischere problemen die we moeten oplossen. Laten we daar alsjeblieft werk van gaan maken. Dat geldt ook voor het amendement uit Gorinchem van Paul Lutterkort over de klassengrootte. Dat amendement zegt: klassen op het middelbaar onderwijs moeten kleiner. Helemaal mee eens, maar het zou al revolutionair zijn als we de klassengrootte in het basisonderwijs verkleinen en daar gaat het allereerst om. Daar zitten onze jongste kinderen op school. Als dat lukt binnen vier jaar, dan kunnen we inderdaad – Renske Leijten zei het al – tijdens Roemer II de klassengrootte in het middelbaar onderwijs aanpakken. Dat zou het voorstel zijn van de programmacommissie. [applaus] Vervolgens sprak Wim Hoogervorst over amendement 267, over de toetsen in de onderbouw. De SP is niet voor een verplichte CITO-toets, ook niet in de onderbouw. Maar zoals het hier geformuleerd staat, is het te rigide. Scholen zijn geen toetsfabrieken, maar heel veel scholen werken al met toetsen op laag niveau, omdat het leraren soms handen en voeten geeft om onze kinderen op de juiste manier te scholen en hen datgene bij te brengen wat ze nodig hebben. Dus deze formulering is te rigide en de programmacommissie stelt voor om die af te wijzen. Dan

ga ik naar Bob van Vliet uit Delft, die sprak over amendementen 252, 253 en 254, over de masteropleidingen voor leraren. Ja, wij mogen in Nederland trots zijn op het feit dat wij leraren hebben die zich de benen uit het lijf lopen voor onze leerlingen. Leraren die er voor zorgen dat zij het onderwijs krijgen dat ze nodig hebben. Zij zijn de echte frontsoldaten in een strijd voor een beter Nederland. En daar moeten we apetrots op zijn. Maar dat wil niet zeggen dat we geen eisen mogen stellen aan ons onderwijs. En we moeten ook niet zeggen dat onze onderwijzers niet het beste opgeleid mogen zijn van wat we kunnen bieden. Kijk naar een land als Finland, waar het al ingevoerd is. Dat land wordt wereldwijd geroemd om haar prestaties op onderwijsgebied. En ja, er zijn uitzonderingen, denk aan technisch onderwijs, denk aan praktijkgericht onderwijs. En daarom hebben we amendement 581 van Nijmegen overgenomen. Dat lijkt ons de balans: gewoon onderwijs op masterniveau, en speciaal vakgericht onderwijs door specialisten. Dat is volgens mij de verdeling waar we voor moeten zijn. [applaus] Dan kom ik op amendement 245 van Arnout Hoekstra uit Vlaardingen en amendement 283 van Wim Hoogervorst over schoolgebouwen. Ja, geldt dat voor scholen bedoeld is moet ook in schoolgebouwen gestoken worden en inderdaad niet in andere prestigeprojecten. Dus Arnout: ja, het is goed als dat via de gemeente verloopt. Maar dan moeten die gemeenten het geld dat ze voor onderwijs krijgen, ook aan onderwijs uitgeven en niet aan straatlantaarnpalen. Dus daar zit een beetje de discussie in. Jij bent wethouder in Vlaardingen en jij weet hoe lastig het af en toe is. Als jij nou in tweede termijn met een overtuigend verhaal komt over hoe we dit kunnen inpassen, dan is de programmacommissie bereid om dat over te nemen. Dan kom ik op het tweede amendement van Neeltje Peters, over mensen die 27 jaar zijn, geen werk hebben, geen opleiding en die ook geen uitkering zouden krijgen. Mijn voorstel zou zijn om daar nog eens goed met elkaar naar te gaan kijken. Want het basisuitgangspunt zou moeten zijn dat jongeren óf werken óf studeren. En dat het eigenlijk een failliet is van ons systeem wanneer wij jongeren hebben die niet werken of leren, omdat een opleiding de beste garantie is voor een goede toekomst. Maar mocht het nou gebeuren dat mensen helemaal tussen wal en schip dreigen te vallen, dan moeten zij op een of andere manier ondersteund worden. Ik zou willen zeggen tegen Neeltje Peters: als jij het daar nou mee eens mee bent, geef dan de programmacommissie het mandaat om daar nog eens goed naar te kijken. Want het is volgens mij minstens net zo belangrijk dat wij jongeren aan een goede opleiding of aan het werk krijgen, zeker in een tijd waarin de jeugdwerkeloosheid oploopt. Matthias van Hunnik sprak over amendement 582: de kinderdagverblijven moeten laagdrempeliger en goedkoper worden. Als vader van twee jonge kinderen op een kinderdagverblijf denk ik: dat lijkt me een goed plan. Maar is dit nou onze eerste prioriteit? Nee, laten we er dan voor zorgen dat in ons basis-onderwijs allereerst geïnvesteerd wordt. We kunnen geld maar één keer uitgeven, en zolang de dekking ontbreekt – Ewout Irrgang zei het terecht – kunnen we daar niet aan. Ik had nog een onderwerp op mijn agenda gekregen, maar ik hou het heel kort. Dat gaat over Europa. Ik ben blij dat daar weinig over gesproken is. Er is een politieke partij in Nederland die dat tot het verkiezingsthema van 12 september wil maken. Ik zou zeggen: bring it on. Wij kunnen het aan, wij hebben het beste Europa-verhaal van alle politieke partijen. Socialisten zijn internationalisten. Maar als je echt internationalist bent, en voor internationale solidariteit, dan kun je niet anders dan kritisch zijn op deze Europese Unie, die banken en bedrijven voor burgers en mensen zet. En ja, daar kun je van alles aan toevoegen, zou ik willen zeggen. Dus ook bij amendement 535 van Daniel Westhoek uit Zoetermeer zeg ik: sociale rechtvaardigheid hoort daarbij, maar ook duurzaamheid hoort daarbij, solidariteit hoort erbij, er hoort een schier oneindige lijst van dingen bij. Dus ik stel voor om dat nu niet op te nemen, omdat we dan andere verwijten krijgen omdat we niet uitputtend zijn. Uitputtend kunnen we niet zijn, maar het beste programma over Europa kunnen we jullie wel bieden. Dank jullie wel.

Bob Ruers: Ik dank de leden van de programmacommissie voor hun grondige beantwoording van de vragen en commentaren. Het was grondig en interessant, maar heeft ook wat meer tijd gekost dan gepland, dus we moeten nu weer gauw snel verder. Ik wil daarom de sprekers, die voor de tweede termijn het woord willen voeren, alvast vragen om zich op te geven aan de zijanten waar ze ook gesproken hebben. Zodat we straks snel verder kunnen gaan en zodat we weten op wie we kunnen rekenen in tweede termijn. Dus geef u op, dan kan het snel verder. Vanaf deze plaats geef ik nu het woord aan Tiny Kox, onze fractievoorzitter in de Eerste Kamer, om onze gastspreker uit IJsland te introduceren. Tiny, aan jou het woord.

Tiny Kox: Beste partijgenoten, tussen de talrijke interessante internationale relaties, die we de afgelopen 20 jaar hebben opgebouwd in Europa en daarbuiten, neemt de man die ons zo meteen gaat toespreken een wel erg bijzondere plaats in. Hij loopt al heel lang mee in de linkse en groene beweging van zijn land, die hij heeft helpen oprichten. Hij is een activist tot in zijn haarvaten, hoewel hij weinig haar meer heeft tegenwoordig. Hij is gepokt en gemazeld door de lange weg om van zijn partij een van de grootste partijen van zijn land te maken. In 2007 verscheen zijn boek “Wij allemaal. De welvaartsstaat op een kruispunt”. Daarin verwoordde hij zijn kritiek op het neoliberalisme, de uitverkoop van de publieke sector en de groeiende inkomensverschillen. Hij analyseerde scherp de Europese Unie en de internationale gemeenschap en formuleerde zijn alternatieven voor een sociale, duurzame samenleving in een vreedzame en veilige wereld. Hij zat met mij in de Linkse Fractie in de Raad van Europa in Straatsburg, totdat hij in januari 2009 door een indrukwekkende volksopstand in zijn land – het beroemde potten en pannenprotest – naar huis werd geroepen. Hij hielp mee de rechtse regering omver te werpen en gaf de bevolking het vertrouwen in een linkse regering, om uit de grootste crisis ooit van zijn land te geraken. Sindsdien is hij achtereenvolgens minister van financiën, economische zaken en van visserij geworden. Want vissen hebben ze in zijn land meer dan wij koeien, varkens en kippen hebben.

Sinds die tijd moet hij nog harder werken dan voorheen, omdat hij zijn land van een bijna-bankroet moest zien te redden. Zijn land was immers het allereerste waar de financiële crisis insloeg als een bom. Of het hem gelukt is zijn land overeind te houden, en zo ja, hoe dan en tegen welke prijs, en wie dan wel de rekening krijgt – dat gaat hij ons zo meteen vertellen. Beste partijgenoten, hij vertelt dat verhaal momenteel op heel veel plaatsen in heel veel landen, omdat het bewijst dat er alternatieve wegen uit de crisis zijn. Deze week kreeg hij de parlementaire assemblee van de Raad van Europa in Straatsburg stil. Aansluitend ging hij naar Noorwegen, waar links tegenwoordig ook meeregeert, net zoals in Denemarken en Finland om maar eens wat te noemen. Overal wordt prijs gesteld op zijn ervaringen en wijze woorden. En vandaag is hij speciaal naar Nederland gekomen om ons zijn verhaal mee te delen en om zijn verhaal met ons te delen, zonder tegen ons te zeggen wat wij moeten doen, want daar zullen we zelf over moeten beslissen. Onze gast, die zo gaat spreken, spreekt ons toe in het Engels, omdat ik hem heb verteld dat slechts weinigen van ons echt goed IJslands spreken. Voor degenen die moeite hebben met Engels, zit er in de congresmap een samenvatting van zijn verhaal. Dat kan helpen om te volgen wat er de afgelopen jaren allemaal gebeurd en aangepakt is in IJsland. Dan hebben we over het land waar de aardgolven van Europa en Amerika met geweld op elkaar botsen, wat met veel stoom en kokend water gepaard gaat – een mooie metafoor voor de inspirerende wijze waarop daar nu een sociaal alternatief wordt gezocht om de gevolgen van een langdurig liberaal beleid te boven te komen. Ik zou zeggen, geef hem maar een mooi welkomstapplaus, hier is onze vriend, de vicepremier van IJsland, Stein Sigfusson.

[toespraak van de vicepremier van IJsland, Stein Sigfusson]

Bob Ruers: Beste mensen, we gaan snel verder na deze prachtige, inspirerende woorden. We zijn nu toe aan de tweede termijn. En zoals al te verwachten was: ruim de helft van de mensen die in eerste termijn hebben gesproken, wil ook in de tweede termijn spreken. Dus we gaan heel scherp op de tijd letten en ik verzoek alle 30 sprekers voor de tweede termijn zich al links en rechts op te stellen, en om zo snel mogelijk te spreken. Het mag korter dan één minuut, maar het zal in ieder geval niet langer zijn dan één minuut. Ik geef het woord nu aan Laurens Ivens. Wilt u alstublieft voortmaken, anders komen we verschrikkelijk in tijdnood. Oké, Diederik Olders eerst nu, laat maar komen. Laurens is er.

Laurens Ivens (Amsterdam): Na 12 september zullen er veel nieuwe SP-Kamerleden zijn, maar we zullen er ook een-tje missen. Ewout Irrgang stopt, de man die altijd een sociaal antwoord op een neoliberale crisis wist te verwoorden. Maar ook de man die zich hard inzette voor de verdrukten in Afrika. Ewout, dank voor je inzet in de Tweede Kamer en we zullen je missen. [applaus] In 2007 kwam Ewout met 65 voorstellen voor een beter ontwikkelingsbeleid onder de noemer “Een betere wereld begint nu”. Deze betere wereld moeten we natuurlijk niet nu alweer beëindigen. Of zoals Ewout al zei: Nederland moet niet de economische crisis op de allerarmsten in de wereld afschuiven. Socialisten kunnen altijd geld vinden voor solidariteit. We kunnen niet alles wat we willen, maar, zoals Ewout net zei, we gaan het beter maken in plaats van slechter. We gaan dus het geld voor ontwikkelingshulp beter inzetten. Maar nu holt het bedrag achteruit, omdat het een percentage is van het Bruto Nationaal Product dat ook achteruit holt. Niets doen maakt het slechter. Wij moeten straks afscheid nemen van Ewout Irrgang, maar laten we niet afscheid nemen van zijn inzet namens onze partij voor de allerarmsten in de wereld. Door straks wijzigingsvoorstel 553 aan te nemen, keren we niet alleen onze rug niet toe aan de dorstigen en hongerigen in Afrika maar geven we ook Ewout een prachtig afscheidscadeau.

Harry Burgers (Nijmegen): Geachte toehoorders, ik heb met heel veel genoeg en met heel veel bewondering geluisterd naar de toekomstige minister van sociale zaken. Bedankt voor jouw opmerkingen over mijn voorstel, maar ik meende daarin toch iets te beluisteren waaruit ik de conclusie trek dat u het niet goed begrepen had. Het gaat mij dus niet over hulp bij zelfdoding, dat die zou leiden tot zelfdoding, absoluut niet. Het is hulp bij zelfdoding en niet aanzetten tot zelfdoding. Dat is een groot verschil. En dan wil ik nog zeggen dat er in Duitsland, Frankrijk en België helemaal geen straf is op hulp bij zelfdoding. Waarom wij dat dan wel hebben? U weet waarschijnlijk wel dat dat is dankzij een artikel in de wet van 1880 of zo iets. Toen waren er hele andere argumenten. En dan wil ik nog – en dat is een kreet uit mijn hart – als laatste zeggen: ik ben nu al jaren lid van de SP, maar ik vind dat wij als SP moeten waken dat de kloof tussen rijk en arm en tussen oud en jong niet vergroot. Daar moeten we voor uitkijken.

Diederik Olders (Rotterdam): Ik wil het nog even hebben over nummer 443: moet de CO₂-reductie nou op 30 of 40 procent? Eric Smaling zegt: ik wil me graag houden aan de doelstellingen van de milieuorganisaties. En hij verwijst dan naar een rapport uit 2007. Hier heb ik er eentje van mei dit jaar, ondertekend door Milieudefensie, Natuur en Milieu, de Noordzee, Greenpeace en de Natuur- en Milieufederaties. En daar staat gewoon 40 procent in. Dus ik denk dat het nu opgelost is. Ten tweede trekken wij 456, 457 en 458 in, ten gunste van de goede voorstellen van Middelburg, 446, 447 en 448. Stem daarvoor, dat zijn voorstellen die ervoor zorgen dat we zo snel mogelijk stoppen met kern-energie en eerlijk zijn over wat we met kernafval doen. Stem daar dus voor, dat is heel belangrijk. Verder trekken wij 316 in ten gunste van 313 van Groningen. Kraken: dat verbod moet gewoon van tafel. Ten slotte trekken wij 128 in vanwege de toezegging aan Amsterdam dat de minima er op vooruit zullen gaan, dat vinden hij helemaal prima. Dan hebben we nog de 0,8 procent. Wij moeten als partij daar echt voor gaan stemmen. [Wilt u nu afronden?] Stem hiervoor.

Frank Futselaar (Zwolle): Partijgenoten, nog een keer amendement 106, over sociaal ondernemen. Dit amendement wordt overigens mede ingediend door de afdeling Amsterdam, dat was ik de vorige keer vergeten te zeggen. Ik ben blij dat de commissie deze keer niet heeft volgehouden dat het geen dekking heeft, dat is in elk geval winst. Maar wat ze nu feitelijk zeggen is: we hebben al een maatregel, we gaan werkgevers verplichten om arbeidsgehandicapten in dienst te nemen. En dat is inderdaad een hele goeie en belangrijke maatregel. Maar naast die sanctie moet je ook goeie, sympathieke prikkels hebben voor die ondernemers die zeggen "Wij willen een stapje verder, wij hebben een grotere ambitie". Wij willen als SP degelijk werk tegen een degelijk loon voor iedereen en dit voorstel kan daaraan bijdragen.

Petroesjka Sterk (Middelburg): Goed om te horen dat ook de congrescommissie constateert dat niemand hier voor kernenergie is en dat duurzaamheid op de eerste plaats komt. Mooi, want kernenergie blokkeert duurzaamheid. Kan het duidelijker? Ja, beslist. Wat ons betreft gaat het woord "moratorium" naar het mortuarium. We zien geen toekomst voor kernenergie. Steun voorstel 446, 447 en 448.

Ilya Jongeneel (Deventer): Over de leegstandswet kan ik het heel kort houden. Ik deed de suggestie dat het een Rijkswet zou moeten zijn. Dat was ook precies het voorstel van ons. Misschien ontstond de verwarring doordat het een Belgische wet is, want de Belgische gemeenten zijn een stuk autonomer dan in Nederland. Vandaar dat het in ons voorstel leek dat het een gemeentelijke wet moet zijn, maar dat is niet de bedoeling. De bedoeling is wel degelijk dat het een Rijkswet, een landelijke wet, zou worden. Met wel met de mogelijkheid voor de gemeenten om daar ook een eigen invulling aan te geven, omdat – dat staat ook in die Belgische wet – de belasting besteed moet worden aan armoedebestrijding en aan de wijken. En dat is iets voor de gemeenten, om daar zelf een invulling aan te geven. 583 was het nummer.

Fenna Feenstra (Sudwest Fryslân): Over het verbod op vastbinden, isoleren en drogeren. We zijn erg blij met het voorstel, om daar aan toe te voegen "de strikte voorwaarden", zodat er wel een uitzondering op plaats kan vinden. Dat doet recht aan zowel de patiënt als de medewerker – een menswaardige oplossing. En daarom trekken wij 200 terug.

Hans van Hooft (Nijmegen): Ik ben enorm geschrokken van het antwoord van de commissie, maar dat komt waarschijnlijk omdat ze niet goed naar de cijfers heeft gekeken en de getallen voor het bouwen van sociale woningen en de opbrengsten totaal door elkaar heeft gegooid. Ik zal het even simpel zeggen: de kosten van 200.000 sociale, betaalbare huurwoningen zijn 200 miljoen per jaar, de opbrengsten voor de economie zijn 30 miljard per jaar en de opbrengsten voor de staatskas zijn 10 miljard per jaar. 10 miljard per jaar versus 200 miljoen. Door de opbrengsten van die bouw kunnen we 50 jaar lang 200 miljoen betalen. Als je het niet gelooft, kun je het ook even zelf narekenen. Je hebt een woning voor 150.000 euro. Met alleen al 20 procent btw heb je al 30.000 euro. En je moet ieder jaar 1.000 euro in die woning steken. Dat betekent dat je al 30 jaar vooruit kunt. Behalve btw hebben we ook nog inkomstenbelasting en dat soort zaken. Kortom, dit plan verdient zichzelf niet alleen terug, het levert op korte termijn heel veel geld op. Geld dat we nu goed kunnen gebruiken. Het levert heel veel werk op, het levert heel veel economie op. En we moeten inderdaad over de lange termijn ieder jaar 200 miljoen betalen, maar dat is een schijntje bij wat het oplevert.

Arnout Hoekstra (Vlaardingen): Natuurlijk zijn er gemeenten die, nadat ze een school hebben gebouwd of een school hebben onderhouden, geld overhouden en dat geld vervolgens gebruiken voor lantaarnpalen, voor huishoudelijk hulp of voor sociale werkvoorziening. Als je dat geld wilt oormerken moet je voorstel 283 van West-Friesland Oost steunen. Maar als we niets meer doen dan dat, valt er helemaal niets meer te oormerken – dat is het voorstel van Vlaardingen, 245. Nu is het zo dat een schoolbestuur, dat de afgelopen jaren door fusie op fusie tientallen scholen heeft verworven, met het plan kan komen om een gigantische onderwijsfabriek neer te zetten op een kantoorlocatie. Dat schoolbestuur moet eerst bij de wethouder en de gemeenteraad langs gaan. Die moeten daar vervolgens wat van vinden en die kunnen dat tegenhouden. Als we niets doen, gaat dat onderwijsgeld, dat huisvestingsgeld, direct naar de schoolbesturen toe, zonder inmenging van de gemeenteraad, die dan alleen nog maar het bestemmingsplan heeft om op te kunnen sturen. Dan kunnen ze zelf die gekke plannen gaan bedenken en uitvoeren, om die kleine schoollocaties in de buurten terug te brengen tot onderwijsfabrieken op kantoorlocaties.

Marleen van Dam (Purmerend): Bedankt voor de beantwoording, vooral van Sharon over de asielprocedure en dergelijke. Dat geeft mij wel het vertrouwen dat er in het verkiezingsprogramma een goede koers staat. Ik wil alleen nog ingaan op wat Renske gezegd heeft over voorstel 383. Renske zei tegen de blauwdruk te zijn. En wij realiseren ons dat een blauwdruk heel rigide is. Maar wij pleiten voor minimale kwaliteitseisen. Dat is wat anders dan een blauwdruk. De jeugdzorg verschilt natuurlijk per gemeente. Samen met Unicef en organisaties als Defence for Children delen wij de zorg dat de jeugdzorg nu het gevaar loopt van de willekeur van wethouders en ambtenaren. Daarom pleiten wij toch voor het toevoegen van kwaliteitseisen en willen wij in ons voorstel het woord "blauwdruk" weglaten en wel "kwaliteitseisen" laten staan. We hopen dan wel op steun.

William van den Heuvel (Hengelo): De commissie zegt dat het feit dat we geen toekomst zien voor kernenergie in ons land, al voldoende duidelijk is. In het huidige voorstel staat nog steeds de zin: "voor kernafval dat nu nog vrijkomt

zetten we in op hergebruik, dan wel bewerken tot isotopen die minder lang gevaarlijk zijn". Dat betekent dat de SP daarmee feitelijk inzet op opwekkingsfabrieken met snelle kweekreactoren. Ik zou toch graag van de commissie horen waarom de commissie vindt dat dat goede oplossingen zijn voor het kernafvalprobleem. Wij zijn er in ieder geval van overtuigd dat opwekkingsfabrieken en snelle kweekreactoren geen oplossing voor het afvalprobleem zijn, in elk geval geen aanvaardbare oplossing. Daarom moeten we zo snel mogelijk stoppen met kernenergie. Stem daarom voor de amendementen van Middelburg: 446, 447 en 448.

Daan Brandenburg (Groningen): Ben je voor kraken of ben je tegen leegstand? Dat vroeg de commissie. Laat ik het beeld wegnemen dat de afdeling Groningen bestaat uit langharige krakers met bakbrommers en honden. Het gaat ons om de leegstand. Er staat een kleine zeven miljoen vierkante meters alleen al aan kantoorpanden leeg in Nederland. Volgens mij kunnen we daaruit concluderen dat gemeenten bij lange na niet de mogelijkheden in deze suf geamendeerde wet gebruiken. Dus kraken blijft een rechtvaardig nood- en pressiemiddel. Dan vinden wij dat de formulering – zoals die nu is – te zwak is, te herzien en te aangepast. Ze zegt niets over een eventueel kraakverbod. Dus wat ons betreft moet dat gewoon teruggedraaid worden. Dan nog even dit: ik ben het volledig eens met de commissie dat de SP de onderwijspartij, de enige van Nederland. Dat laat ROOD ook zien met alle acties die zij voert. Maar met het oog op alle studentenorganisaties, die nu weer stemadviezen en stemwijzers uitbrengen, zou ik er toch voor willen pleiten om de harde knip in het programma op te nemen.

Jan Breur (Veenendaal): In de eerste termijn heeft een aantal afdelingen gezegd hoe mooi hun woonplaats is. Ik zou zeggen: vlak Veenendaal ook niet uit. En tegen de mensen uit onder andere Zoetermeer wil zeggen dat Veenendaal één pluspunt heeft: wij hebben geen koopzondagen. Leve de Bible Belt! Ik wil graag Arjan bedanken voor zijn reactie op ons amendement. Helaas zien wij het toch anders. Het is natuurlijk niet zo dat wij tegen kwaliteitseisen in het HBO zijn. We hebben ook gezegd dat daar waarborgen voor te bedenken zijn, bijvoorbeeld met certificering van examinatoren en docenten, en met visitatiecommissies. Maar landelijke examens leveren toch een soort van eenheidsworst op. Over de basisscholen hebben we gezegd: we willen daar geen toetsfabrieken van maken, en dat moeten we ook niet van onze HBO's willen. En laten we in gedachten houden: wij zijn de onderwijspartij.

Wim Hoogervorst (West Friesland Oost): Allereerst dank voor drie bemoedigende antwoorden. Dan blijft er nog eentje over, voorstel 267. Inderdaad, het verkiezingsprogramma spreekt zich uit tegen de verplichte toetsen, ook in de onderbouw. Inderdaad, in de Wet op het primair onderwijs wordt nergens een toets verplicht gesteld. Toch is er in het inspectieregime ingeslopen dat kwaliteit van onderwijs alleen beoordeeld kan worden via groeiende scores. Of scores groeien kan alleen maar bepaald worden door toetsen en dan ook alleen door toetsen aan het eind en aan het begin van de basisschool. Straks ook in de peuterspeelzaal? De verplichting sluipt op deze wijze toch ongemerkt het onderwijs in. Roep dit een halt toe. En als het afnemen van toetsen door ons gezien wordt als het bieden van handvatten aan het onderwijspersoneel, dan is er volgens ons iets grondig mis met onze visie op het onderwijs. Goed onderwijs is meer als reageren op toetsuitslagen. Alle leerkrachten in Nederland weten dit en willen ook meer, maar de enorme toetsdruk onderdrukt het plezier in het werk. Maar vooral: het belet ook het kind om zich op een persoonlijke, sgezonde manier te ontplooien.

Anke van Hest (Eindhoven): Heel kort en krachtig. De congrescommissie zei het al: het leeft echt en daarom steunen wij nu ook de amendementen van Middelburg, 446 en 448. Onze moties trekken we in. En als je echt geïnteresseerd bent in "Een schone toekomst", zoals hoofdstuk 11 heet, steun dan motie 446 en 448.

Daniel Westhoek (Zoetermeer): Renske, jouw woorden over betere rechten voor mantelzorgers zijn me uit mijn hart gegrepen. Het voorbeeld dat je daarbij gaf spreekt ook boekdelen: die vrouw die jarenlang voor haar man gezorgd heeft en nu met niks zit sinds die man is overleden. Daarom hebben wij juist voorstel 162 ingediend. Je geeft zelf aan: er is geen dekking. De afdeling Zoetermeer wil meegeven dat er een belangrijke rol is weggelegd voor de werkgevers, zodat die de rekening daarvan dan maar gaan betalen. Sharon, bedankt dat je ons nu steunt in het beperken van het aantal koopzondagen. Ik denk dat we daarmee zeker de kleine ondernemers een heel stuk zullen helpen.

Neeltje Peters (Amsterdam): Eerst over nummer 272. We zijn blij met het antwoord van Arjan. Het was natuurlijk niet ons idee om er niet vanuit te gaan dat jongeren onder 27 leren of werken. Dat geldt voor ons trouwens ook, voor iedereen tussen de 28 en de 65. Als de commissie het met het principe eens is en dat mooi op kan schrijven, dan vertrouw ik erop dat het er helemaal goed in komt. Dan voorstel 246 over de verzuiling in het onderwijs. De commissie vraagt zich af: "Moeten wij ons hiermee bezighouden?" Mijn antwoord is: "Ja." Dit is geen discussie van het verleden. En natuurlijk is de acceptatieplicht een goede eerste stap, maar niet meer dan dat. De instituties blijven intussen overeind, de dure lobby van het bijzonder onderwijs gaat door, en we kunnen nog steeds niet goed een gezamenlijke vuist maken tegen de segregatie. De SP is opgericht voor fundamentele partijkritiek. Laten we daarom doorpakken en een eerste stap maken op weg naar een gedeelde toekomst.

Ed van der Schaft (Zevenaar): Als er beloofd wordt dat kleine ondernemers een eerlijke kans krijgen, als grote bedrijven niet langer restricties en samenwerkingsverbanden mogen hanteren die (a) de wet omzeilen en (b) kleine

bedrijven het werken onmogelijk maken, dan trekken wij ons amendement, nummer 2, in. Graag wil ik hierover straks even met Sharon Gesthuizen van gedachten wisselen.

Patrick Adriaans (Amstelveen): Nogmaals over 177, de algemene middelen, al was dat het minst belangrijke punt. Maar als wij volledige inkomensafhankelijkheid gaan invoeren, dan is de makkelijkste manier vervolgens om dat te gaan doen via de belastingen. Dat is minder bureaucratie en we breken de macht van de zorgverzekeraars. Dat is punt één. Een veel belangrijker punt voor ons is dat in het amendement ook gezegd wordt dat kwaliteit van de zorg leidend moet zijn. Het lijkt een open deur, maar als we dat niet opschrijven, dan vervallen we in detail. We moeten dat echt doen. Het enige punt waarin dat opgeschreven is, is het punt over fusies: dat daar kwaliteitsredenen leidend moeten zijn. Het moet toch wel iets breder zijn en het allerbelangrijkste is dat de medewerker en de cliënt – patiënt, bewoner – in de zorg samen centraal moeten staan. We zien te vaak – ik heb zelf vaak actie gevoerd voor de CAO-VVT – dat allerlei andere partijen zeggen: "Maar dat is niet in het belang van de cliënt, niet in belang van medewerker." En daarom moeten we zeggen: "samen". Dat is wat we in het verkiezingsprogramma ook moeten uitspreken. Stem voor 177.

Christiaan Serbanescu-Kele (Emmen): Ten eerste: Arjan, bedankt voor je antwoord. Maar helaas vond je mijn voorstel met betrekking tot de eigen bijdrage voor vervolgoopleidingen te rigide. Want het zou ons te veel vastpinnen op het wel of niet geven van publieke subsidie aan opleidingen. Het is niet zozeer een kwestie van wel of geen publieke subsidie, het gaat erom of het droombeeld dat mensen van hun toekomst hebben financieel wel of niet mogelijk is, alleen maar op basis van de dikte van hun portemonnee. En daarnaast, 80 miljoen wordt er bespaard met het verpesten van de toekomst van 20.000 jongeren. Hoeveel besparen we door mensen die overbodig zijn uit de managementfuncties in ziekenhuizen te zetten? 1,2 miljard of zoiets, dacht ik. Dus het is symbool-politiek. Het is symptoombestrijding op basis van symbolen. Het is geen detailpunt, het is een principe kwestie. En wij weten allemaal dat onze partij de partij is met de beste principes. We hebben nu de kans om dat aan de rest van Nederland te laten zien. Dus vind jij dat iedereen de kans moet krijgen om een droomopleiding na te streven? Vind jij het te gek voor woorden dat – voor symboolpolitiek – jongeren compleet de schulden in worden gejaagd? En vind jij dat de SP de kans moet grijpen om haar nieuwe predicaat als de onderwijspartij waar te maken? Stem dan alsjeblieft op voorstel 240. Want slim zijn alleen als je rijk bent, ik dacht het niet.

Jeroen Pomper (Hoogeveen): Volgens mij heeft de commissie niet goed begrepen wat ik gezegd heb. Dus ik zal het nog een keer weer duidelijk uitleggen [in het Drents]. Nu weer gewoon in het Nederlands. De strekking van motie 511 wordt niet goed begrepen. Ik heb namelijk helemaal niet gezegd dat het Nedersaksisch of Limburgs toegevoegd moeten worden aan de Rijkstalen. We hebben gevraagd om deze erkende streektaalen aan te moedigen. De overheid is conform het Europese Handvest van Streek- en Minderheidstalen namelijk verplicht om erkende streektaalen aan te moedigen. Dus het is gewoon een verplichting van de overheid, waar wij ons als SP over uit kunnen gaan spreken. Dat het einde dan zoek is, vind ik geen argument. Het argument is dat de overheid haar verplichtingen gewoon moet nakomen. Dus 511 op bladzijde 117: kruisje er voor, dan komt het helemaal goed.

Anne-Marie Mineur (De Bilt): Ik wil nog even reageren op Renske's uitspraak over het pgb. We zijn uiteraard groot voorstander van pensioenopbouw voor mensen die pgb-zorg verlenen. Daar is uiteraard geen discussie over. Maar het pgb wordt vaak ingezet als zorg in natura niet voldoet. Waarom? Omdat er meer maatwerk moet worden geleverd dan zorg in natura kan leveren. En met onze amendementen drukken we het congres op het hart om het pgb niet op te geven en te blijven knokken voor maatwerk. Wat betreft de waterschappen, nummer 46, zei Arjan: de politiek laag moet er af. Ja, graag. Volgens mij was niemand er voor dat die politieke laag er op kwam. Maar de waterschappen bestaan al honderden jaren en daar kijken ze in het buitenland jaloers naar. En het is prima dat ze in Zeeland twee waterschappen hebben samengevoegd tot een Zeeuws waterschap. Ik neem aan dat de provincie dat in overleg met de waterschappen heeft geregeld. Maar om dat van hogerhand in één klap op te leggen, dat vinden we geen goed idee. We handhaven onze amendementen.

Karl Lutterkort (Gorinchem): Ik wil even ingaan op een punt waarover ik het in eerste termijn gehad heb en dat eigenlijk niet opgepikt is. Volgens mij spreken wij over een verkiezingsprogramma en niet over een begrotingsprogramma of een concept-begroting of zoiets. Dat betekent dat wij onze wensen, ook als die niet allemaal realiseerbaar zijn, toch in dit verkiezingsprogramma kunnen vastleggen en – sterker nog – in een aantal gevallen moeten vastleggen. Dat betekent wat ons betreft dat wij volhouden, met grote steun aan diegenen die zeggen dat de pensioenen en 65 als de AOW-gerechtigde leeftijd gehandhaafd moeten worden. Alle voorstellen in dat opzicht steunen wij. Als wij werkelijk een onderwijspartij zijn, kameraden, dan moeten we ook over de klassengrootte in het voorgezet onderwijs iets opnemen. Dus steun ons amendement 261. Amendement 553 – 0,8 procent voor ontwikkelingssamenwerking – steunen wij om diezelfde reden ook.

Max Jansen (Amstelveen): Dit gaat over amendement 314. Dat is hetzelfde als amendement 313 van Groningen, over de Wet kraken en leegstand, met de aanvulling dat die krakers ook huurrechten moeten hebben. Dus als je op 314 stemt, stem dan ook op 313. En overweeg ook 314 te stemmen als je op 313 stemt. Ik wil graag nog een keer benadrukken dat de maatregelen, die de SP voorstelt om de leegstand tegen te gaan, goed zijn. Maar ze kunnen kraken niet ver-

vangen als laatste vangnet om leegstand te voorkomen. Daarom moet kraken uit het Strafrecht gehaald worden, zodat civiele rechters de rechtmatigheid van kraken kunnen toetsen, net als vroeger. Kraken is nodig, omdat er geen garantie is dat de maatregelen, die de SP nu voorstelt, direct effect zullen hebben. Dat blijkt uit de uitvoering van de huidige Wet kraken en leegstand. In Amsterdam is de wet gebruikt om 95 procent van de kraakpanden te ontruimen, terwijl er nog geen boetes worden uitgedeeld aan de eigenaars van leegstaande panden, wat wel in die wet vermeld staat. In Amstelveen is dat laatste ook een groot probleem. En dit gaat om de wet zoals deze nu is, inclusief alle amendementen die de SP heeft ingediend. Dus daarom: stem voor 314.

Eric Maassen (Voorschoten): Ik wil het nog een keer hebben over twee woningmarkt-amendementen: 298 en 307. Over 298 – het voorstel om de hypotheekrenteaftrek op de lange termijn af te schaffen en te vervangen door een woontoeslag – zegt Ewout namens de congrescommissie: "Wij zijn hier geen voorstander van" Verder geeft hij daar geen toelichting op. Dat vind ik nog al raar, want Paulus Jansen – ook lid van de congrescommissie – zei zo'n tien dagen geleden: "Wat me erg aanspreekt is het voorstel om de hypotheekrenteaftrek en de huurtoeslag op te laten gaan in een woontoeslag." Het gaat om een woontoeslag die eigendom-neutraal is en waardoor het niet meer uitmaakt of je huurt of koopt. Het is dus een idee waar wij als SP ook al lang voor pleiten. Dat is precies wat wij hier voorstellen. Dus ik zou zeggen: Paulus Jansen doet het ook, dus stem er voor. Dan 307. De congrescommissie zegt: "Kies maar wat u wilt, maar het kan wel voor tweedeling zorgen in arme en rijke wijken." Dat is een beetje overdreven. Tenminste, met deze percentages zal dat niet gebeuren. Want wij stellen voor om maximaal een half procent boven de inflatie de huur te verhogen. En een half procent, dat is 2,50 als je een huur hebt van 500 euro. Met zulke percentages zal de woningcorporatie de wijk niet kunnen verdelen in een arm en een rijk deel, maar het zorgt wel voor een eerlijke huur.

Patrick Zoomermeijer (Zaanstad): De congrescommissie sloot net haar beantwoording af met de terechte kritiek op de Europese Unie van de bazen en de grote bedrijven. Het is de kritiek die ik ook heb geuit. Het is een neoliberale Unie, dus waarom zouden wij ons bij de 3%-norm neerleggen? Het is een liberaal keurslijf waaruit we niet kunnen ontsnappen, terwijl wij onze eigen omstandigheden hebben, een eigen economie die niet te vergelijken is met het gemiddelde van de EU of sommige andere landen. En uiteindelijk kan het keurslijf tegen ons gebruikt worden om ons te dwingen de economie kapot te bezuinigen, zoals nu bijvoorbeeld in Griekenland gebeurt. Maar wat we nodig hebben is een New Deal, zoals Roosevelt tijdens de crisisjaren in de Verenigde Staten invoerde om het land weer weder op te bouwen. Daarom wil ik toch tegen de 3%-norm blijven pleiten. Dan over de vreemdelingendetentie. Wij hebben in Zaanstad helaas de bajesboten liggen. Daar zitten honderden vluchtelingen opgesloten. Die hebben we ook zelf bezocht. Ze zitten van vijf uur 's middags tot negen uur 's ochtends in een klein kamertje, met z'n tweeën, zonder privacy. Voor de rest kunnen ze alleen luchten in kleine kooien buiten. Ze moeten betalen voor telefoonkaarten. Ze moeten boodschappen voor drie keer het geld kopen. En het zijn bijna allemaal mensen die niet terug kunnen keren. Ze willen wel, maar ze kunnen niet. Landen als China nemen hen niet terug. Voor die mensen hebben we amendement 59 ingediend. Ik hoop dat jullie voor stemmen uit het oogpunt van menselijkheid.

Quirinne Velter (Rotterdam): Rotterdam is erg blij met de punten over het asielbeleid. Ook erkennen wij dat er veel uitgeprocedeerde asielzoekers zijn die niet terug willen. Maar ons voorstel, 62, gaat juist over de mensen die buiten hun schuld niet terug kunnen, bijvoorbeeld omdat de landen van herkomst niet meewerken of te onveilig zijn, zoals de landen die Sharon al noemde, Somalië en Irak. Dat is een duidelijk verschil. Deze mensen worden namelijk verplicht om in de illegaliteit te blijven. Daarom vragen we uw steun voor voorstel 62.

Frank Köhler (Amsterdam): Dank voor het antwoord van de commissie. Dat betreft ons voorstel 126, op bladzijde 37. De commissie zegt: "Met het programma, zoals het nu voorligt, verkleinen we de inkomensverschillen al. En het gevolg van het programma is ook dat de minima er meer dan de indexatie op vooruit zullen gaan. Maar 5 procent extra is op dit moment niet waar te maken." Wij pakken de suggestie op om ons voorstel aan te passen en de woorden "met in totaal 5 procent" er uit te schrappen. We gaan er vanuit dat de commissie dit dan overneemt. Dan wat betreft voorstel 300 op bladzijde 72, over de villasubsidie, die hypotheekrenteaftrek voor meer dan 350.000. Eric zegt daarover – overigens dank voor zijn hartelijke woorden aan mijn adres – dat het afschaffen toch ook weer niet al te snel moet gaan, want mensen die anderhalf of twee keer modaal verdienen zijn de klassenvijand niet. Nee, wat het laatste betreft heeft hij gelijk. Zelfs de rijken zijn onze vijand niet, maar om ze nou te gaan subsidiëren, dat gaat wel weer heel ver de andere kant op. Hypotheken van 350.000 en veel meer komen terecht bij mensen met tweeënhalf keer modaal of nog veel meer. En daar zegt het programma over: "een geldverslindende subsidie voor mensen die best zonder die subsidie kunnen". Wat wij nu voorstellen is: maak daar nu in vijf in plaats van in tien jaar een einde aan en stem dan voor voorstel 300.

Bob van Vliet (Delft): Dat voorstel over docenten en masteropleidingen waar er drie van waren, is er nog maar eentje van nummer 251, omdat de wetenschappelijke opleiding niet per definitie beter is dan de andere voor docenten. Maar het meest van mijn tijd wil ik aan iets anders besteden. Vrachtauto's mag je legaal produceren en verkopen. Dat is wel gereguleerd, en dat is mooi want die dingen kunnen ongezonder zijn. Ook de verkoop en productie van tabak is legaal maar gereguleerd. De verkoop en productie van alcohol is legaal en gereguleerd. Legaliseren betekent niet het zomaar iets op zijn beloop laten gaan, dat alles maar mag. Juist door het te legaliseren kun je het reguleren. Juist dus door

ook de teelt en de verkoop van softdrugs volledig uit de criminaliteit te halen, kun je zorgen dat die telers niet meer op zolderkamertjes brandgevaarlijke situaties maken, maar gewoon winstbelasting gaan betalen. Je krijgt er ook veel kleine ondernemers bij cadeau. Nogmaals: juist door te legaliseren en niet alleen te reguleren. Om af te sluiten wil ik ook terugkomen op wat ik de vorige keer zei: laten we er ook op dit punt niet slap omheen lullen. Laten we het beestje gewoon bij zijn naam noemen. Stem voor voorstel 226, legaliseren die hap.

Matthias van Hunnik (Nijmegen): Dit gaat over voorstel 576 op dat extra Nijmeegse velletje. Ik hoor dat de commissie in principe positief staat tegenover het verhaal over de werkvergunningen voor werknemers uit alle Europese landen. Dat is ook niet zo gek, want ik heb het Paul Ulenbelt in de Kamer ook wel eens horen zeggen. Het is goed dat we nu eerst de problemen oppakken die we met de Oost-Europese werknemers nu hebben. Wij stellen in ons voorstel dan ook dat we op termijn toe willen naar vergunningen voor iedereen. Dus dit lijkt mij een logische toevoeging aan het programma. Dan 582, over de peuterspeelzalen: we moeten voorkomen dat de meest kansarme kinderen met een achterstand aan het basisonderwijs beginnen. Dat moeten we als SP niet willen en daarom hoort dit in ons programma te staan. En ten slotte zag ik daarnet mensen bladeren toen Hans van Hooft het had over zijn geweldige plan voor de woningbouw. Dat is voorstel 572, dan kan je het nog even opzoeken.

Riet de Wit: Dank u wel allemaal voor uw inbreng. Voordat de programmacommissie tot de beantwoording zal overgaan, zou ik eerst het woord willen geven aan onze kersverse voorzitter van ROOD, die een boodschap voor ons heeft. Lieke Smits, aan jou het woord.

Lieke Smits (voorzitter ROOD): Beste partijgenoten, als jongere zie ik mezelf graag als een apart onderdeel van de samenleving. En veel jongeren denken daar net zo over. Wij gaan namelijk naar school met andere jongeren, we bouwen vriendschappen op met andere jongeren en we maken dezelfde verandering door als heel veel andere jongeren. Veel jongeren maken zich zorgen over de samenleving. Ze maken zich bijvoorbeeld zorgen of ze wel een baan kunnen vinden. Eén op de tien jongeren in Nederland is werkloos. Ze maken zich ook zorgen over het betalen van de huur aan het einde van de maand. Wat dat betreft zijn we eigenlijk net als andere mensen. Ook wij zien dat opa en oma slechts nog nummers zijn in het verpleeghuis, dat er door de zuster nog maar enkele minuten besteed mogen worden aan het toiletbezoek. Jongeren maken zich heel veel zorgen over de samenleving waarin ze opgroeien – een samenleving die gebaseerd is op ieder voor zich en waar de georganiseerde solidariteit steeds verder wordt afgebroken. Maar de laatste tijd hoor ik steeds vaker dat jongeren andere belangen hebben dan ouderen. De jonge generatie zou lijnrecht tegenover de oude generatie staan. En er wordt zelfs gesproken van een generatieconflict. Volgens de berichten is het de schuld van de ouderen dat de zorg over een paar jaar onbetaalbaar is, en zijn het ook die ouderen die onze pensioenpot leeg snoepen. Tegen de tijd dat mensen van mijn generatie aan hun pensioen toe zijn, is er niets meer over. Er wordt dus een beeld gecreëerd dat jongeren tegenover ouderen staan. Maar is het zo dat je alle jongeren tot één groep mensen kan rekenen? Zijn de jongeren een homogene groep mensen met precies dezelfde eigenschappen? Een student en een jonge metselaar vinden het allebei belangrijk dat hun oma goede zorg krijgt. Maar daarnaast vraagt de metselaar zich af of hij nog wel kan werken als hij 65 is, terwijl de student zich druk maakt over betaalbare huisvesting. Zij hebben niet altijd dezelfde belangen. En als ik dan studenten met chique blouses op televisie hoor praten over een generatieconflict of over generationele verdelingsvraagstukken, dan vraag ik mij wel af wie zij zijn. Wie vertegenwoordigen zij eigenlijk? Praten zij namens de studenten op de kappersopleiding? Vertegenwoordigen zij de Rotterdamse jongere die zijn wijk achteruit ziet gaan? Nee, die jongeren voelen zich niet vertegenwoordigd door studenten in maatpakken, die consequent ouderen in een kwaad daglicht zetten. Zij horen al jaren dat het allemaal beter gaat worden, maar zien hun omgeving alleen maar achteruit gaan. Het onderwijs wordt steeds duurder, maar de kwaliteit gaat omlaag. Zorgverzekeringen zijn onbetaalbaar geworden en de pil wordt niet eens meer vergoed. De discussie over het generatieconflict is een elite-discussie, een discussie die wordt gevoerd onder een kleine groep van hoog opgeleide, politiek geïnteresseerde jongeren. En dat is prima, met hen ga ik ook graag de discussie aan over de vraag of er daadwerkelijk sprake is van een strijd tussen generaties of dat er een andere, een veel grotere strijd gaande is. Een strijd tussen klassen. [applaus] Maar de meeste jongeren die ik spreek, vinden helemaal niet dat hun vader hun pensioen steelt. Hij heeft daar namelijk recht op na een leven lang heel hard gewerkt te hebben. En zij vinden ook niet dat de zorg onbetaalbaar wordt. Ze vinden het logisch dat je in een beschaafd land zorg geeft aan iedereen die dat nodig heeft. Jongeren weten namelijk heel goed in wat voor land zij willen wonen: een land waarin je mee mag bepalen hoe je eigen omgeving er uit ziet. Want opgroeien in een samenleving waar je niets over te zeggen hebt, dat wil helemaal niemand. De jongeren willen hun eigen land weer terug. Zij willen een betere samenleving. En op het moment dat ROOD haar hand uitsteekt, dan strijden juist deze jongeren mee voor een mooi Hengelo of een sociaal Amsterdam. Ik sluit mij volledig aan bij de G500 als zij opkomt voor jongeren die een nieuwe vorm van politiek willen. Maar dan heb ik het niet over het bestormen van congressen. Nieuwe politiek betekent voor mij meer democratie. Een democratie waarin je samen met je docenten bepaalt hoe het onderwijs er uit ziet. Een democratie waarin je samen met de buurtbewoners beslist over voorzieningen in de wijk. Hoezo willen die studenten dan congressen bestormen? Wij moeten de hemel bestormen. [applaus] En daarom blijft ROOD samen met al deze jongeren de strijd aan gaan, de strijd tegen de hoogste jeugdwerkloosheid in jaren, die nog steeds toeneemt. ROOD blijft vechten tegen managers in het onderwijs, die hun zakken vullen met onderwijsgeld. En wij blijven strijden tegen de toenemende tweedeling in Nederland, waardoor meer dan 300.000 kinderen opgroeien in armoede. Wij blijven actievoeren tegen huisjesmelkers

die hun huurders uitbuiten. En alle jongeren die willen strijden voor een sociale samenleving, hebben we nodig. Al deze jongeren hebben, net als de ouderen, op 12 september de keuze: Wil je leven in het land van Rutte of in het land van Roemer?

Riet de Wit: Dank je wel, Lieke. En heel veel succes als ROOD-voorzitter. Wij gaan verder met ons programma en nu is het woord aan de programmacommissie voor de beantwoording in de tweede termijn. Het woord is aan Ewout Irrgang.

Ewout Irrgang: Beste partijgenoten, tot slot nog een aantal opmerkingen naar aanleiding van jullie opmerkingen in de tweede termijn. Laurens uit Amsterdam, ja jongen, ik ga jou ook missen, maar bedenk wel: ik ga uit de Kamer, maar niet uit de partij. Ik heb je volgens mij ooit lid gemaakt van deze partij, maar wat ik je nooit heb geleerd is dat socialisten altijd geld kunnen vinden. Ik heb jou altijd geleerd dat ook socialisten zuinig moeten zijn. En ook met de magere economische groei in de komende jaren gaat het hulp-budget, het geld voor internationale solidariteit, de komende jaren omhoog. En we moeten het amendement dat door de afdeling Amsterdam is ingediend, toch ontraden. De afdeling Zwolle merkte op dat wij geen bezwaar hadden gemaakt tegen het ontbreken van de dekking. Nou, bij deze dan: er is ook geen dekking voor het amendement, dus we moeten het echt ontraden, ook omdat wij nog andere oplossingen hebben. Dan afdeling Nijmegen. Ja, het spijt me wel, Hans van Hooft, maar die dekking die jij erbij bedenkt, is toch een vorm van jezelf rijk rekenen die wij niet voor onze rekening kunnen nemen. Het kost 200 miljoen per jaar, 65 jaar lang, als ik je voorstel goed begrijp. En je kunt niet de Btw-opbrengsten daaraan toerekenen als vorm van dekking, want mensen hebben natuurlijk maar één inkomen van bedrijven. Dus als ze het geld daar uitgeven, hebben ze ergens anders minder consumptieve uitgaven waar BTW over binnenkomt, dus dan verlies je het aan de andere kant weer. Dat is dus geen deugdelijke dekking. Voorschoten zei: Paulus was het wel met mij eens, Ewout Irrgang. Ik keek naar Paulus in de zaal en hij begon toen allerlei driftige gebaren te maken – ik zal ze hier niet nadoen. Maar de strekking daarvan was dat hij dat toch wel leek te ontkennen. Frank Köhler uit Amsterdam: ja, met die aanpassing nemen we het amendement over de verhoging van het sociaal minimum graag over. Patrick Zoomermeijer uit de Zaanstreek: ja, we hebben elkaar toch niet helemaal goed begrepen, want jij pleit voor een 'New Deal'. Nou, wij pleiten voor een stimuleringspakket in 2013, om de economie weer op gang te brengen, om te stimuleren in plaats van te frustreren. Maar daarna, als de economie hersteld op gang gekomen is, willen we echt het begrotingstekort saneren. En dat doen we niet omdat dat vanuit Brussel moet, want die zegt 3 procent in 2013 en dat gaan we niet doen. Maar er is niks links aan om op de lange termijn een begrotingstekort te houden. Ook om die reden moeten we het amendement ontraden. Tot slot, partijgenoten, ik ben in 1997 lid van de SP geworden. Toen hadden we twee zetels in de Tweede Kamer. We waren net zo groot als de SGP. Ik heb sinds 1998 bijna 14 jaar onafgebroken – ik heb nog een korte tijd bij de Nederlandsche Bank gewerkt – voor de Tweede Kamerfractie van de SP gewerkt. Ik ga nu weg uit de Tweede Kamerfractie en vertrek als Kamerlid, op het moment dat we mogelijk de grootste partij worden. Dus het is ons niet slecht vergaan in die tijd. Ik wil u graag bedanken voor al het gestelde vertrouwen in mij. Het was mij een eer om uw volksvertegenwoordiger te zijn. [applaus]

Renske Leijten: Nou Ewout, bedankt. De bloemen krijg je nog, ik denk in maart, een beetje laat, maar het applaus is meer dan terecht. Meneer Burgers uit Nijmegen, de kloof tussen jong en oud is iets wat wij als partij proberen te bevechten en ik ga niet over het verhaal van onze ROOD-voorzitter heen. Volgens mij zit dat goed in onze partij. Als het gaat om het niet of wel strafbaar stellen van hulp bij zelfdoding, dan stellen wij voor om de voorzichtige lijn te hanteren en het niet uit het strafrecht te halen. Dan het voorstel over het vastbinden in de zorg: of dat verboden is of niet. Ik ben blij dat Zuidwest Friesland mijn uitleg en de tussenzin accepteert. Volgens mij is het goed als we blijven zeggen dat dat niet normaal is. En ja, natuurlijk moeten we vechten tegen de slechte arbeidsomstandigheden in de zorg die ervoor zorgen dat er wordt vastgebonden. We accepteren niet dat die slechte werkomstandigheden bestaan. Daniel Westhoek, uit Zoetermeer, weet het zo charmant te brengen, alsof ik zou gezegd hebben: stemt u maar gerust voor amendement 162, het zorgverlof met behoud van pensioenpremie, alsof we dat steunen. Dat is niet het geval. Wij zullen er voor blijven knokken, we zullen ook werkgevers echt blijven aanspreken als zij hun medewerkers geen zorgverlof laten opnemen. Maar we kunnen op dit moment dit amendement niet aannemen, vinden wij, omdat het nu niet haalbaar is. Anne-Marie Mineur, het persoonsgebonden budget is een mooi middel voor mensen die in de reguliere zorg geen goede zorg kunnen krijgen. Maar ik zou toch het liefst het persoonsgebonden budget overbodig willen maken. En dat we de reguliere zorg zo goed maken dat de eigen regie van bewoners en patiënten centraal staat, waarbij personeel en arbeidsomstandigheden niet uitgespeeld worden over de rug van de mensen die zorg nodig hebben, want dat gebeurt op dit moment. Ik raad jullie aan die amendementen niet aan te nemen. Wij hebben een fors verbeteringsplan voor het persoonsgebonden budget, dat hand in hand gaat met het verbeteren van de reguliere zorg, en dat is hard nodig. Dan als laatste punt – nee, nog twee punten. De blauwdruk: ik ben blij met de aanpassing die Purmerend ons voorlegt, want op deze manier kunnen wij jullie gewoon in laten stemmen met amendement 386. We kunnen het ook overnemen, dan hoeven we er niet meer over te stemmen. Hoe dat precies gaat, dat zullen de voorzitters zo aan u uitleggen. Wat betreft amendement 177 uit Amstelveen, laten we een zin opnemen: "De zorg gaat om degene die de zorg nodig heeft en de zorg verleent, alles moet ondergeschikt zijn aan dit primaire proces." Als we dat opnemen, is 177 volgens mij overbodig geworden maar blijft de kern, die Patrick zo vurig hier verdedigde, wel overeind. Mijn voorstel is om dat met 177 te doen.

Sharon Gesthuizen: Allereerst hartelijk dank aan Marleen van Dam. Ik geloof dat een aantal andere mensen ook heeft gezegd dat zij wel vertrouwen hebben in onze standpunten, in ieder geval op het gebied van immigratie en asiel, en ook in de wijze waarop het in het verkiezingsprogramma is opgeschreven. Daar ben ik blij om. Dan Quirinne Velter uit Rotterdam. Quirinne, het voorbeeld dat je geeft, over Irak, is nou juist heel erg ongelukkig, want Irak is een land dat wel mensen terugneemt als mensen terug willen naar dat land. Je kunt dus terug als je wilt. Waar jij op wijst, dat is de noodzaak die er op dit moment is, om de aanvraag humaner te beoordelen. Ik lees het zo dat jullie alleen maar de buitenschuldverklaring willen uitbreiden voor die mensen die echt niet terug kunnen naar hun land waar ze vandaan komen, omdat ze zelfs als ze meewerken niet teruggenomen worden. Als ik het zo mag lezen, dan willen we amendement 62 overnemen, als jij dan vervolgens in je oren knoopt dat het niet gaat om Irak en dat sommige mensen die hier wel graag zouden willen blijven, hier niet mogen en niet kunnen blijven. En ik zou aan Patrick Zoomermeijer willen vragen: creëer geen tegenstellingen die er niet zijn. Want het gaat mij ook zeer aan het hart, en de programmacommissie gaat het ook zeer aan het hart. Ik heb het over je oproep om voor amendement 59 te stemmen. Volgens mij is met het overnemen van amendement 62 van Rotterdam dan ook aan jouw wensen tegemoet gekomen. Dus 59 lijkt me daarmee overbodig. Ik zou dat echt willen ontraden, omdat dat in mijn ogen niet specifiek genoeg is. Het is wel te specifiek voor het verkiezingsprogramma, maar het is niet duidelijk gedefinieerd genoeg. Dus dat ontraad ik. Ik kom bij Daniel Westhoek. Ja, daar zou ik tegen willen zeggen: bedank niet mij, maar jullie bedankt voor de steun voor de koopzondagen. Afdeling Zevenaar: ja, wij zijn als geen ander voor het inperken van de macht van het grootbedrijf tegenover het kleinbedrijf, op alle fronten. Ik hoop dat dat jullie geruststelt. Het komt in "Hart voor de Zaak", we hebben het er nog over. En "Hart voor de Zaak" is gewoon onderdeel van het verkiezingsprogramma. Ik kom bij Jeroen Pomper over voorstel 511: de erkende streektaalen aanmoedigen. Als de overheid dat moet gaan doen, dan betekent dat volgens mij ook dat we daarvoor geld moeten hebben en moeten reserveren. Want dat betekent namelijk meer ambtenaren die dat moeten gaan uitvoeren. Als we dat niet doen, dan is het gratis om te zeggen dat we het gaan doen. Maar beste Jeroen, je handhaaft je voorstel. We laten het aan het congres. Ik kom bij mijn twee laatste punten. Bob van Vliet, alles wat de afdeling Delft hier inbrengt is waar, ook als het gaat om softdrugs en de noodzaak om tot regels te komen. Daarom zeggen we ook: we willen het reguleren, we willen het niet de illegaliteit indrukken, we willen het daar niet laten zitten, we willen het reguleren. Maar er gaat iets anders uit van het woord "reguleren" dan van het woord "legaliseren". En vanwege dat signaal zouden wij prijs stellen op het handhaven van de term "reguleren". Het laatste punt betreft Matthias, amendement 576, over die werkvergunningen. Nogmaals, het klopt, we moeten dat heel erg in de gaten houden. Als het al zo is dat we straks overspoeld worden door mensen uit bijvoorbeeld Spanje, Portugal of Griekenland – alle landen die in nood gaan verkeren binnen de Europese Unie – dan moeten we hiervoor gaan pleiten. Maar we moeten het nu niet doen, want ook daarvan gaat echt een verkeerd signaal uit. We gaan de problemen oplossen waar ze zich voordoen, en we handelen als het nodig is.

Eric Smaling: Dank aan de sprekers voor hun tweede termijn. Er waren goede, hardnekkige vasthouders bij. Dat is een goede zaak, daar houden wij van. Allereerst de hypotheek kwestie. Dan kom ik meteen bij Frank Köhler, want ik neem aan dat de vraag van Eric Maasen met betrekking tot de hypotheekrenteaftrek is beantwoord. Ja Frank, vijf of tien jaar – laat ik het zo zeggen: we laten het aan de zaal. Als je in vijf jaar aftopt, dan heb je dat geld eerder binnen. Ik denk dat de meeste mensen die in dat 52-tarief zitten, er ook eigenlijk niet zo heel veel last van zullen hebben. Maar hoeveel maatregelen stel je voor om die hoge inkomens te pakken, om het zo maar vervelend te zeggen. Maar wij zijn de partij die nivellering nastreeft en dit is een manier om dat te doen. Maar je zit straks misschien wel aan de onderhandelingsstafel en dan moet je wel ergens je wisselgeld hebben. En als je het dan heel scherp stelt en je moet meteen weer bakzeil halen, waarom heb je het dan in je verkiezingsprogramma staan? Dus het is ook wel een beetje een punt van: we hebben al een aantal maatregelen waarmee we die hoge inkomens te grazen nemen en hier heb je er dan een-tje waarbij je een beetje coulant bent. Maar het is aan u om daarover te beslissen, dus kijk nog eens goed naar amendement 300. Ik raad het nog steeds af, maar ik laat de zaal daar nog steeds graag een mening over vormen. Dan de anti-kraak: jullie hebben goed gekeken naar elkaars amendementen en dan komt toch eigenlijk 313 van Groningen, van Daan, wat mij betreft naar voren als acceptabel. Dan 314 van Amstelveen: Max, ik begrijp je punt wel, maar Amsterdam voert natuurlijk die wet tot nu toe maar voor de helft uit. Ze gooien alleen maar die krakers eruit, maar het tweede deel van die wet voorziet juist in het tegengaan van die leegstand. Er zijn allerlei amenderingen in die wet ingevoerd, maar dan moet de stad die ook uitvoeren. Maar zoals u weet zit de SP niet in het college van Amsterdam. Dus waar zou dat aan liggen? Niettemin heb je wel een punt. Wat ook aan je amendement niet helemaal bevalt, is de woordkeuze. Want die gebruikersovereenkomsten zijn natuurlijk geen huurcontracten. Dus als je letterlijk de tekst van 314 overneemt, dan zit je toch net een beetje naast hoe het werkelijk is. Dus concluderend: over 313 laat ik het oordeel aan de zaal, 314, 315 en 316 ontraden we nog steeds. Dan Diederik, de 40 procent CO₂-reductie. Ja, het zou heel mooi zijn als dat zou lukken. Ik heb een document gekregen waaruit blijkt dat dat ook wel het ambitieniveau is voor 2020. Dan kun je hier ook weer zeggen: dat is een mooie ambitie, die lat moeten we inderdaad zo hoog leggen. Maar dan krijg je weer de vraag: is dat te realiseren tussen nu en 2020? En we praten nu ook over een kabinetsperiode van vier jaar, en dat lukt gewoon niet. Je kunt het doen, je kunt het opnemen en zeggen: wij gaan voor de maximale CO₂-reductie. Maar het moet een beetje haalbaar zijn. Dus ik zou toch nogmaals pleiten voor 30 procent – dat is al een reuzenklus, om dat te halen. Maar laten we daarvoor gaan, met in ons achterhoofd dat we dan later naar 40 procent toe willen. Tot slot de kernenergie. Ook op dat punt waren er veel tweede termijners. En neem van mij aan, we zijn hier allemaal tegen kernenergie. Maar nogmaals, we zijn ook tegen fossiele brandstoffen. We zijn allemaal tegen kolencentrales. Olie is

natuurlijk ook geen duurzame brandstof. Aan biobrandstoffen kleven ook allerlei bezwaren, zoals de problemen met voedselvoorziening in de toekomst. Dus het is gewoon heel erg lastig om een echt duurzaam energiepakket neer te zetten in de komende korte tijd. Als we dan kijken naar de amendementen die er zijn, dan zien we dat jullie ook hebben weten te clusteren en daar wil jullie dan ook wel voor belonen. De suggestie zou dan zijn om nog eens goed naar 446 te kijken. En dan laten we het oordeel daarover aan de zaal. Overigens, wat 447 betreft, met dat hergebruik vind ik net iets te ingewikkeld. Want isotopen vervallen, dat blijft niet altijd uranium, dat blijft niet altijd plutonium. Dus ja, het woord "hergebruik" schuurt en wringt. Dus kijk er nog eens goed naar, maar ik zou hem toch niet overnemen. Dan 448: "Borssele sluiten" staat daar letterlijk. Ja, dat gaat ook gebeuren. De vraag is alleen wanneer. Het is nu op 2033 of zo gesteld. Dat is ook voor velen, met name voor de mensen die rondom Borssele wonen, een hele vervelende zaak. Dat neemt niet weg dat dat ding in de top tien van de meest veilige reactoren staat. Hij gaat. En als het binnen vier jaar moet, dan kost dat een miljard of meer. Aan u de keuze. Dank u wel.

Arjan Vliegthart: Partijgenoten, ook dank voor diegenen die gereageerd hebben op datgene wat ik in eerste termijn heb gezegd. En ja, de SP is de onderwijspartij van Nederland, en daar mogen we groos op zijn. Maar als je de onderwijspartij van Nederland wilt zijn, dan moet je ambitie en realisme met elkaar durven te combineren. Dus ik ben het ook niet eens met wat de afdeling Gorinchem zegt: dat als je de onderwijspartij wilt zijn, je zoveel mogelijk en zo verstrekkend mogelijke voorstellen moet indienen. Dan wordt je op een gegeven moment ongeloofwaardig. We kunnen de onderwijspartij zijn, omdat we op dit moment het beste programma voor het onderwijs willen hebben. En daarom ontraad ik ook amendement 261 over die klassengrootte. Er wordt aan gewerkt en we beginnen op het niveau waar dat het hardst nodig is, namelijk het basisonderwijs. En als we dat hebben gerealiseerd, dan gaan we vanzelf naar het middelbaar onderwijs. Maar ook daarvoor geldt: we zijn idealisten voor morgen, maar realisten voor vandaag. Dat geldt ook voor wat Christiaan uit Emmen heeft gezegd, over die specialisten. Ik moet eerlijk zeggen: ik vond je tweede termijn minder dan je eerste. Ook omdat je gewoon niet geluisterd hebt naar wat ik heb gezegd. Want met betrekking tot die 80 miljoen euro die jij peanuts noemt: volgens mij zijn er een heleboel mensen die geen 80 miljoen kunnen verdienen en specialisten zijn degenen in Nederland die redelijk wat verdienen. Dus als we vragen: "Wat willen we nu concreet, waar leggen we onze prioriteit?", dan zou je die op zich ergens anders moeten leggen. Dat staat nog naast het feit dat jouw opmerking overbodig is, omdat Renske Leijten terecht zich in de Tweede Kamer verzet heeft tegen de maatregel die hier voorligt. Hij is overbodig en volgens mij draagt hij ook niet bij aan wat we daadwerkelijk willen: de speerpunten van het onderwijs daar leggen waar ze echt nodig zijn, namelijk waar zoveel mogelijk mensen aan meedoen. Dus ook dat amendement ontraad ik. Dan kom ik bij amendement 267, van Wim Hoogervorst, over de toetsen in het basisonderwijs. Wim, we zijn het met elkaar eens: toetsen is niet het enige dat telt. Dat heb ik ook helemaal niet gezegd, dat heeft de programmacommissie niet gezegd, dat heeft Jasper van Dijk nooit gezegd, en dat zegt Manja Smits nooit. Maar het gaat er om of we nu per definitie willen uitsluiten dat er ooit getoetst wordt in de lagere klassen van het basisonderwijs. En daarover wil ik zeggen: geef scholen toch alsjeblieft een beetje de ruimte. We hebben vandaag gezegd: we zijn tegen blauwdrukken. Maar dan gaan we wel een blauwdruk hiervoor aannemen? Daarvan zegt de programmacommissie: niet doen. En, Neeltje Peters, ik heb het in de eerste termijn al gezegd. En ik moet eerlijk zijn, ik heb in tweede termijn geen nieuwe argumenten gehoord als het gaat om Artikel 23. Nee, als er een nieuwe Grondwet wordt geschreven, dan zou hij er wat ons betreft niet in staan, maar laten we ons nu alsjeblieft concentreren op datgene wat echt belangrijk is en strijd voeren waar het nodig is. En dan gaat het om de acceptatieplicht. Als we dat binnen vier jaar hebben weten te realiseren, dan hebben we zo oneindig veel meer gedaan voor het samen naar school gaan dan de discussie over Artikel 23 opnieuw op de politieke agenda te zetten. En daar gaat het ons toch om, om dingen te realiseren voor onderwijs in Nederland. Dan kom ik bij het amendement van Arnout Hoekstra, over die schoolgebouwen. En Arnout signaleerde terecht dat er een spanning bestaat tussen zijn amendement en het amendement van Wim Hoogervorst die het geld wilde oormerken. Volgens mij is de oplossing eenvoudig, wat de programmacommissie betreft. U bepaalt, maar volgens mij kan het niet allebei tegelijk. En wat ons betreft doen we het allebei niet. Matthias van Hunnik, volgens mij ben jij de laatste als het gaat om onderwijs. Je spreekt over de kinderopvang. Daarover hebben we wat staan in hoofdstuk 10. Ik ben daar terecht door Nine Kooiman op gewezen. In hoofdstuk 10 luidt bij punt 2 de eerste zin: "kinderopvang dient betaalbaar te zijn en van goede kwaliteit". Dat komt volgens mij volledig overeen met datgene waar de afdeling Nijmegen voor pleit, dus dat lijkt mij overbodig, zeker in de onderwijsparagraaf. Ten slotte: Anne-Marie Mineur, van jou had ik ook geen nieuwe argumenten gehoord, behalve dat het in Zeeland is gelukt om de waterschappen samen te voegen. Als het in Zeeland kan, zou ik dan willen zeggen, dan kan het in andere provincies ook. En dan kunnen we inderdaad die laag van kletsende politici daarboven weghalen en kunnen we inderdaad de waterschappen laten voor waar zij op aarde zijn, namelijk goed pompen. En inderdaad, daar hebben we een internationale voorbeeldrol te vervullen. Als laatste spreker wil ik jullie allen hartelijk danken voor de discussie van de afgelopen weken. We nemen vandaag een partijprogramma aan – Ronald van Raak zei het al – dat beter is dan wat we vanochtend hadden. Maar we leven ook in een tijd waarin veel ogen in dit land op ons gericht zijn. De ogen van de politieke concurrentie, die zullen kijken waar ze ons programma lek kunnen schieten. Dat mag, want dat doen wij bij onze politieke tegenstanders ook. Maar dat betekent dat we ook slim moeten zijn. Maar nog veel belangrijker, op ons gericht zijn ook de ogen van mensen die sociaal uit de crisis willen komen en die in de SP de eerste partner zien om dat te kunnen realiseren. En voor die mensen zou ik willen zeggen: we moeten beloven wat we kunnen waarmaken, want anders beschadigen we hun vertrouwen en dat zouden we niet moeten doen. Jullie zijn straks de baas. Ronald had het al over slaapzakken. Het wordt lang stemmen. Ik wens jullie sterkte en ik wens jullie wijsheid, want we zijn

met elkaar verantwoordelijk voor het programma dat wij vandaag met elkaar aannemen. Dank jullie wel!

Riet de Wit: Dank je wel Arjan. En een compliment aan de programmacommissie voor de snelle beantwoording in tweede termijn. Dames en heren, er is nu een korte pauze. De mensen die wijzigingsvoorstellen alsnog willen intrekken, moeten zich daarvoor tijdens deze pauze melden bij Lian en Marloes. Want na de pauze beginnen we meteen met de stemmingen. En we starten weer in deze zaal om precies twintig minuten over vier.

OVERGENOMEN EN AANGENOMEN AMENDEMENTEN XIX SP CONGRES

Hoofdstuk 1: innovatie en economische groei

Nr.	Afdeling	Status
003	Zoetermeer	Overgenomen

Nieuw voorstel:

Nieuw punt (onder subparagraaf economie): Het aantal koopzondagen blijft beperkt tot 12 per jaar. Alleen gebieden die aantoonbaar substantieel toeristisch zijn kunnen afwijken van deze bepaling mits het sociale aspect voor betrokkenen (winkeliers en winkelpersoneel) gewaarborgd blijft. De SP wil het aantal koopzondagen beperkt houden omdat het voor werknemers en kleine zelfstandigen belangrijk is dat er een gezamenlijke dag is waarop de winkels in meerderheid gesloten zijn.

Toelichting:

Koopzondagen zorgen voor oneerlijke concurrentie. Met name kleine ondernemers kunnen niet 7 dagen per week open zijn. Daarnaast wordt personeel steeds meer gedwongen om op zondag te werken.

Nr.	Afdeling	Status
017	Enschede	Overgenomen

Voorstel 10 vervangen door:

omdat werkgevers in het MKB vaak te weinig geld hebben om het eerste half jaar de WW te betalen, wordt het aannemen van mensen op tijdelijke contracten bevorderd. daarom is de SP tegen het betalen van het eerste half jaar WW door werkgevers MKB.

Nr.	Afdeling	Status
018	Zaanstreek	Overgenomen

Aan voorstel 14 toevoegen:

Wij staan terughoudend tegenover het bezetten van leerstoelen door bedrijven aan universiteiten en hogescholen.

Toelichting:

Regel toevoegen aan einde alinea. Motivatie: zie inleiding hoofdstuk 7, 2e alinea, aan het eind “onafhankelijkheid van het wetenschappelijk onderzoek te waarborgen.”

Nr.	Afdeling	Status
019	Wageningen	Overgenomen

Aan voorstel 14 toevoegen:

"We moedigen slimme samenwerking aan tussen bedrijven, overheden en kennisinstellingen, zoals al wordt geprobeerd in Brainport in Brabant, Chemelot in Limburg, Energy Valley in Groningen, Wetsus in Friesland en Food Valley in Gelderland. Door intensieve samenwerking kunnen onderzoek en ontwikkeling (R&D) op zulke locaties op wereldniveau komen. Dit mag echter niet ten koste gaan aan de onafhankelijkheid van het wetenschappelijk onderzoek, en mag niet leiden tot het ontstaan van extra, ondemocratische bestuurslagen. Verdere innovatie ondersteunen we graag, in de industrie maar ook in de creatieve sector en de ICT. Door bedrijfssubsidies die weinig opleveren halen we echter de bezem."

Toelichting:

De jubelhouding ten opzichte van initiatieven als Food Valley is ongepast, en klopt niet met de rest van ons verkiezingsprogramma. In Wageningen heeft de samenwerking tussen bedrijven, overheden en de universiteit geresulteerd in iets wat nog het meest lijkt op een nieuwe, ondemocratische en ondoorzichtige bestuurslaag die achter de rugen van burgers om akkoordjes sluit (iets waar we ons in Hoofdstuk 2, programmapunt 7 expliciet tegen uitspreken). Daarnaast bedreigt deze 'Gouden Driehoek' van bedrijfsleven, overheid en wetenschap het onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek. De perikelen rondom Bayer en het bijenbestrijdingsmiddel zijn tot in de Tweede Kamer bekend, en afgelopen jaar voerde ROOD Wageningen nog hoognodige actie tegen deze 'omkoopbaarheid van wetenschap'. Aangezien we in Hoofdstuk 7, programmapunt 26 ons expliciet uitspreken voor onafhankelijke wetenschap, lijkt deze voorgestelde wijziging ons bijzonder belangrijk.

Opmerking congrescommissie:

Overnemen in die zin dat we Food Valley schrappen uit de lijst van goede voorbeelden.

Nr.	Afdeling	Status
020	Hengelo	Overgenomen

Aan voorstel 14 toevoegen:

Innovatiesprong Twente

Toelichting:

Twente is een innovatieregio bij uitstek dit hoort hier benoemt te worden.

Nr.	Afdeling	Status
021	Enschede	Overgenomen

In voorstel 14 schrappen:

"zoals ... Gelderland"

Toelichting:

onnodige toevoeging.

Hoofdstuk 2: Uw land, uw keuze

Nr.	Afdeling	Status
029	Haarlem	Overgenomen

Nieuw voorstel:

Veiligheid op alle gebied moet prevaleren. In geval van twijfel wordt de bevolking worden gewaarschuwd, en niet pas als de betrokken hebt bewezen achten dat er een veiligheidsrisico bestaat. (Q-koorts, Chemische industrie, Elektro-magnetische straling).

Toelichting:

In het verleden is de bevolking te laat geïnformeerd.

Nr.	Afdeling	Status
030	Brielle	Overgenomen

Nieuw voorstel:

A4. p11, r21. Buurtbewoners krijgen meer inspraak over de inrichting van en de voorzieningen in hun eigen buurt: zij weten het beste wat wel en wat niet werkt. Veranderen in: Buurtbewoners krijgen meer inspraak over de inrichting van en de voorzieningen in hun eigen buurt: zij weten het beste waar wel of geen behoefte aan is.

Toelichting:

Of iets wel of niet werkt komt te technisch en probleem gerelateerd over, terwijl deze zin gewoon over de inrichting en voorzieningen in de buurt gaat en dus de behoefte daaraan in de buurt. Dat daar mogelijk ook bepaalde sociale problemen mee opgelost of voorkomen worden is leuk en mooi meegenomen, maar dat is niet de strekking van deze zin en dit hoofdstuk.

Nr.	Afdeling	Status
032	Brielle	Overgenomen

Voorstel 1 vervangen:

A5. p11, r26. Mensen horen meer zeggenschap te krijgen over dat wat van ons allemaal is. Veranderen in: Wij willen de mensen meer zeggenschap geven over dat wat van ons allemaal is.

Toelichting:

Deze wijziging vinden wij geen verbetering. Een (semi)concrete belofte in het origineel "Mensen krijgen meer zeggenschap..." is naar een filosofisch standpunt afgezwakt "Mensen horen meer zeggenschap te krijgen...". Daarom willen wij dit hier als een duidelijk verkiezingsvoorstel neerzetten.

Nr.	Afdeling	Status
035	Arnhem	Overgenomen

Voorstel 2 vervangen:

Leden van het Koninklijk Huis moeten voortaan hun eigen privékosten zelf betalen en ook – gewoon als iedereen – belasting over inkomen en vermogen.

Toelichting:

'mogen' is te vrijblijvend.

Nr.	Afdeling	Status
043	Spijkenisse	Overgenomen

Voorstel 7 toevoegen:

Na ... bestuursregio's heffen we op ... aanvullen/vervangen door: ... bestuursregio's heffen we op, ook omdat burgers hierin nauwelijks tot geen inspraak hebben. Deelgemeenten heffen we eveneens op ten gunste van het vergroten van de betrokkenheid van burgers bij de organisatie van hun buurt.

Toelichting:

Niet botweg schrappen zonder goede uitleg.

Nr.	Afdeling	Status
048	Groningen	Overgenomen

Voorstel 10 toevoegen:

We streven eveneens naar het zo snel mogelijk invoeren van een correctief referendum.

Toelichting:

De SP is voor een correctief referendum, waarbij de bevolking door middel van een volksraadpleging een besluit (van de Tweede Kamer) ongedaan kan maken.

Nr.	Afdeling	Status
055	Enschede	Overgenomen

Voorstel 17 vervangen:

In plaats van hoort: privacy wordt gegarandeerd.

Toelichting:

Hoort is te vrijblijvend.

Hoofdstuk 3: Een gedeelde toekomst

Nr.	Afdeling	Status
057	Echt-Susteren	Overgenomen

Nieuw voorstel:

De gezinsherenigingsprocedure van vluchtelingen wordt versoepeld. Hiertoe wordt het criterium "feitelijk behoren tot gezin" uit de Vreemdelingenwet geschrapt en geen drie maanden nareistermijn meer voor vluchtelingen gehanteerd.

Toelichting:

Onder de huidige wetgeving is het voor vluchtelingen vaak moeilijk om gezinsleden over te laten komen. Het huidige afwijzingspercentage van aanvragen voor gezinshereniging van vluchtelingen is gestegen tot een schrikbarende 80%. Van biologische kinderen moet als extra eis worden aangetoond dat zij 'feitelijke behoren tot het gezin' met ondeugdelijke interviews. De driemaanden nareistermijn waarbinnen de aanvraag moet worden gedaan vormt voor sommige vluchtelingen een belemmering waardoor zij vele jaren moeten wachten op hereniging of de hereniging zelfs mislukt. Dit betekent dat vluchtelingen die we in Nederland toegelaten daadwerkelijk in staat stellen om hun gezinsleden over te laten komen, door bijvoorbeeld de nareistermijn bij vluchtelingen los te laten en het criterium 'feitelijk behoren tot gezin' uit de Vreemdelingenwet te halen.

Nr.	Afdeling	Status
058	Voorschoten	Overgenomen

Nieuw voorstel:

Illegaliteit stellen we niet strafbaar.

Toelichting:

Het plan om illegaliteit strafbaar te stellen verzwakt de positie van mensen die toch al rechteloos zijn nog verder. In het kader van de menselijke waardigheid spreekt de SP zich expliciet uit tegen dat plan.

Nr.	Afdeling	Status
060	Rotterdam	Overgenomen

Nieuw voorstel:

Ook wanneer ze nog niet over verblijfsdocumenten beschikken, mogen leerlingen stage lopen en hun opleiding afronden.

Nr.	Afdeling	Status
062	Rotterdam	Overgenomen

Nieuw voorstel:

Wie buiten zijn schuld Nederland niet kan verlaten wordt niet op straat gezet en krijgt een tijdelijke verblijfsvergunning. Deze kan worden omgezet in een permanente verblijfsstatus, als terugkeer langdurig niet mogelijk is. Ook wordt de buitenschuldverklaring ruimhartiger toegepast.

Toelichting:

In Nederland verblijven naar schatting enkele tienduizenden onuitzetbaren; vreemdelingen of uitgeprocedeerde asielzoekers die ondanks inzet van alle maatregelen niet kunnen worden uitgezet. Mensen die soms meerdere malen zes maanden opgesloten en daarna op straat gezet worden. Het falende terugkeerbeleid beschadigt levens van duizenden mensen maar heeft ook diepgaande consequenties voor uitvoerende diensten en onze samenleving als geheel. We moeten tijdig onderkennen als uitzetting van mensen zonder verblijfsvergunning niet lukt en mensen de mogelijkheid bieden uit de illegaliteit te komen. Met tijdelijke verblijfsvergunningen, bredere toepassing van de buitenschuldverklaring en andere vormen.

Nr.	Afdeling	Status
063	Rotterdam	Overgenomen

Nieuw voorstel:

De strafbaarheid van illegaal verblijf schaffen we weer af.

Toelichting:

Het strafbaar stellen van illegaal verblijf is een slechte maatregel. Uit onderzoek blijkt dat door illegaal verblijf straf-

baar te stellen mensen kwetsbaarder worden en meer een prooi voor onscrupuleuze huisjesmelkers, werkgevers en mensenhandelaren.

Hoewel in de Kamerdebatten duidelijk gemaakt is dat hulp aan mensen zonder papieren niet strafbaar is, is het risico groot dat mensen minder snel hulp zullen bieden en dat de mensen zonder papieren zelf minder snel hulp durven vragen. Deze maatregel criminaliseert mensen zonder papieren onnodig en moet zo snel mogelijk weer worden afgeschaft.

Nr.	Afdeling	Status
075 S	Sudwest Fryslan	Overgenomen

Aan voorstel 3 toevoegen:

Wie de CAO ontduikt veranderen in Wie de Nederlandse CAO en de Nederlandse arbeidswetten ontduikt.

Toelichting:

De tekst laat nu toe dat werknemers uit andere landen volgens de CAO en arbeidsrechten uit die landen rechten hebben. Dus een Roemeen kan volgens Roemeense normen behandeld en betaald worden en heeft geen recht gelijk een Nederlander. Dat kan leiden tot ongelijkwaardigheid. Dit vinden wij niet solidair en dus ontoelaatbaar. Om dat te voorkomen stellen wij voor om de zin te specificeren door de tekst toe te voegen Dit voorstel wordt gesteund door de afdeling Opsterland, Heerenveen, Harlingen, Dongeradeel en Smallingerland.

Nr.	Afdeling	Status
083	Rotterdam	Overgenomen

Voorstel 7 vervangen door:

Als we misstanden elders verminderen, hoeven ook minder mensen noodgedwongen hun landen te ontvluchten. International solidariteit en samenwerking ter voorkoming of beëindiging van conflicten is dan ook van het grootste belang. Hierbij hoort ook het stoppen van het voor arme landen schadelijk beleid van onze regering en bedrijven.

Toelichting:

Met deze formulering stellen we het belang van vluchtelingen centraal in plaats van mee te gaan met de 'Fort Europa' tendens en erkennen we dat ook 'wij' verantwoordelijk zijn voor misstanden elders.

Nr.	Afdeling	Status
087	Gorinchem	Overgenomen

Aan voorstel 9 toevoegen:

Na 'snel duidelijkheid over hun toekomst' toevoegen: Bij een beslissing over hun verblijfsvergunning wordt rekening gehouden met de (politieke) situatie in het land van herkomst alsmede de individuele omstandigheden van de asielzoeker.

Toelichting:

het schetsen van enige criteria voor toelating lijkt ons in dezen gewenst.

Hoofdstuk 4: Zekerheid in crisistijd

Nr.	Afdeling	Status
105	Oss	Overgenomen

Nieuw voorstel:

De door het kabinet Rutte wettelijk vastgestelde begrenzing van maximaal 110% van het sociaal minimum om toegelaten te worden tot het minimumbeleid wordt verruimd tot 120%. Daardoor kunnen meer mensen deelnemen aan gemeentelijke regelingen en voorzieningen en culturele en sportieve activiteiten.

Toelichting:

Nu zijn gemeenten gehouden om mensen met een inkomen boven 110% van het sociaal minimum uit te sluiten van bijzondere bijstand. Ons voorstel biedt gemeenten weer de mogelijkheid om een socialer minimumbeleid te voeren.

Nr.	Afdeling	Status
126	Amsterdam	Overgenomen

Voorstel 7 vervangen door:

“Het minimumloon en het sociaal minimum worden beschermd.” vervangen door: “Het (netto)minimumloon en het sociale minimum worden de komende jaren bovenop de indexatie met in totaal vijf procent verhoogd.”

Toelichting:

De minimuminkomens zijn in de afgelopen decennia steeds verder achter geraakt bij de gemiddelde inkomens. Die groeiende inkomensongelijkheid willen we keren. Daarom deze verhoging, die ontleend is aan ons huidige programma. Hiermee geven we mensen met een minimuminkomen een concreet perspectief op verbetering.

Nr.	Afdeling	Status
140	Terneuzen	Overgenomen

Aan voorstel 14 toevoegen:

Door de rechter opgelegde of partijen overeengekomen schadevergoedingen worden voorgeschoten door de overheid, die de schade-uitkering vervolgens bij de werkgever/veroorzaker of diens verzekeringsmaatschappij int/verhaalt.

Toelichting:

Een dergelijke verhaalsmogelijkheid wordt al wel voorgesteld voor slachtoffers van medische missers en criminaliteit. Het verhalen van schade is voor slachtoffers van beroepsziekten of bedrijfsongevallen vaak een hachelijke en langdurige onderneming. Slachtoffers moeten vaak jarenlang strijden voor ze een schade-uitkering krijgen. Niet zelden komen slachtoffers (bijv. asbestslachtoffers) vroegtijdig te overlijden en blijven schade-uitkeringen achterwege.

Nr.	Afdeling	Status
142	Hoogeveen	Overgenomen

Voorstel 17 vervangen:

We stellen paal en perk aan de topinkomens. Bestuurders in de publieke en semipublieke sector verdienen voortaan niet meer dan de minister. Bonussen bij banken en andere financiële instellingen worden volledig uitgebannen. We stimuleren sociale partners om ondernemingen te verplichten een behoorlijk beleid te voeren en geen belachelijk hoge salarissen en bonussen te betalen.

Toelichting:

Dezelfde tekst staat ook bij punt 8 in Hoofdstuk in. Ondersteund door alle Drentse afdelingen: Aa en Hunze / Tynaarlo, Assen, Coevorden, Emmen, Hoogeveen, Meppel, Noordenveld (i.o.) en Westerveld.

Nr.	Afdeling	Status
144	Rheden	Overgenomen

Aan voorstel 17 toevoegen:

Wij vragen van alle werknemers, maar zeker die in de publieke en semipublieke sector, de bereidheid om zich ook in budgettair moeilijke tijden in te zetten voor optimale resultaten, of het nu gaat om veiligheid, het onderwijs, de zorg, het beheer van de publieke sector. Een absolute nullijn past daar niet bij. Wij kiezen daarom voor een beperkte nullijn voor salarissen boven twee maal modaal in de publieke en semipublieke sector.

Toelichting:

Dit punt staat wel in het verkorte verkiezingsprogramma, maar ontbrak in dit stuk. Wij denken dat het belangrijk is om deze beperkte nullijn ook hier te vermelden.

Opmerking congrescommissie:

Overnemen in die zin dat we dit punt zullen verwerken in de bestaande tekst.

Nr.	Afdeling	Status
155	Dordrecht	Overgenomen

Aan voorstel 29 toevoegen:

Mensen die uitstaande boetes niet kunnen betalen worden soms maandenlang gegijzeld door justitie om ze te dwingen alsnog te betalen. Ook als er totaal geen geld te halen valt. Nadat men losgelaten wordt staat de boete nog steeds open. Gevangenneming van mensen die boetes uit hebben staan moet gezien worden als een alternatieve straf, die geheel of gedeeltelijk in de plaats kan komen van de boetes volgens een nader uit te werken verdeelsleutel.

Toelichting:

Uit ervaring van 1 van de leden - maar er zijn meer voorbeelden - was dat een moeder in de bijstand voor een half jaar werd opgesloten, omdat haar (toen al ex-) vriend met haar auto allerlei verkeersovertredingen had begaan. Boetes die zij niet kon betalen. Na dat half jaar waren haar boetes dus met geen cent verminderd.

Opmerking congrescommissie:

Overnemen in die zin dat we dit punt zullen verwerken in de bestaande tekst.

Nr.	Afdeling	Status
156	Rijswijk	Overgenomen

Aan voorstel 29 toevoegen:

We willen voorkomen dat mensen zich in de schulden werken. De gemakkelijke kredieten in winkels worden aan banden gelegd.

Toelichting:

Door de acties: nu de helft betalen en de rest over een jaar (bv bij auto's), of door producten in termijnen te mogen betalen (bv televisies), kunnen mensen makkelijk in de schulden komen. We willen dit voorkomen door deze mogelijkheden te beperken.

Opmerking congrescommissie:

Overnemen in die zin dat we dit punt zullen verwerken in de bestaande tekst

Hoofdstuk 5: Zorg is geen markt

Nr.	Afdeling	Status
164	Zaanstreek	Strekking overgenomen

Nieuw voorstel:

Ziekenhuizen en gezondheidscentra nemen artsen en specialisten zoveel mogelijk in loondienst.

Toelichting:

toevoegen na punt 11.

Opmerking congrescommissie: strekking overnemen:

Alle artsen komen in loondienst.

Nr.	Afdeling	Status
165	Stadskanaal	Deels overgenomen

Nieuw voorstel:

De SP werkt toe naar een goed en toegankelijk openbaar vervoer voor iedereen. Voor het echter zover is en zowel het vervoersmiddel, de stations, haltes en gebouwen zijn aangepast is er een goed alternatief nodig. Momenteel kennen we het bovenregionaal vervoer onder de naam Valys. Deze regeling zou sterk verbeterd moeten worden en alleen toegankelijk moeten zijn voor die mensen met een beperking die er ook werkelijk recht op hebben. Het voorstel is: pas herindicaties toe om 'misbruik' van Valys tegen te gaan; Verruim daar waar mogelijk het kilometerbudget zodat reizen ook echt weer een optie is voor mensen met een beperking, Maar om het betaalbaar te houden en de regeling in stand te kunnen houden zou de kilometerprijs iets verhoogd kunnen worden, bijv. naar openbaar vervoerstarief. Er is dan keuzevrijheid om te reizen en mensen met een smalle beurs, met of zonder beperking, worden met dezelfde kosten geconfronteerd.

Het stimuleren van gehandicaptensport door niet enkel landelijke patiënten verenigingen, maar ook regionale en lokale patiënten verenigingen te ondersteunen vanuit de overheid, zodat goede bewegingsactiviteiten op maat voor mensen met een chronische ziekte of handicap aangeboden kunnen worden.

Toelichting:

In overleg met Renske Leijten.

Opmerking congrescommissie: strekking deels overnemen:

Zolang het openbaar vervoer niet toegankelijk is voor mensen met een beperking, blijft het bovenregionale vervoer 'Valys' bestaan.

Nr.	Afdeling	Status
168	Groningen	Deels overgenomen

Aan voorstel 2 toevoegen:

We gaan het eigen risico in de zorg niet verhogen, maar juist fors verlagen en op termijn afschaffen.

Opmerking congrescommissie: strekking overnemen:

Zo snel als het financieel mogelijk is, schaffen we het eigen risico af.

Nr.	Afdeling	Status
178	Alkmaar	Strekking overgenomen

Aan voorstel 8 toevoegen:

na zorginstellingen toevoegen en artsen/specialisten worden etc.

Toelichting:

niet alleen bestuurders hebben een hoog salaris.

Opmerking congrescommissie: strekking overnemen:

Managers en bestuurders toevoegen.

Nr.	Afdeling	Status
182	Lelystad	Overgenomen

Aan voorstel 11 toevoegen:

Hierbij moet het leveren van zorg in natura ook toegankelijk gemaakt worden voor kleinschalige zorgaanbieders en wooninitiatieven. Zodat mensen hun bestaande zorg kunnen behouden en nieuwe projecten vanuit de mensen zelf mogelijk blijven.

Toelichting:

In het huidige systeem ontvangen er veel mensen ondersteuning van kleine zorgaanbieders en zelfstandigen, ook wonen er veel mensen in kleine woonvormen die met behulp van het PGB door hen zelf met medecliënten en familieleden zijn opgezet. Als al deze aanbieders en woonvormen aan de eisen voor de naturazorg moeten voldoen (het hebben van cliëntenraden, zorgprotocollen, kwaliteitssystemen) dan komen er maar weinig in aanmerking, aangezien dit gezien de kleine hoeveelheid medewerkers niet op te brengen is. Tevens is er in de praktijk er geen enkel zorgkantoor (de uitvoerende instantie voor de zorg in natura) dat contracten sluit met dergelijke kleine organisaties die de zorg in natura erkenning op dit moment al wel hebben.

Alleen de grotere thuiszorg- en reguliere zorginstellingen krijgen dergelijke contracten. Dit alles zou in de praktijk al snel het einde van deze locale en op maat werkende zorg betekenen.

Nr.	Afdeling	Status
188	Brielle	Overgenomen

Voorstel 15 vervangen:

A7. p20, r30. We bouwen alleen nog kleinschalige verpleeghuislocaties. Veranderen in: We bouwen alleen nog kleinschalige verpleeg- en verzorgingshuislocaties.

Toelichting:

een verzorgingshuis is iets anders dan een verpleeghuis en ook die zien wij graag kleinschalig. Daarom moet dat hier ook genoemd worden.

Nr.	Afdeling	Status
192	Haarlem	Overgenomen

Aan voorstel 24 toevoegen:

We stellen paal en perk aan het traineren door verzekeraars van uitkeringen voor medische letselschade

Toelichting:

Ook de verzekeraars hebben hier een (kwali)ke rol en verantwoordelijkheid in.

Nr.	Afdeling	Status
194	Waterland	Overgenomen

Voorstel 29 vervangen:

Ons voorstel is om de zin: 'We stimuleren wel goede en veilige ICT-oplossingen om regionaal gegevens uit te kunnen wisselen tussen huisarts, apotheker en de eerstelijnszorg.' te vervangen met 'We stimuleren wel goede en veilige ICT-oplossingen om regionaal gegevens uit te kunnen wisselen tussen huisarts, apotheker en de eerstelijnszorg, waarbij de privacy van de persoon en de veiligheid van de informatie wordt gegarandeerd.'

Toelichting:

In de huidige tijden wordt steeds duidelijker dat IT systemen, ook van overheden, hackgevoelig is en hier slordig en gemakzuchtig mee wordt omgegaan. Het bundelen van dergelijke gevoelige en persoonlijke informatie hoort gegarandeert te worden.

Opmerking congrescommissie:

Overnemen in die zin dat we dit punt zullen verwerken in de bestaande tekst.

Nr.	Afdeling	Status
204	Rotterdam	Overnemen

Aan voorstel 34 toevoegen:

na 'salaris' toevoegen: 'Om dat te garanderen gaan we gebruik maken van de mogelijkheden van de wet Leijten/Kant over reële basistarieven in de Wmo en gaan we een minimale zorgwaardering van FWG15 voor huishoudelijk verzorgenden direct wettelijk vastleggen.

Toelichting:

'Overall in het land vindt loon en daarmee kwaliteitsdumping plaats. Om te kunnen concurreren worden huishoudelijk verzorgenden teruggezet van functiewaardering 15 naar functiewaardering 10. Het bijzondere van de huishoudelijke zorg is namelijk de combinatie van schoonmaken en zorg. Hierbij hoort minimaal FWG 15. Door waardering tot louter schoonmaken wordt het vak en daarmee de kwaliteit van de huishoudelijke zorg uitgehold. Dat moeten we voorkomen. Via de wet Leijten/Kant kun je Algemene maatregel van bestuur maken waarin je deze minimale functiewaardering regelt.

Hoofdstuk 6: Criminelen plukken, burgers beschermen

Nr.	Afdeling	Status
207	Rheden	Overgenomen

Nieuw voorstel:

(toevoegen tussen punt 1 en 2): De invoering van een nationale politie mag niet ten koste gaan van de zeggenschap van gemeenten over de lokale veiligheid. Er zal ook extra geld moeten worden uitgetrokken, om te voorkomen dat deze bestuurlijke hervorming ten koste gaat van het gewone politiewerk.

Toelichting:

In het verkiezingsprogramma staat op dit moment geen standpunt van de SP over de nationale politie. Ons standpunt hierover mag hier niet ontbreken.

Opmerking congrescommissie:

Overnemen in die zin dat we dit punt zullen verwerken in de bestaande tekst.

Nr.	Afdeling	Status
208	Zuidplas	Overgenomen

Nieuw voorstel:

Steeds vaker worden politietaken gedaan door private beveiligingstaken en door stadswachten zonder een politie-opleiding en bevoegdheden. Dit moet worden tegen gegaan want politiewerk is en blijft een vak.

Toelichting:

We willen voorkomen dat taken onbevoegd en door onbevoegde personen verkeerd worden uitgevoerd.

Opmerking congrescommissie:

Overnemen in die zin dat we dit punt zullen verwerken in de bestaande tekst.

Nr.	Afdeling	Status
216	Brielle	Overgenomen

Voorstel 6 Vervangen:

A8. p24, r2. De politie besteedt meer aandacht aan de controle van wapenvergunningen en wapenbezit. Veranderen in: De politie besteedt daarom meer aandacht aan de controle van wapenvergunningen en wapenbezit.

Toelichting:

Het toegevoegde daarom geeft aan dat dit voorstel dient om de in de vorige zin gestelde doelen te bereiken.

Nr.	Afdeling	Status
218	Almere	Overgenomen

Voorstel 7 Toevoegen:

Er komt voldoende capaciteit bij de politie en het Openbaar Ministerie om alle aangiften in behandeling te nemen.

Toelichting:

Er moet nadruk gelegd worden op het punt dat alle aangiften worden behandeld, zodat de burger weet dat hij serieus wordt genomen.

Nr.	Afdeling	Status
226	Delft	Aangenomen

Voorstel 14 toevoegen:

De verkoop en teelt van softdrugs voor de Nederlandse markt wordt gelegaliseerd en gereguleerd, ...

Toelichting:

Om de criminaliteit aan de achterdeur (de teelt) tegen te gaan moeten we de teelt ook legaliseren.

Nr.	Afdeling	Status
229	Eindhoven	Overgenomen

Voorstel 17 Toevoegen:

Resocialisatie begint bij aanvang van de detentie. (tussen voegen na eerste zin)

Nr.	Afdeling	Status
230	Spijkenisse	Overgenomen

Voorstel 18 Toevoegen:

“Gevangenen behoren geen kweekvijver te zijn voor jonge criminelen. Jeugdgevangenen zijn bovendien erg duur...

Toelichting:

De Hartelborgt in Spijkenisse is een opleidingsinstituut voor jonge criminelen maar dan in positieve zin. Hiermee wordt de bedoeling van de inleiding (negatieve lading) verduidelijkt.

Opmerking congrescommissie:

Overnemen in die zin dat we dit punt zullen verwerken in de bestaande tekst.

Nr.	Afdeling	Status
234	Echt-Susteren	Overgenomen

Voorstel 22 Toevoegen:

Discriminatie van homo's, lesbo's, bi-seksuelen, transseksuelen etc. tolereren we niet. Geweld tegen heb wordt altijd door politie en justitie aangepakt.

Toelichting:

We snappen het actuele karakter van de benaming van deze groepen, maar ons voorstel is om toch “etc..” toe te voegen achter “transseksuelen”.

Nr.	Afdeling	Status
235	Amsterdam	Overgenomen

Voorstel 22 toevoegen:

...en geregistreerd.

Toelichting:

Registratie van geweldsdelicten tegen lhbt's is belangrijk om inzicht te krijgen. Nu worden deze alleen geregistreerd wanneer ze ook werkelijk worden aangepakt.

Nr.	Afdeling	Status
238	Middelburg	Overgenomen

Voorstel 24 toevoegen:

En door het aanpakken van de structurele oorzaken van terrorisme. (b.v. armoede, onderdrukking, haatzaaien).

Toelichting:

Zonder de oorzaken te noemen, is de voorgestelde tekst suggestief. Een lezer kan zelf een beeld oproepen van wat mogelijke oorzaken van terrorisme zijn. (b.v. Islam) Het is onwenselijk dat vervolgens het beeld opgeroepen wordt dat de SP een geloof zou willen aanpakken.

Opmerking congrescommissie:

Overnemen in die zin dat we dit punt zullen verwerken in de bestaande tekst.

Hoofdstuk 7: Investeren in kennis en onderwijs

Nr.	Afdeling	Status
244	Heuvelrug	Overgenomen

Nieuw voorstel:

Plek: na nr. 7 Tekst: "Er worden geen nieuwe fusies tussen HBO-scholen en universiteiten aangegaan en lopende fusies tussen HBO en universiteiten worden stopgezet.

Toelichting:

Ook deze fusies zijn funest voor de kwaliteit van het hoger onderwijs én universiteit.

Opmerking congrescommissie:

Overnemen in die zin dat we dit punt zullen verwerken in de bestaande tekst.

Nr.	Afdeling	Status
245	Vlaardingen	Aangenomen

Nieuw voorstel:

'Gemeenten blijven verantwoordelijk voor de bouw en het onderhoud van schoolgebouwen. De financiële middelen voor onderwijshuisvesting blijven via de gemeente lopen en worden niet direct van het Rijk naar de onderwijsinstellingen doorgedecentraliseerd.'

Toelichting:

In de Tweede Kamer is een motie aangenomen die de regering verzoekt onderwijshuisvestingsgelden zonder tussenkomst van de gemeente direct over te maken naar de schoolbesturen. De gemeente verliest hiermee haar regierol in de bouw en onderhoud van schoolgebouwen, waarmee zij haar invloed op schaalgrote en locatiebepaling

Nr.	Afdeling	Status
247	Amsterdam	Overgenomen

Nieuw voorstel:

Wetenschappelijke vooruitgang is gebaat bij fundamenteel onderzoek. Wij verzetten ons tegen de trend dat wetenschappers zich steeds meer moeten richten op onderzoek dat direct economisch nut heeft.

Toelichting:

In het concept-verkiezingsprogramma is nu onder het hoofdstuk 'investeren in kennis en onderwijs' slechts 1 punt over wetenschappelijk onderzoek opgenomen. Dit is wel erg weinig, zeker gezien de actuele ontwikkelingen in de organisatie van onderzoek (denk aan de topconsortia), de druk op onderzoeksfinanciering bij universiteiten en het grote belang van onafhankelijk, hoogkwalitatief onderzoek voor Nederland als kennisland. Doordat afgelopen jaren steeds meer nadruk is komen liggen op maatschappelijk en economisch nut van onderzoek (door Jasper van Dijk 'McUniversity' genoemd), dreigt bovendien het fundamentele onderzoek het kind van de rekening te worden. Hier moet de SP zich ook in haar verkiezingsprogramma zich tegen uitspreken.

Opmerking congrescommissie:

Overnemen in die zin dat we dit punt zullen verwerken in de bestaande tekst.

Nr.	Afdeling	Status
255	Enschede	Overgenomen

Voorstel 2 vervangen:

onbevoegde leraren halen binnen twee jaar

Toelichting:

Is nodig voor kwaliteit van onderwijs. Voorkomt jarenlange onbevoegdheid.

Nr.	Afdeling	Status
257	West Friesland O.	Overgenomen

Voorstel 3 toevoegen:

...via een schoolconciërge..”of de invoering van onderwijsassistenten”.

Toelichting:

We zijn voor het Scandinavische model, waarbij er voor elke groep in het basisonderwijs een goed geschoolde onderwijsassistent aanwezig is. In Denemarken kent men daardoor geen speciaal onderwijs meer. Dit systeem levert op iets langere termijn een aanzienlijke besparing op. Onderzoek naar haalbaarheid en invoering en daardoor aanzienlijke kostenbesparing wordt door ons toegejuicht.

Nr.	Afdeling	Status
266	Purmerend	Overgenomen

Voorstel 6 toevoegen:

Daarnaast moet de vakleerkracht terug in het basisonderwijs.

Toelichting:

Denk aan gym-, muziek-, handvaardigheids-, techniekleerkracht.

Opmerking congrescommissie:

Overnemen in die zin dat we dit punt zullen verwerken in de bestaande tekst.

Nr.	Afdeling	Status
271	Zwolle	Overgenomen

Voorstel 8 toevoegen:

De bezuinigingen op het zogenoemde ‘passend onderwijs’ worden teruggedraaid. Voor leerlingen met een stoornis of beperking dient speciaal onderwijs beschikbaar te zijn op alle niveau’s. Geld voor zorgleerlingen wordt besteed aan begeleiding, niet aan andere zaken.

Toelichting:

Uit ervaringen blijkt dat de doorstroming van kinderen in speciaal onderwijs van bijvoorbeeld vmbo naar mbo-niveau heel lastig gaat omdat de faciliteiten (bijvoorbeeld grootte van de groepen) niet geschikt zijn.

Nr.	Afdeling	Status
279	Delft	Overgenomen

Voorstel 17 toevoegen:

Een master haal je op de universiteit en niet op het HBO.

Toelichting:

HBO’s zijn geen universiteit.

Opmerking congrescommissie:

Overnemen in die zin dat we dit punt zullen verwerken in de bestaande tekst.

Nr.	Afdeling	Status
282	Zwolle	Strekking overgenomen

Voorstel 19 toevoegen:

Grotere onderwijsinstellingen worden verplicht om openbaar inzichtelijk maken wat de verhouding is tussen onderwijzend personeel en niet-onderwijzend personeel.

Toelichting:

Met name bij MBO en HBO-instellingen is de groeiende overhead ten opzichte van het aantal docenten een probleem. Door dit soort instellingen te dwingen deze cijfers openbaar te maken kunnen ze geprikkeld worden meer te investeren in het primaire onderwijs.

Opmerking congrescommissie:

Voorstel tekst commissie: “Scholen gaan inzage geven welk deel van het budget daadwerkelijk in het onderwijs terecht komt. Zonodig hanteren we een maximumpercentage voor bureaucratie.”

Nr.	Afdeling	Status
288	Amstelveen	Overgenomen

Aan voorstel 26 toevoegen:

Hoofdstuk 7, Pagina 29 punt 26. Toevoegen nieuwe zin tussen zin 1 en zin 2: Ook fundamenteel wetenschappelijk onderzoek (onderzoek dat niet direct toepasbaar is) dient bevorderd te worden.

Opmerking congrescommissie:

Overnemen in die zin dat we dit punt zullen verwerken in de bestaande tekst.

Nr.	Afdeling	Status
289	West Maas & Waal	Overgenomen

Voorstel 28 vervangen:

Van af verboden: Leraren en leerlingen weigeren op grond van afkomst, huidskleur of seksuele voorkeur tolereren we niet.

Opmerking congrescommissie:

Overnemen in die zin dat we dit punt zullen verwerken in de bestaande tekst.

Nr.	Afdeling	Status
572	Deventer	Overgenomen

Voorstel 2 toevoegen:

Praktijk-leerkrachten worden uitgezonderd van de verplichting om een masterdiploma te halen omdat dit in veel gevallen het einde van hun loopbaan als leerkracht zou betekenen.

Toelichting:

In het MBO zijn zij-instromers en leermeesters uit de werkpraktijk zeer deskundig maar vaak onbevoegd. De verplichting om deze vakkrachten een masterdiploma te laten halen zal voor velen een stap te ver zijn en er ontstaat daardoor kapitaalsvernietiging omdat juist de goede praktijkdocenten het lesgeven moeten staken. In de regio Deventer-Apeldoorn-Zutphen gaat het bij het ROC om zo'n zo'n 30% van de leerkrachten. Het zijn doeners met een schat aan onmisbare praktijkervaring. Wel is het belangrijk hen de mogelijkheid te bieden om door middel van een (onafhankelijke) praktijktoets een ander soort "master" te krijgen, namelijk dat van leer-werkmeester.

Hoofdstuk 8: Een mooi en leefbaar land

Nr.	Afdeling	Status
292	Leudal	Overgenomen

Nieuw voorstel:

Inschrijfsystemen voor de sociale woningbouw worden geëvalueerd en, waar mogelijk, verbeterd.

Toelichting:

Het huidige stelsel waarbij men zich moet inschrijven bij afzonderlijke woningbouwverenigingen belemmert de mobiliteit binnen de huurmarkt en de arbeidsmarkt. Met name voor studenten die tijdens en na hun studie nogal eens verhuizen, is dit een enorme belemmering. Ook voor hen die graag dicht bij hun werk willen wonen, kan dit vaak een enorm obstakel vormen. Inzetten op een landelijk inschrijfsysteem of in ieder geval een systeem waarbij in onderlinge samenhang de mobiliteit op de sociale huurmarkt centraal staat, zou hier een uitkomst kunnen bieden.

Opmerking congrescommissie: overnemen:

Wij adviseren wel de term “inschrijfsystemen” te vervangen door “de woonruimteverdeling”.

Nr.	Afdeling	Status
294	Almere	Overgenomen

Nieuw voorstel:

Het realiseren van betaalbare woningen voor ouderen in bestaande wijken, met respect voor groen en leefbaarheid in deze wijken, zodat de “wooncarrière” in de betreffende wijk kan worden voortgezet en doorstroming wordt gestimuleerd.

Toelichting:

Op dit moment zijn er te weinig (geschikte) woningen voor ouderen waar ze naartoe kunnen gaan wanneer hun huidige woning te groot is geworden of niet meer voldoet aan de eisen die een oudere er aan stelt, denk aan aanpassingen voor de bereikbaarheid en het gebruiksgemak. Nieuwe woningen moeten tevens rekening houden met het woongenot van de ouderen en passen binnen de bestaande wijken.

Opmerking congrescommissie: overnemen:

Mits dit gezien wordt als onderdeel van voorstel 3 (in verband met financiële dekking).

Nr.	Afdeling	Status
310	Rheden	Overgenomen

Voorstel 6 vervangen:

Woningcorporaties worden terughoudend met de verkoop van woningen. Huurwoningen mogen maximaal 1 jaar te koop staan en na dat jaar komen ze weer voor verhuur beschikbaar. De betaalbaarheid van woningen voor starters vergroten we door bij verkoop van corporatiewoningen een korting te geven, in combinatie met een terugkoopregeling bij doorverkoop (‘maatschappelijk gebonden eigendom’).

Toelichting:

Op dit moment zijn er woningbouwcorporaties die veel huurwoningen te koop aanbieden en deze in sommige gevallen ook meer dan 1 jaar uit de verhuur halen. Dit is een onwenselijke situatie. Er is veel vraag naar huurwoningen en dus moet je ten eerste terughoudend zijn met verkoop, maar daarnaast zal er wettelijk een maximum termijn gesteld moeten worden aan het leegstaan van huurwoningen.

Nr.	Afdeling	Status
311	Groningen	Overgenomen

Aan voorstel 7 toevoegen:

In die afspraken wordt ook geregeld dat er voldoende sociale huurwoningen overblijven voor de doelgroep van de volkshuisvesting.

Toelichting:

Gemeentes, corporaties en huurders zorgen zo samen voor voldoende huurwoningen én goede (gemengde) wijken.

Nr.	Afdeling	Status
320	Waterland	Overgenomen

Voorstel 16 vervangen:

Ons voorstel is om 'bouwbesluit-light' te vervangen voor 'vereenvoudigd bouwbesluit'.

Toelichting:

Hou op met het gebruik van de term LIGHT. Ook Zero, diet, Gold Pack en Slim's dienen we links te laten liggen. Hou het bij Nederlands. Daarnaast is de term Light is nu wel erg uitgemolken in de media in het politieke debat.

Nr.	Afdeling	Status
330	Enschede	Overgenomen

Voorstel 23 vervangen:

parkmanagement vervangen door parkbeheer.

Toelichting:

Nederlands

Nr.	Afdeling	Status
331	Hoogeveen	Overgenomen

Voorstel 24 toevoegen:

Aan begin van de tekst toevoegen: "De SP stelt paal en perk aan het weghalen van werk uit de krimpregio's"

Toelichting:

Ook de overheid heeft veel werkgelegenheid weggehaald uit krimpregio's, denk aan het centraliseren van overheidsdiensten. Door de bovenstaande zin toe te voegen geven we meer kracht aan dit standpunt. Ondersteund door alle Drentse afdelingen:

Aa en Hunze / Tynaarlo, Assen, Coevorden, Emmen, Hoogeveen, Meppel, Noordenveld (i.o.) en Westerveld.

Nr.	Afdeling	Status
336	Haarlem	Overgenomen

Voorstel 27 toevoegen:

De ingezette koers van voormalig minister Donner om monumenten met primair een erfgoedfunctie die in eigendom zijn bij het rijk af te stoten wordt stopgezet.

Toelichting:

Het betreft hier unieke getuigen van onze geschiedenis waar we kunnen leren, genieten en beleven. Objecten die geconfisqueerd zijn als gevolg van leed wat de Nederlanders is aangedaan (Landgoed huis Doorn WOI); nalatenschappen die we hebben aanvaard en waar we toegezegd hebben zorg te zullen dragen (Willem Witsenhuis te Amsterdam) en objecten die behoren tot de top van de wereld (vestingwerken Naarden). Het rijk is mede verantwoordelijk voor het cultureel erfgoed en mag dit niet verkwaselen aan de markt. Het argument dat de monumentwet voldoende waarborging biedt is in de praktijk al meerdere malen onjuist gebleken. Er zijn voorbeelden genoeg waar elementen en soms volledige gebouwen die aangewezen waren als rijksmonument verloren zijn gegaan.

Nr.	Afdeling	Status
339	Middelburg	Overgenomen

Voorstel 34 vervangen:

De verbetering van de waterkwaliteit wordt vooral aangepakt bij de bron, onder andere door het terugbrengen van het gebruik van bestrijdingsmiddelen en kunstmest. Door: De verbetering van de waterkwaliteit wordt vooral aangepakt bij de bron, onder andere door het terugbrengen van het gebruik van bestrijdingsmiddelen en (kunst)mest.

Toelichting:

Gewone mest is een even groot of zelfs groter probleem voor de waterkwaliteit.

Hoofdstuk 9: Goed vervoer voor iedereen

Nr.	Afdeling	Status
343	Vlaardingen	Overgenomen

Nieuw voorstel:

‘Voor de ontsluiting van de Tweede Maasvlakte is een nieuwe westelijke Oeververbinding noodzakelijk. Onze voorkeur gaat daar bij uit naar de aanleg van de Oranjetunnel.’

Toelichting:

Het vorige kabinet had de voorkeur voor de variant van de Blankenburgtunnel. De besluitvorming is inmiddels controversieel verklaard. Het Blankenburgtracé leidt tot een onherstelbare aantasting van het natuurgebied Midden-Delfland en desastreus voor het leefklimaat in Vlaardingen.

Nr.	Afdeling	Status
350	Rotterdam	Overgenomen

Nieuw voorstel:

De Beneluxtrein tussen Amsterdam en Brussel blijft bestaan en de betrouwbaarheid en frequentie van deze treinlijn wordt verbeterd.

Nr.	Afdeling	Status
358	Hof van Twente	Overgenomen

Voorstel 12 vervangen:

De geplande intensivering van goederentreinen over het spoor via de IJssellijn, de Twentelijn en de Twentekanaallijn (Programma Hoogfrequent Spoor) blazen we af.

Toelichting:

Dit punt is onjuist en onvolledig geformuleerd: er staat niet bij dat dit goederentreinen betreft en dit is geen OV, dus hoort het punt niet in de paragraaf “Openbaar vervoer” te staan. Breng dit punt onder bij de paragraaf “Ander vervoer” na punt 27.

Nr.	Afdeling	Status
375	Zuidplas	Overgenomen

Voorstel 28 toevoegen:

“beter” tussen omwonenden en beschermen

Toelichting:

Er is nu al een bescherming via bv de DCMR rond Rotterdam-The Hague airport. Dit kan vele malen beter en ook meer maatregelen nemen tegen overtreeders.

Nr.	Afdeling	Status
574	Nijmegen	Overgenomen

Voorstel 12 toevoegen:

Breng dit punt onder bij de paragraaf “Ander vervoer” na punt 27 en formuleer dit als volgt: ‘De geplande intensivering van goederentreinen over het spoor via de IJssellijn, de Twentelijn en de Twentekanaallijn (Programma Hoogfrequent Spoor) blazen we af.’

Toelichting:

Er staat niet bij dat dit goederentreinen betreft en dit is geen OV, dus hoort het punt niet in de paragraaf “Openbaar vervoer” te staan. Voorstel in zijn huidige vorm is onjuist en onvolledig.

Hoofdstuk 10: Omkijken naar elkaar

Nr.	Afdeling	Status
391	Rijswijk	Overgenomen

Voorstel 7 toevoegen:

Ook de verkoop van ongezonde voeding aan de counters perken we in.

Toelichting:

In veel scholen wordt aan de counters ook fastfood als kroketten bereid. Als we gezonde voeding willen promoten, moeten we deze verkoop ook aanpassen.

Nr.	Afdeling	Status
392	Amersfoort	Overgenomen

Voorstel 9 vervangen:

Tikfout: aan dit verdrag ipv aan het dit verdrag

Nr.	Afdeling	Status
395	Sittard-Geleen	Overgenomen

Voorstel 10 toevoegen:

De mogelijkheden voor jeugdhulpverleners om jongeren ook na hun 18e verjaardag te blijven begeleiden en nazorg te bieden moeten worden verruimd.

Toelichting:

Vanaf het 18e jaar stopt in veel gevallen de jeugdzorg; jongeren moeten dan hulp zoeken in de volwassenenhulpverlening. Dit is met name voor jongeren met een licht verstandelijke handicap een groot probleem. Zij lopen in hun ontwikkeling vaak achter. Geestelijk zijn zij dan nog niet voorbereid om zelfstandig alle hulp om zich heen te regelen en soms wil de jongere dat zelf ook helemaal niet. Zo worden voorbeelden gegeven van jongeren die vanuit een behandelplek na hun 18e verjaardag ineens zonder hulp zitten, omdat zij zelf zeggen geen hulp meer te willen. Ook de nazorg voor deze groep jongeren laat volgens veel jeugdhulpverleners te wensen over.

Nr.	Afdeling	Status
410	Arnhem	Overgenomen

Voorstel 26 vervangen:

Mensen met een gehandicaptenkaart mogen voortaan gratis parkeren. Het...(etc.)

Toelichting:

Mensen met een beperking is te vaag gesteld. Ook mensen met psychische beperkingen vallen hieronder en die mogen dan ook gratis parkeren, dat lijkt ons niet juist. Wij denken dat deze parkeerplaatsen vooral bestemd zijn voor mensen met een 'gehandicaptenkaart', dat is duidelijk en roept geen vragen op.

Hoofdstuk 11: Een schone toekomst

Nr.	Afdeling	Status
424	Haarlem	Overgenomen

Nieuw voorstel:

Nederland zet zich nationaal en internationaal in om het grote probleem van zwervend plastic in de zeeën te bestrijden.

Toelichting:

Dit grote probleem verdient aandacht in ons programma.

Nr.	Afdeling	Status
426	Rotterdam	Overgenomen

Nieuw voorstel:

Aan bio-energie en biomassa worden strenge duurzaamheidseisen gesteld. Deze vormen van energie zijn alleen duurzaam als ze niet de voedselvoorziening in gevaar brengen en over de gehele keten daadwerkelijk CO₂ wordt bespaard.

Nr.	Afdeling	Status
433	Brielle	Overgenomen

Voorstel 7 vervangen:

A9. p43, r48. Tot 2020 willen we jaarlijks een toename van 1,5 procent duurzame energie in de totale primaire energie, daarna jaarlijks 2 procent. Veranderen in: Tot 2020 willen we jaarlijks een toename van tenminste 1,5 procent duurzame energie in de totale primaire energie, daarna jaarlijks tenminste 2 procent.

Toelichting:

Een hogere toename van duurzame energie mag altijd, vandaar 2x tenminste toegevoegd. Dit is ook al gebeurd op regel 31, waar de energiebesparing per jaar ten minste 2 procent is geworden, dus waarom hier niet? Overigens vragen wij ons nog af of er na primaire energie nog een woord ontbreekt (opwekking)?

Nr.	Afdeling	Status
446	Middelburg	Aangenomen

Voorstel 16 vervangen:

Vervangen van de twee zinnen: "We zien geen toekomst voor kernenergie in ons land. De komende vier jaar komt er daarom een moratorium op kerncentrales". .."We verlenen geen nieuwe vergunningen voor de bouw van kolencentrales". Door: Kolen- en kernenergie hebben geen toekomst. We verlenen daarom geen vergunningen voor de bouw van nieuwe kolen- of kerncentrales.

Toelichting:

Kolen- en kerncentrales bieden oplossingen voor problemen uit de 20e eeuw terwijl wij geconfronteerd worden met uitdagingen van de 21e eeuw. De ontwikkeling van duurzame energie wordt geblokkeerd door kolen- en kernenergie, vanwege de hoge base-load dumpen zij goedkope energie op de toch al verzadigde energiemarkt. Hierdoor kunnen duurzame energiebronnen nauwelijks concurreren met deze vervuilende energieopwekkers. Opmerking: Hierdoor moet ook de tekst op blz 43, regel 11 worden aangepast: "De komende vier jaar komt er een moratorium op kolencentrales en kerncentrales." door: We verlenen geen vergunningen voor de bouw van nieuwe kolen- of kerncentrales.

Nr.	Afdeling	Status
447	Middelburg	Aangenomen

Voorstel 16 vervangen:

Vervangen: Voor kernafval dat nu nog vrijkomt kiezen we niet voor ondergrondse opslag maar zetten we in op hergebruik dan wel het bewerken tot isotopen die minder (lang) gevaarlijk zijn. Door: We zorgen voor een zo veilig mogelijke bovengrondse opslag van kernafval. Kernafval wordt niet hergebruikt of bewerkt. We stoppen met het onnodig heen en weer slepen van kernafval naar opwerkingsfabrieken.

Toelichting:

Ondergrondse opslag van kernafval kan voor problemen zorgen bij mogelijke lekkages (Zie de Duitse zoutkoepels in Asse) daarnaast is het lastiger om bij een calamiteit de veroorzaakte schade te herstellen. Hergebruik van kernafval bestaat niet. De vervuilende en gevaarlijke kernafvalverwerking die nu in Frankrijk plaatsvindt wordt door de nucleaire industrie verkocht als 'hergebruik' maar in werkelijkheid wordt een deel van het radioactieve afval in zee geloosd en als plutonium gebruikt in Rusland. Het hoogradioactieve kernafval moet nu nog van en naar Frankrijk vervoerd worden, wat een groot gevaar oplevert voor omwonenden op zowel het platteland als in steden.

Nr.	Afdeling	Status
467	Amersfoort	Overgenomen

Voorstel 20 toevoegen:

Statiegeld op frisdrankflessen is een goede manier om plastic opnieuw te gebruiken. Dat houden we dus in stand. We willen ook statiegeld op kleine flesjes (petflesjes) en blik.

Toelichting:

Toelichting: statiegeld op kleine petflessen en blik gaat zwerfafval tegen en is beter voor het milieu.

Opmerking congrescommissie:

Het amendement voegt blik toe. Hoewel dit veel eenvoudiger dan nascheiding her te gebruiken is dan plastic, heeft statiegeld op blik wel een positief effect op de hoeveelheid zwerfvuil.

Nr.	Afdeling	Status
470	Middelburg	Overgenomen

Voorstel 21 vervangen:

Vervangen: Er komt een wettelijke asbestinventarisatieplicht voor alle publieke gebouwen en gebouwen die in gebruik zijn bij anderen (waaronder huurwoningen). Door: Er komt een wettelijke asbestinventarisatieplicht voor alle gebouwen.

Toelichting:

Vanwege het gezondheidsrisico dat met asbest gepaard gaat is het letterlijk van levensbelang om te weten in welke woningen asbest is verwerkt, niet alleen voor publieke gebouwen en huurwoningen maar ook voor particuliere woningen. Bij de inventarisatie hiervan zou een soortgelijke systematiek gehanteerd kunnen worden als voor de energielabels. De eventuele extra kosten hiervan staan in geen verhouding tot de mogelijke ziekenhuiskosten voor slachtoffers. Ook kan dankzij een inventarisatieplicht voor alle gebouwen het aantal mensen dat in contact komt met asbest gereduceerd worden wat het aantal uitkeringen vanuit het slachtofferfonds zal verlagen.

Nr.	Afdeling	Status
472	Middelburg	Overgenomen

Voorstel 26 toevoegen:

Samen met schippers, reders, scheepbouwers, havens en marktpartijen zetten wij ons in voor een schone scheepvaart (zee- en binnenvaart).

Toelichting:

Vervoer van vracht per schip is economischer en minder belastend voor het milieu dan andere vormen van vervoer. De komende decennia zal er voor vrachtvervoer dan ook meer en meer gebruik worden gemaakt van schepen. De SP is daar groot voorstander van en wil dit stimuleren. De uitlaatgassen van scheepsmotoren zijn echter veel smeriger dan die van vrachtwagens (en dat komt niet alleen door bijmenging. Scheepsbrandstof is gewoon smeriger en scheepsmotoren verbranden vaak slechter). Tel daar de gassen die ontsnappen via ontlueters en koel- en vriesinstallaties bij op en dan blijkt de scheepvaart toch een zeer belangrijke bron van luchtvervuiling te zijn. Vervuiling die alleen maar zal toenemen als er steeds meer gebruik wordt gemaakt van schepen. Vooral dicht bij de wal (Westerschelde, Europoort) kan de uitstoot van smerige schoorsteenrook voor gezondheidsproblemen in woonkernen zorgen. Daarom zet de SP zich niet alleen in voor meer gebruik van schepen, maar ook voor een schone scheepvaart.

Hoofdstuk 12: Van grond tot mond

Nr.	Afdeling	Status
473	Utrecht	Strekking overgenomen

Nieuw voorstel:

De Waddenzee, die van unieke ecologische waarde is en op de lijst van UNESCO Werelderfgoed staat, zal volledig beschermd blijven worden tegen aantasting op welke wijze ook.

Toelichting:

Geologisch is deze zee geen onderdeel van de Noordzee.

Nr.	Afdeling	Status
475	Utrecht	Overgenomen

Nieuw voorstel:

Niet ruimen maar prikken! Preventief vaccineren tegen bestrijdingsplichtige dierziektes (zoals monden- klauwzeer, aviaire influenza en klassieke varkenspest) wordt weer mogelijk gemaakt, zodat het ruimen van dieren alleen nog als uiterste redmiddel nodig is.

Toelichting:

Het non-vaccinatiebeleid is gebaseerd op de argumenten dat het een betere handelspositie oplevert en ruimen goedkoper is. De rode draad in dit subhoofdstuk is juist een kleinere veehouderij sector (waardoor Nederland haar exportpositie zal verliezen) en aandacht voor meer dan alleen de economische waarde van een dier. Een dergelijk vaccinatiebeleid past daar dus goed bij.

Nr.	Afdeling	Status
478	Weert	Overgenomen

Voorstel 1 schrappen:

Biologische landbouw moedigen we aan.

Toelichting:

Tekstueel: Er staat 2 keer aan in het oorspronkelijke voorstel.

Nr.	Afdeling	Status
479	Middelburg	Overgenomen

Voorstel 1 toevoegen:

Het moet boeren makkelijker worden gemaakt om hun bedrijfsactiviteiten te verbreden, zodat ze een deel van hun inkomen kunnen verdienen met natuur- en landschapsbeheer (en –ontwikkeling), recreatie, energieproductie, zorg en dienstverlening.

Toelichting:

Enerzijds staat het inkomen van (kleinere) boeren onder druk, anderzijds leidt de steeds verdere schaalvergroting bij boerenbedrijven tot aantasting van het landschap en een verdere aantasting van het welzijn van dieren. Door neven-activiteiten te stimuleren kunnen de kleinere boerenbedrijven blijven voortbestaan zonder verdere schaalvergroting.

Nr.	Afdeling	Status
489	Rotterdam	Overgenomen

Voorstel 8 toevoegen:

Het landbouwbeleid van de EU mag niet meer tot voedseldumping in de derde wereld leiden.

Toelichting:

De als gevolg van subsidies te lage prijzen van Europese landbouwproducten zorgen dat boeren in de derde wereld uit de markt worden gedreven. Op deze manier lopen deze landen inkomen en ontwikkeling mis en kunnen ze niet langer voorzien in hun eigen voedselbehoefte wanneer wereldvoedselprijzen stijgen. Dit is een van de structurele oorzaken van hongercrisis.

Nr.	Afdeling	Status
494	Utrecht	Overgenomen

Voorstel 11 vervangen:

De zin “Het preventieve gebruik...een minimum beperkt” schrappen en vervangen door “Het gebruik van antibiotica in de veehouderij wordt strenger gecontroleerd en onverantwoord voorschrijven en gebruik van antibiotica harder bestraft.”

Toelichting:

Het preventief gebruik van antibiotica in de veehouderij is al verboden (zie ook het diergeneesmiddelen besluit art. 70 en de betrokken jurisprudentie van het veterinair tuchtrecht) maar de bestaande regels worden nog altijd door sommigen (herhaaldelijk) overtreden, deels omdat de straffen van het veterinair tuchtrecht niet hard genoeg zijn. Inzetten op meer controle en strengere handhaving haalt dus meer uit dan alleen de regels.

Nr.	Afdeling	Status
495	Alkmaar	Tekstueel overgenomen

Voorstel 11 toevoegen:

Veeartsen vervangen door vee en dierenartsen.

Nr.	Afdeling	Status
499	Kampen	Overgenomen

Voorstel 14 toevoegen:

‘In de Grondwet moet een zorgplicht voor dieren worden opgenomen.’

Toelichting:

De voorgestelde aanvulling komt rechtstreeks uit de standpunten van de SP, zoals onze kiezers die op de website vinden. Niet enkel zou het fokken en doden van dieren uitsluitend om hun bont of veren verboden moeten worden, maar ook onder andere het mishandelen van dieren, het dwangvoeren van dieren voor de vleesconsumptie (voor bijvoorbeeld ‘foie gras’) en het verwaarlozen van dieren. We dekken al deze zaken af, door te pleiten voor een zorgplicht voor dieren in de Grondwet.

Nr.	Afdeling	Status
502	Middelburg	Overgenomen

Voorstel 16 toevoegen:

Voor de beroepssector worden methoden voor het vangen en kweken van vis voorgeschreven die het lijden van vissen geheel of zoveel mogelijk tegengaan.

Toelichting:

In de afgelopen decennia hebben diverse onderzoeken door gerenommeerde instituten (bv. Universiteit van Edinburgh 2003) uitgewezen dat vissen op dezelfde manier op prikkelers reageren als de mens. Momenteel lijden vissen tijdens vangst, transport en kweek onnodig veel pijn, dit moet zoveel als mogelijk worden voorkomen door verplichte toepassing van alternatieve, minder pijnlijke vangst-, kweek-, verwerkings- en transportmethoden.

Nr.	Afdeling	Status
509	Middelburg	Overgenomen

Voorstel 23 toevoegen:

Er komen geen verdere verdiepingen in de Westerschelde.

Toelichting:

Er wordt gesteld dat het verdiepen van de Westerschelde de ecologische kwaliteit van het natuurgebied aantast, maar de logische conclusie wordt er niet aan verbonden, namelijk: niet meer verdiepen.

Hoofdstuk 13: Niet bij brood alleen

Nr.	Afdeling	Status
512	Amersfoort	Strekking overgenomen

Nieuw voorstel:

PUNT 11 mist in dit overzicht.11. De Nederlandse Publieke Omroep en de regionale omroepen verdienen bescherming én verdere ontwikkeling. De fusies tussen omroepen kunnen doorgang vinden, mits ze worden gesteund door de omroepen zelf. Kijkers krijgen inspraak in het digitale zenderaanbod op televisie en radio. Tegenover de aanbieders (zoals kabelbedrijven) wordt een volwaardige vorm van consumenteninvloed op zenderpakketten ontwikkeld.”

Toevoegen. “daarbij ligt de nadruk op kwaliteit en identiteit, niet op kijkcijfers”.

Toelichting:

Onder druk van netmanagers worden programma's uitgezonden op basis van kijkcijfers, niet op kwaliteit of identiteit. Zo raakt onze publieke omroep meer van haar identiteit en publieke functie kwijt.

Opmerking congrescommissie:

De commissie stelt voor om bij het voorstel bij het eerste punt over media, na de zin die eindigt op “de omroepen zelf”, toe te voegen: “daarbij ligt de nadruk op kwaliteit, niet op kijkcijfers”.

Nr.	Afdeling	Status
513	Utrecht	Overgenomen

Nieuw voorstel:

Er komt een einde aan het op grote schaal inkopen en tegen woekerprijzen doorverkopen van concert en festivalkaarten. Samen met de organisator wordt er gekeken naar oplossing voor verbetering van de kaartverkoop. De aangenomen wet van Arda Gerken wordt uitgevoerd.

Toelichting:

Politieke druk blijft nodig om woekerprijzen aan te pakken.

Nr.	Afdeling	Status
517	Brielle	Strekking overgenomen

Nieuw voorstel:

A10. p51, r29. De BTW op kunst en cultuur wordt daarom verlaagd en muzikanten en andere beroepskunstenaars bieden we een eerlijker prijs en een fatsoenlijker inkomen. Veranderen in: De BTW op kunst en cultuur wordt daarom verlaagd en muzikanten en andere beroepskunstenaars bieden we een eerlijke prijs en een fatsoenlijk inkomen.

Toelichting:

in het origineel werd er gepleit voor een eerlijk en fatsoenlijk inkomen voor deze groep. In de wijziging is dat eerlijker en fatsoenlijker geworden. Wij vragen ons af of er wel een overtreffende trap voor deze woorden is? Kan het eerlijker dan eerlijk en fatsoenlijker dan fatsoenlijk? Volgens ons niet.

Nr.	Afdeling	Status
525	Diemen	Overgenomen

Voorstel 15 toevoegen:

15+toevoegen: ook bij de gesubsidieerde media geldt: een ministersalaris is het plafond.

Toelichting:

Dat exorbitante salarissen mogen niet worden betaald uit gemeenschappelijke middelen.

Nr.	Afdeling	Status
526	West Maas & Waal	Overgenomen

Voorstel 16 toevoegen:

Hier hoort ook zwemonderwijs bij.

Toelichting:

Zwemles hoort in dit land bij de basisvorming.

Nr.	Afdeling	Status
527	Boxmeer	Strekking overgenomen

Voorstel 19 toevoegen:

Kinderen horen ook buiten VEILIG te kunnen — spelen.

Hoofdstuk 14: Internationaal samenwerken

Nr.	Afdeling	Status
529	Schagen	Gedeeltelijk overgenomen

Nieuw voorstel:

De rol en controlerende bevoegdheden van het Europees parlement dienen uitgebreid te worden zodat er sprake is van een werkelijk controlerend parlement. Aan de bestaande bevoegdheden moet het recht van initiatief toegevoegd te worden.

Opmerking congrescommissie:

Eerste gedeelte overnemen (uitbreiding controlerende bevoegdheden).

Nr.	Afdeling	Status
530	Lelystad	Overgenomen

Nieuw voorstel:

Nederland zet zich met kracht in voor afschaffing van of intrekking van de Amerikaanse Patriot Act en de Amerikaanse American Service-Member Protection Act (ACTA) die direct ingrijpen in nationale autoriteit en wetgeving.

Nr.	Afdeling	Status
532	Rotterdam	Overgenomen

Nieuw voorstel:

Voor Nederlandse bedrijven met dochterondernemingen geldt dat zij aansprakelijk zijn voor de werkwijze van het dochterbedrijf in den vreemde. De overheid bevordert dat bedrijven die in het buitenland van schendingen van mensen- en/of arbeidsrechten of milieudelicten beschuldigd zijn in Nederland vervolgd worden.

Toelichting:

Er moet paal en perk gesteld worden aan dochterondernemingen van Nederlandse bedrijven die in het buitenland de regels betreffende mensen- en arbeidsrechten en milieu overschrijden. De activiteiten van de dochteronderneming van Shell in Nigeria is hier een duidelijk voorbeeld van.

Nr.	Afdeling	Status
538	Arnhem	Overgenomen

Voorstel 15 vervangen:

Effectieve missies ter bestrijding van piraterij steunen we, uitbreiding ervan met operaties aan land moet met grote terughoudendheid worden gezien. De Nederlandse militairen en politie-instructeurs in Afghanistan trekken we terug. In plaats daarvan kiezen we voor civiele steun aan de opbouw van dat land.

Toelichting:

De volgorde van dit punt is gewijzigd, maar nu klopt de inhoud niet meer. Het suggereert nu dat het gaat om civiele steun aan de opbouw van Somalië, terwijl het zou moeten gaan over Afghanistan. Wij stellen voor om terug te keren naar de oorspronkelijke tekst.

Nr.	Afdeling	Status
542	Arnhem	Overgenomen

Voorstel 19 vervangen:

(...) De Nederlandse financiële sector mag niet beleggen in de wapenindustrie. (...)

Toelichting:

Wij zijn van mening dat niet slechts de pensioenfondsen, maar de gehele financiële sector (dus banken, verzekeraars, pensioenfondsen e.a. financiële bedrijven) niet

Nr.	Afdeling	Status
545	Leudal	Overgenomen

Voorstel 22 vervangen:

Vrede, veiligheid en duurzaamheid hebben de beste kansen in een eerlijke mondiale samenleving.

Nr.	Afdeling	Status
553	Rotterdam	Aangenomen

Voorstel 30 vervangen:

'blijft 0,7 procent' vervangen door: 'wordt 0,8 procent'

Toelichting:

Als er iemand niet zou moeten opdraaien voor de crisis, dan zijn het de mensen op de wereld die er het aller-slechtste voorstaan.

Hoofdstuk 15: Gezonde financiën

Nr.	Afdeling	Status
557	Utrecht	Overgenomen

Nieuw voorstel:

Door bezuinigingen op de belastingdienst lopen we miljarden mis aan opbrengsten. Daarom bezuinigen we niet langer op, maar investeren we in onze belastingdienst.

Toelichting:

We moeten de kip met de gouden eieren niet slachten. Zie ook het rapport van Abvakabo FNV. Door een gebrek aan mankracht is een goede controle van aangiften door de belastingdienst steeds minder mogelijk, waardoor er veel geld wat afgedragen zou moeten worden niet binnen wordt gehaald. Als iedereen (burgers en bedrijven) eerlijk zijn belasting zou betalen hoefde er minder bezuinigd te worden.

Nr.	Afdeling	Status
565	Heerhugowaard	Overgenomen

Voorstel 6 toevoegen:

Bedrijven en starters.

Toelichting:

De starters moeten gestimuleerd worden.

NAGEKOMEN WIJZIGINGSVOORSTELLEN

Nr.	Afdeling	Status
574	Nijmegen	Overgenomen

Hoofdstuk 2: Uw land uw keuze

Voorstel 2:

Het woord ‘mogen’ veranderen in ‘moeten’: Leden van het Koninklijk Huis moeten voortaan hun eigen privékosten zelf betalen...

Toelichting:

Hier zal waarschijnlijk moeten bedoeld zijn maar het is beter om bij zo’n belangrijk punt heel duidelijk te zijn.

Nr.	Afdeling	Status
581	Deventer	Strekking overnemen

Hoofdstuk 7: Investeren in kennis en onderwijs

Voorstel 2:

Praktijkleerkrachten worden uitgezonderd van de verplichting om een masterdiploma te halen omdat dit in veel gevallen het einde van hun loopbaan als leerkracht zou betekenen.

Toelichting:

In het MBO zijn zij-instromers en leermeesters uit de werkpraktijk zee deskundig maar vaak onbevoegd. De verplichting om deze vakkrachten een masterdiploma te laten halen zal voor velen een stap te ver zijn en er ontstaat daardoor kapitaalsvernietiging omdat juist de goede praktijkdocenten het lesgeven moeten staken. In de regio Deventer – Apeldoorn – Zutphen gaat het bij ROC om zo’n 30% van de leerkrachten. Het zijn doeners met een schat aan onmisbare praktijkervaring. Wel is het belangrijk hen de mogelijkheid te bieden om door middel van een onafhankelijke praktijktoets een ander soort “master” te krijgen, namelijk van leer-werkmeester.

Nr.	Afdeling	Status
585	Deventer	overgenomen

Hoofdstuk 9: Goed vervoer voor iedereen

Voorstel 12 (Openbaar Vervoer)

Breng dit punt onder bij de paragraaf “Ander vervoer” na punt 27 en formuleer dit als volgt: “De geplande intensivering van goederentreinen over het spoor via de IJssellijn, de Twentelijn en de Twentekanaallijn (Programma Hoogfrequent Spoor) blazen we af.

Toelichting:

Er staat niet bij dat dit goederentreinen betreft en dit is geen OV, dus hoort het punt niet in de paragraaf “Openbaar Vervoer” te staan. Het voorstel in zijn huidige vorm is onjuist en onvolledig.

Nr.	Afdeling	Status
589	Rotterdam	overgenomen

Hoofdstuk 14: Internationale samenwerken

Voorstel 9:

De begroting van de Europese Unie wordt beperkt en het rondpompen van Europese subsidies tussen rijkere lidstaten wordt gestopt; subsidies worden beperkt tot verbeteringen in de arme regio's met het doel de verschillen tussen arm en rijk kleiner te maken. Nederland accepteert de volgende lange termijnbegroting van de Europese Unie niet meer als lidstaten hun Europese subsidies niet verantwoorden.

Toelichting:

Tussen regio's binnen de EU bestaan zeer grote verschillen in gemiddeld inkomen en in het niveau van publieke voorzieningen. Een deel van de EU-regiofondsen maakt interne Europese ontwikkelingshulp mogelijk, met het doel om de verschillen tussen arm en rijk te verkleinen. Binnen de EU zijn linkse partijen voor deze solidariteit met die regio's maar willen de meest rechtse partijen daarmee stoppen. De SP heeft zich altijd verzet tegen het nodeloos rondpompen van geld tussen de rijkere lidstaten dat alleen bedoeld is om propaganda te maken voor de EU, maar nooit tegen de solidariteit met de armste regio's. We moeten niet de indruk wekken dat we – omdat onze eigen economie terugloopt – nu opeens een eind zouden willen maken aan die solidariteit.

